

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE
ASSEMBLY DEBATES

Seventh day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday the 27th June, 1972.

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy, in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

RAISING OF THE STATUS OF CHAIRMAN
RAYALASEEMA DEVELOPMENT BOARD

51—

* 919 Q.—Sri Vanka Satyanarayana (Penukonda) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government will consider to raise the status of the Chairman of Rayalaseema Development Board to that of the Chairman of the Telangana Regional Committee; and

(b) if so, when a final decision will be taken in the matter ?

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy) :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, రాయలసీమ కూడా వెనుకబడిన ప్రాంతము గాబట్టి దాని స్టేటస్ పెంచడము ద్వారా ఎలాంటి మెంటు అదనంగా తీసుకవచ్చి డెవలప్ చేయడానికి వీలు అవుతుంది. అసలు ఏ కేంద్రకమితో రాయలసీమ బోర్డు ఏర్పాటు చేయబడింది ?

శ్రీ బి.వి. సుబ్బారెడ్డి :—రాయలసీమ బోర్డు ఏ కేంద్రకముతో ఏర్పాటు చేయబడింది గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతము గాబట్టి దానిని అభివృద్ధిపరచాలనే ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వము దానిని బోర్డును ఏర్పాటు చేసింది. కాని చైర్మన్ స్టేటస్ ను పెంచినంతమాత్రానా రాయలసీమ అభివృద్ధి ఎక్కువ జరుగుతుందని అనుకుంటే అది పొరపాటు ఏమో.

శ్రీ పి. పుల్లారెడ్డి (గద్వాల) :—అధ్యక్షా, రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ బోర్డుకు తెలంగాణ రీజినల్ కమిటీకి స్టేటస్ లో ఏమైనా భేదము వుందా ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—స్టేటస్ అంటే ఒకటి, తెలంగాణ రీజినల్ కమిటీ.

The Regional Committee has been constituted by an order of the President and in exercise of the power conferred on him under the Constitution, whereas the Rayalseema Development Board has been constituted by an executive order of the Government.

శ్రీ ఎ. పుల్లారెడ్డి :—అందుకని, తెలంగాణ రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్ కు ఒక మినిస్టరు యొక్క స్టేటస్ యిచ్చినప్పుడు అదే రీతిలో రాయలసీమ బోర్డుకు వుండడానికి వీలు లేదా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—నేను ఇంకను ముందు మంచిచేసికట్టు, చైర్మన్ స్టేటస్ పెంచినంతమాత్రాన అనిగాదు. ఆ విధంగా గాకుండా వేరే విధంగా రాయలసీమ బోర్డుకు స్టాట్యూటరీ సవర్సు చైర్మన్ స్టేటస్ యివి అన్ని పెంచాలంటే, రాయలసీమ బోర్డు గురించి అసలు కానిస్టిట్యూషన్ ను మార్చవలసి వస్తుంది. As it is the Regional Committee consists of Members of Legislative Assembly, from the Telangana area; whereas the Members of Rayalaseema Development Board consists of those who are nominated by the Government, which include Members of Legislature Members of Parliament Collectors, and some of the Heads of Departments. The Chairman of the Board is also nominated, whereas the Chairman of the Regional Committee is elected by the Members of the Regional Committee.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి (అనంతపూర్) :—అధ్యక్షా, ఒక రాష్ట్రములో ఒక కమిటీకి చట్టబద్ధమైన అధికారులు ఇంకొక కమిటీకి చట్టబద్ధమైన అధికారులు వుండకపోవడము న్యాయమా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—స్టాట్యూటరీ ఖాడీ కానంతమాత్రాన దానికి అధికారులు లేవని అనుకోవడము పొరపాటు. రాయలసీమ బోర్డువారు చేసిన సిఫారసులను ప్రభుత్వముపారు అంగీకరించారు. ద్రవ్యం కేటాయిస్తున్నాము, అది స్టాట్యూటరీ ఖాడీగా ఎగ్జిక్యూటివు ఖాడీగా It does not make any difference. స్టేటస్ పెంచినంతమాత్రానా స్టాట్యూటరీ ఖాడీగా మార్చినంతమాత్రాన ఎక్కువ ఆభివృద్ధి జరుగుతుందని నేను అనుకోవడములేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము యొక్క దృక్పథమునుబట్టి చూస్తే తెలంగాణ రీజినల్ కమిటీ ప్రభుత్వానికి స్వంత బిడ్డలాగ రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు సవతి బిడ్డలాగ కనబడుతోంది. సైక్లొజికల్ గా వున్న యీ వ్యత్యాసాన్ని తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—మేము ఆ దృష్టితో చూడడములేదు. అందరికీ సమానంగా చూస్తున్నాము. అందరు మా బిడ్డలే.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి (గురజాల) :—అధ్యక్షా, తెలంగాణ రీజినల్ కమిటీలో తెలంగాణాకు సంబంధించిన కాపనసభ్యులు వున్నట్లుగా రాయలసీమ డెవలప్

మెంటు బోర్డులో రాయలసీమకు సంబంధించిన శాసనసభ్యులు వుండేట్లుగా చేయడానికి అవసరమైతే, స్టాట్యూటరీ ప్రొవిజన్స్ కల్పించడానికి కాన్స్టిట్యూషనల్ ప్రొవిజన్స్ కల్పించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సంప్రదించి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :— అటువంటి అవసరము కనబడడములేదు. ఆది శాసనసభ్యులలో పార్లమెంటు సభ్యులలో కాన్స్టిట్యూట్ చేయబడింది. మీరు చెప్పినట్లుగా స్టాట్యూటరీ బాడీగా మార్చాలంటే కాన్స్టిట్యూషన్ ను ఆమెండు చేయవలసిన అవసరముంటుంది. అటువంటి అవసరము కనబడడములేదు.

శ్రీ వెంకటరావు :— అన్యూ, తెలంగాణాకు రీజిస్టర్ కమిటీ, రాయలసీమకు ఒక డెవలప్ మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేశారు. సర్కారు జిల్లాల సంగతి ఏమిటి ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :— ఆది కూడా ఆలోచనలో వుంది. జ్వరలో నిర్ణయము తీసుకోబడుతుంది.

IMPROVEMENTS AND REPAIRS TO THE
NATIONAL HIGHWAYS

52—

* 294 Q.—Sri Nallareddi Sreenivasulu Reddy (Gudur):— Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) the amount of grant sanctioned by the Government of India for the improvements and repairs to the National Highways in Andhra Pradesh for the year 1971-72;

(b) whether the grant has been fully utilised ; and

(c) if not, the reasons for the same ?

Sri B. V. Subba Reddy:—(a) Rs. 5.50 crores for original works and Rs.71.30 lakhs for repairs have been sanctioned by Government of India for National Highways during 1971-72

(b) Yes, Sir.

(c) Does not arise.

ACQUISITION OF LAND FOR STEEL PLANT
AT VISAKHAPATNAM

53—

* 586 Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam):— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the extent of land proposed to be acquired for the purpose of Steel Plant at Visakhapatnam and the number of ryots who will be affected;

(b) the names of villages that will be shifted to some other area ; and

(c) the places where sites for the construction of houses for the people of the said villages will be provided; and

(d) the manner in which the Government will take up the rehabilitation programme for those who will be rendered unemployed ?

The Minister for Industries Sri J. Vengala Rao :—(a) Extent of Private land proposed to be acquired is 5353-78 Acres, apart from Government land of 3847-55 Acres required for the Steel Plant and Reservoir.

No. of ryot families who |
will be affected : | 2019 families.

These figures are subject to changes if any, that may be made by the Government of India regarding area to be acquired;

(b) The villages covered by Land Acquisition as per Government of India's present proposals are :—

1. Nadupuru 2. Siddeswaram. 3. Nellimukku 4. Kurada.
5. Kanithi. 6. Appikonda. 7. Sanivada. 8. Peddamadaka
9. Kondayavalasa.

(c) & (d) No decision has yet been taken. The Government of India have been addressed regarding the pattern of rehabilitation to be adopted.

శ్రీ పి. సవ్యాసీరావు :—అధ్యక్షా, నేను అడిగింది ఏమంటే ఆ గ్రామాల ప్రజలకు గృహాల నిర్మాణం నిమిత్తం ఏ ఏ ప్రదేశములందు యిండ్ల స్థలములు యివ్వబడుతున్నాయి. మీరు చెప్పిన 9 గ్రామాలను తరలించడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేశామని చెబుతున్నారు. ఇప్పటి నుండే వేరే చోటు చూపించబోతే అప్పటికప్పుడు తరలిస్తామంటే వారి పరిస్థితి ఏమి అవుతుంది ? దీనికి సమాధానము చెప్పిన తరువాత యింకొకటి వుంది, అన్ని కేసులే చెబితే సమాధానము రాదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆ ప్రపోజల్స్ గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు వంపించాము, అవి ఫైనల్ చే అయిన తరువాత చూపిస్తాము.

శ్రీ పి. సవ్యాసీరావు :—వంపించామని సమాధానము చెబుతున్నారు ప్రభుత్వ ఆలోచన ఏమిటి ? What is the plan of the Government.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ పి. సవ్యాసీరావు :—పొరపాటు అయిందని ఎప్పుకుంటాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇదివరలో డిస్ ప్లస్ పర్సన్స్ కు, వాగార్థవ ప్రాజెక్ట్, పోచంపాడు, శ్రీహరికోటలలో, ఏ రకమైన రిహాబిలిటేషన్ కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వము చేసిందో ఆ రకమైనవి యిక్కడ చేయాలని చూచవలసి వంపించాము, కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆమోదము వచ్చిన తరువాత అమలు చేయవలసి వుంటుంది.

శ్రీ పి. సవ్యాసీరావు :—మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వాని చేసిన చూచవలసి ఏమిటో మేజారిటీ పైన చెడుతారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు, శ్రీహరి కోటలలో భూములు కోల్పోయినవారికి ఏ రకంగా సౌకర్యాలు చేకూరాలనే అవే వుంటాయి. రెండవది వారందరు కూడా పోతున్నారు, ప్రతి కుటుంబానికి వుద్యోగము యివ్వాలనేది వుంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— స్టీలు ప్లాంట్ నిర్మాణము విషయములో ప్రభుత్వము ఏ దశలో పడింది? అది ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది? ఇతర ప్రాంతాలలోని—చాస్ పేట నేలం స్టీలు ప్లాంట్నుతో పోల్చుకుంటే మనము వెనుకబడి వున్నామా లేకపోతే సమానంగా వున్నామా?

శ్రీ జె వెంగళరావు :— వేరే ప్రశ్న. వెనుకబడి మాత్రం లేము. భూమి సేకరణ 78 మార్చి 31 తో కంప్లీటు అవుతుంది.

Sri C. V. K. Rao :—We are not lagging behind, you say...

Mr. Speaker :— It is a question relating to the displaced villagers, not the Steel Plant.

Sri C. V. K. Rao :—It concerns the Steel Plant.

Mr. Speaker :—It might concern the entire world, we can stretch the things like that also.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి (గురజాల) :—పునరావాస సౌకర్యాలు, వుద్యోగాలు చూపించడం, భూములు చూపించడం క్రమేణా జరుగవచ్చు. వారిని అక్కడి నుండి ఎవిక్కు చేసే ముందు వారికి గృహాలు చూపించాలి. అది చేయిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను నాగిరెడ్డిగారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఎవిక్కు చేసే దానికి ముందే యీ కార్యక్రమాలు అమలు జరుపబడుతవి.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—మొత్తం అయిదువేల ఎకరాలు తీసుకుంటా మన్నారు. ఎకరం ఒక్కంటికి ఏ ధరపైనే తీసుకుంటారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—9 వేలు ఎకరాలు మొత్తం. అందులో 5 వేల ఎకరాలు ప్రయివేటు వారిది. 1966 రేట్ను ప్రకారంగా తీసుకుంటారు. అలాగ లెజిస్లేషనుకూడ వస్తుంది.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—మీరు 1972 లో తీసుకుంటున్నారు. అటువంటి వప్పుడు 1966 రేట్ను ప్రకారం తీసుకుంటామంటే ఎలాగండి. పేదలకు ఎలాగ న్యాయం జరుగుతుంది అలాగయితే?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—సన్యాసిరావుగారు ప్రొగ్రెసివ్ గా ఉన్నారు. 25 ఏమెండుమెంటు మనకు ఉంది. నాగార్జునసాగర్ లో కూడ రేట్ను 1966 ఇచ్చారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—సన్యాసిరావుగారు అడిగినట్లుగా పేదలకు న్యాయం కాంపెన్ సేషను వే చేస్తున్నప్పుడు అరగాలి కదా.

(జవాబు లేదు)

GOVERNMENT CERAMIC FACTORY AT GUDUR

54—

* 292 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Government ceramic factory at Gudur of Nellore District is running on profitable lines ;

(b) the estimated cost of the finished products every year ;

(c) whether it is a fact that the factory was running on profit five years back ;

(d) whether there is any possibility to improve production by investing some more capital ;

(e) whether any Minister or State Officer has visited the factory during the last five years ;

(f) whether scales of pay of the workers in the factory have been revised during the last five years ; and

(g) if so, whether the revised pay scales have been implemented ?

Sri J. Vengal Rao :—(a) No, Sir.

(b) Rs. 4 lakhs to Rs. 7 lakhs.

(c) No. The factory has been running on loss from the year 1965-66.

(d) Yes.

(e) Yes. Sri G. C. Venkanna, the then Hon'ble Minister (Small Scale Industries) visited the factory on 21-8- 1970. The State Officers also visited the factory during the last five years.

(f) Yes.

(g) Yes.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు మెరుగుచేయడానికి సాంకేతిక నిపుణులతో కూడిన వారితో ఒక కమిటీ వేస్తారా? అటువంటి ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఉన్నది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఈ ఫాక్టరీలో ఉత్పత్తి అయే సరుకు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు ఇతరులు కొనాలని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులున్నాయి. వారు ఆర్డర్లు ఒకేసే సరుకు కొనడం మానివేసినందువలన ప్రభుత్వము నాకునష్టం వచ్చిన మాట వాస్తవమా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రభుత్వ విధానం ఏమంటే రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయిన సరుకు ప్రభుత్వ డిసార్డుమెంటులు, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు కొనాలని ఉంది. తరువాత క్వాలిటీకూడ బాగుండాతి. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు కొంత కొన్నారు. కానిటరి వేర్ కు డిఫరెంటు క్వాలిటీ ఉంది. అది ఏ విధంగా ఇంఫూర్స్ చేయాలో రిపోర్ట్ అడిగాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—జర్దర్లు బుక్ చేసి టైములో కొనకుండా ఉపారు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు. అందువలన నష్టం వచ్చింది. డిపార్టుమెంటులు కొనాలని ప్రభుత్వ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఉంటే నాన్-ఎలైబిలిటీ సర్టిఫికేట్ ఉంటే కాని ఎంపికలో కొనుగూడదుకదా. వారు అలాగ ఎందుకు చేశారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఉన్న స్టాకు కొనాలి. నాన్-ఎలైబిలిటీ సర్టిఫికేటు లేకుండా కొన్నవారు ఉంటే వారిమీద ప్రభుత్వం చర్యతీసుకుంటారు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :—స్టాక్ ఉండగా వేరుచోట కొన్నారు. అదేమైనా రేటు ఎక్కువ అంటారా? లేక కారణాలు ఏమిటి?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రిపోర్టు వచ్చిన సగువారగాని చెప్పలేను.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :—సిబ్బంది వేతనాల గురించి మంత్రి గారికి వారు ఏమయినా చెప్పబున్నారా? ఏమి చర్య తీసుకున్నాడు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రివయజుడు స్కేల్ను ఇంప్లిమెంటు చేశారు. మాగ్నిటమ్ క్యా చేస్తున్నవారు రిప్రజెంటేషను ఇచ్చారు. అది పరిశీలనలో ఉంది.

GOVERNMENT GLASS FACTORY AT GUDUR

55 —

* 293 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Government Glass Factory at Gudur in Nellore District is running on profitable lines ;

(b) the estimated cost of the finished articles being produced every year ;

(c) whether there are any grievances of the workers represented to the Government ; and

(d) whether any Minister or State Officer has visited the Glass Factory at Gudur during the last five years ?

Sri J. Vengala Rao :—(a) Yes, Sir. The Factory is earning profits since the year 1971-72.

(b) Rs. 3 to 7 lakhs.

(c) No.

(d) Sri G. C. Venkanna, the then Hon'ble Minister (Small Scale Industries) visited the factory on 21-8 70. The State Officers also visited the factory during the last five years.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :—నాటి రిపోర్ట్ చేసినప్పుడు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీవారు వేతనాల విషయం ఏమయినా వారికి చెప్పబున్నారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ విషయం లేదు ఇప్పుడు. గాస్ ఫ్యాక్టరీ వారి విషయం ఉండేసినట్లయితే ప్రభుత్వం ఇంటిమెంటు ఇచ్చారు.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి :—సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ వారికి ఏమి చెప్పా?

శ్రీ జె. వెంకట రావు :— మే సెలలో చేకాము. రెండు సెలల్లో రిపోర్టు ఇవ్వాలి వారు.

SUPPLY OF WATER FROM MANJIRA TO AGRICULTURAL
FIELDS AT SANGAREDDY

56—

* 2-L Q.—Sri P. Ramchandra Reddy (Put by Sri V. Satyanarayana) :— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to supply water to agricultural fields from Manjira Water Supply Barrage on Manjira River near Sangareddy in Medak district ;

(b) if so, in which season and for how much area the water will be supplied ;

(c) the names of the villages to which the water is going to be supplied ;

(d) whether it is a fact that in rainy season water can be stored and supplied to various tanks situated at Sangareddy, Kalvakunta, Erdanoor, Ismailkhanpet, Fasalwadi, Sivampet and Angadipet ; and

(e) if so, whether there is any proposal before the Government to supply water to the tanks in the said villages ?

The Deputy Chief Minister deputised the Minister for Municipal Administration and answered the question (Sri B. V. Subba Reddy) :— (a) No, Sir.

(b) & (c) Do not arise.

(d) No Sir. Water cannot be stored even in the rainy season beyond a level of 1651.75 feet.

(e) Does not arise.

LEVY OF TAXES ON THE BUILDINGS OF THE
ANDHRA MAHILA SABHA

57—

* 128 Q.—Sri D. Venkatesham :— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Hyderabad Municipal Corporation levied any Tax or Taxes on the Institutions and Buildings of Andhra Mahila Sabha, if so, what are the Taxes levied from the year 1960 ; and

(b) whether the Government and Hyderabad Municipal Corporation will consider to exempt the Andhra Mahila Sabha from all taxes in view of the social service it is doing to the public, if not, the reasons therefor ?

The Minister for Municipal Administration (Sri M. Manik Rao) :

(a) Yes Sir. The Municipal Corporation of Hyderabad levied property tax comprising the following components of taxes with

effect from 1-4-1965 on the institutions and buildings of Andhra Mahila Sabha, situated within the municipal limits of Hyderabad. (i) General Tax, (ii) Water Tax (iii) Darinage tax (iv) lighting tax (v) Conservancy Tax.

(b) The question of exempting the payment of taxes was considered by the Government and orders issued exempting the said properties from payment of general tax only (i. e. one of the components of the property taxes) to the Municipal Corporation of Hyderabad under the provisions of the Hyderabad Municipal Corporations Act 1955 (Hyderabad Act II of 1956). As there is no provision in the Act, enabling the Government and the Municipal Corporation of Hyderabad to exempt the properties of the Andhra Mahila Sabha from payment of other components of the property taxes, the question of exempting the said properties from payment of the above mentioned taxes, does not arise.

Sri C. V. K. Rao :— What is the total tax that has to be collected annually from this Andhra Mahila Sabha Buildings.

Sri M. Manick Rao :— The demand is Rs. 35,631 out of which Rs. 15,710 has been collected.

Sri C. V. K. Rao :— Has any representation been received from legislators in order to exemption, because it is managed by a well-known lady who married Dr. De-hmukh ?

Sri M. Manick Rao :— She is not a Member. She is the president of Andhra Mahila Sabha. We have received applications for exemption on that basis only. The Government has considered and we have given a directive to the Municipal Corporation to exempt it from payment of general tax.

Sri Kudipudi Prabhakara Rao (Amalapuram) :— In view of the yeoman service rendered by Andhra Mahila Sabha, why should we not exempt it from payment of all taxes? Last time also, the Municipal Corporation of Hyderabad auctioned its typewriters, etc. but it has been timely prevented by the Government. Why should not the Government exempt it, and if necessary, even by amending the Act exempt all such institutions ?

Sri M. Manick Rao :— Like this organisation, we have got so many organisations and whenever they approach the Government we are giving exemption. In regard to Andhra Mahila Sabha, the Government will consider what further exemption can be given.

DEVELOPMENT OF PORTS IN ANDHRA PRADESH

58—

* 938 Q.— Sri Vanka Satyanarayana :— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

the names of ports in Andhra Pradesh that are proposed to be developed to facilitate exports and avoid transport delays caused by sending export products through the ports of Tamil Nadu and Maharashtra?

Sri M. Manick Rao:— It was decided to develop Kakinada Port under "Central Sector" and Machilipatnam Port under "State Sector". The development of other Minor Ports will be taken up as and when funds are available.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ:— అధ్యక్షా కాకినాడ పోర్టు సెంట్రల్ సెక్టారు లోను, బందరు పోర్టు స్టేటు సెక్టారులోను అంటున్నారు. మైనరు పోర్టుల అన్నీ కూడా ఫండ్లు లేకపోవడంవల్ల టేకప్ చేయలేదని అన్నారు. ఇతర మైన మైనర్ పోర్టు కూడా చాలా నేచురల్ పోర్టుగా ఉన్నవి. మొత్తంమీద ఈ పోర్టును డెవప్ చేయడానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంజీ డబ్బు హెచ్చించ బోతున్నది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఎంజీ హెచ్చించ బోతున్నది?

Sri M. Manik Rao:— We have received about Re. 1.0 crore for Kakinada Port. During the last two months, for further development of Kakinada Port we have received Rs. 50.0 lakhs more on representation of the State Government. Regarding Machilipatnam which is in 'State sector', we have received Rs 19.0 lakhs this year and we have already taken up the work. Regarding other minor ports, as I mentioned earlier, the difficulty is financial position and now we are not in a position to develop them. Besides, in the matter of developing minor ports we have to take the advice of the Technical Committee; it is a directive of the Government of India that we should take its advice. So, whenever the financial position improves, we will take them up.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి:— అధ్యక్షా, మనకు వైబాక్ ఉండడంవల్ల మనకు వచ్చే టుటంట్ల ఎక్స్ పోర్టు, ఇంపోర్టుకు దూరం అయిపోయి మద్రాసుకే వస్తున్నాయి ఎక్కువగా. అందుకని ఇప్పుడు తయారయ్యే కాకినాడ పోర్టుకాని బందరు పోర్టుకాని మేజర్ పోర్టుగానే ఉంటాయా స్టిమర్లు అని రావడానికి పెద్ద పెద్ద సామానంతా రావడానికి. లేకపోతే మైనర్ గా చిన్న చిన్న నావలు వచ్చేట్లు చేయబోతున్నారా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు:— అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా కాకినాడ పోర్టుకు ఎక్స్ పోర్టు చేయాంనీ చెప్పి మన ఆంగ్ల ప్రచోదక సంఘం ఎక్స్ పోర్టు చేసిన వాళ్ళందరినీ ఒక సెంట్రలిటీ మీటింగు చేసుకొని నూ ఆఫీసులో మాట్లాడినాను. నేను వారికి చెప్పాను. మీరు మద్రాసు మహారాష్ట్రనుంచి చేసేకన్నా Whatever facilities are wanted I said, we will provide them at Kakinada. In fact, we have already given some facilities. But the difficulty is lack of steel. We are not getting steel. In this respect, I met the Union Minister Steel & Mines and we hope to get some quota of steel this month. Therefore, we are going ahead as far as development of Kakinada Port is concerned. I think we will do good business in future.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:— ఇప్పుడు మనకు ఉన్నటువంటి హార్బరు ఒక్క విశాఖవట్టణం. అది చాలా క్రాడెడ్ అయిపోతున్నది. ఎక్స్ పోర్టు అంతా మీట్ కాలేకపోతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో కాకినాడ పోర్టును డెవలప్ చేయాలని పూర్వం బ్రిటిష్ వాళ్లు తలచినారు. ఒక ఫోర్టింగు డాక్ ఆక్కడ పెట్టాలని తరువాత హార్బర్ డెవలప్ మెంట్ ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం మాసి రాష్ట్రంలో రెండవ హార్బరు కాకినాడలో ఏర్పాటు చేయడానికి పూనుకుంటుందా లేదా?

Sri M. Manik Rao :—There is still more capacity in Visakhapatnam. మేము గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాతో ఇంకా షెసిలిటీస్ ఉన్నప్పటికీ పిప్పు రావడంలేదని స్పష్టంగా చెప్పాం. కాకినాడ విషయంలో 'కారవసఖ్యలు చెప్పినట్లు as regards Kakinada, we are doing whatever is sanctioned by the Government of India.

Sri C. V. K. Rao :—May I know, Sir, whether the Government propose to have a floating dock and also consider if a harbour could be constructed there ?

Sri M. Manik Rao :—At present we are not considering.

శ్రీ వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా ఇప్పుడు మంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లుగా చిన్న పోర్టులను గురించి వనరులు లేవు కాబట్టి అభివృద్ధి చేయలేమని అన్నారు. ఆ చిన్న పోర్టులు ఏమైనా ప్రపోజలులో ఉన్నాయా ? వాటి పేర్లు తెలియ తీయలేదు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కళింగపట్టణం పోర్టు బ్రిటిషు గవర్నమెంటు కాలంలో కూడా ఇంపోర్టు, ఎక్స్పోర్టులో చాలా ప్రాముఖ్యత ఉన్నది. అటువంటిదానిని వనరులు వచ్చినప్పుడు తీసుకుంటారా ?

Sri M. Manik Rao :—Kakinada is an intermediate port. Suryalanka, Krishnapatnam, Narsapur, Kalingapatnam, and Bimilipatnam are minor ports.

శ్రీ వి. నరసింహారావు :—కళింగపట్టణం గురించి ముందు ప్రియారిటీ ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్ మాణిక్ రావు :—ప్రభుత్వం అన్నింటికీ ప్రియారిటీ ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నది.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (కొత్తూరు) :—అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం పోర్టు రోజు రోజుకు సావల్ పోర్టుగా తయారవుతున్నది. అందుచేత ప్రక్కనున్న భీమనిపట్టణం కూడా డెవలప్ చేయడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—ఈ 1973-74 లో కొన్ని పిప్పును సౌత్ కు డైరెక్టు చేస్తామని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఒప్పుకున్నది. వైజాగ్ డెవలప్ అయిన పోర్టు. Whatever facilities are available at Visakhapatnam, we want to develop another port, but it will take time.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా ఇప్పుడు ఈ సర్కారు డిస్ట్రిక్టులో ఆహార ధాన్యాలపంట చాలా ఎక్కువ. అది ఉత్తరరాష్ట్రాలకు, దక్షిణరాష్ట్రాలకు కూడా ఎగుమతి చేయాలి దీనికి సెంటరుగా బందరు ఉంటుంది. రైలుమీద ఇవి పోవాలంటే చాలా ఛార్జీలు అవుతున్నాయి. స్టీమర్సుమీద పోవడం చౌక. కాబట్టి ఈ విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని బందరుపోర్టును మేజర్ పోర్టుగా చేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. మాణిక్ రావు :—ప్రభుత్వానికి ఆ ఆలోచన ఉంది.

POWER HOUSE OF NAGARJUNASAGAR PROJECT

59—

* 4-G Q.—Sarvasri B. Rama Sarma (Devarkonda), Md. Rajab Ali and M. Nagi Reddy :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) the stage at which the power house of Nagarjunasagar Project stands at present; and

(b) whether it will be completed during the current financial year?

The Minister for Power (Smt. Jayaprada) :— (a) It is presumed that the Member is referring to the Nagarjunasagar Pumped Storage Scheme. This scheme is estimated to cost Rs. 939 lakhs and it has been technically cleared by the Planning Commission. Electricity Board has been asked to take up the work.

(b) No Sir.

ఎ. గౌరవశ్రీలు నాగార్జునసాగర్ పంపు స్టోరేజ్ స్కీము విషయమై ప్రస్తావించినట్లు భావించబడుతున్నది. ఈ పథకానికి తిరిగి లక్షలు ఖర్చు కాగలదని అంచనా వేయబడింది. ఈ పనికి సంబంధించి సాంకేతిక ఆమోదాన్ని ప్లానింగు కమీషను ఇచ్చింది. ఈ పనికి బిడ్డర్లనుండలి చేపట్టవలసిందిగా కోరడం జరిగింది.

బి. లేదండీ.

శ్రీ బి. రామశర్మ :— దాదాపు యిప్పటికి ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయి 5 సంవత్సరాలు అవుతున్నది. ముఖ్యంగా ఈ వవర్ సమస్యవల్ల మెట్ట ప్రాంతాల్ని కరువు బాధకు గురి అవుతున్నాయి. ఈ వవర్ హాస్ ను త్వరగా పూర్తి చేస్తే ఈ మెట్ట ప్రాంతాలు అభివృద్ధి కావడానికి తోడ్పడుతుంది కాబట్టి దానిని గురించి ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీమతి బి. జయప్రద :— సమాధానం కోసే పూర్తి చేయడం లేవని వచ్చింది.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— కనీసం ఎప్పటికి పూర్తి చేస్తారు? ఈ మంత్రి గారి హయాంలో అయినా పూర్తి అవుతుందని ఆశించవచ్చా?

శ్రీమతి బి. జయప్రద :— ఆర్థిక వనరులను బట్టి ఎంత త్వరగా సాధ్యం అయితే అంత త్వరలో పూర్తి చేస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— ఎంత త్వరగా అంటే పుష్కరమా లేక రెండు పుష్కరాలా? త్వరలో, అతి త్వరలో అని కొన్ని మూల్య వెబుతూ ఉంటారు. వాటికి కొంచెము డెఫినిషను కావాలి. దయచేసి మంత్రిగారు 2 ఏళ్ళా, 3 ఏళ్ళా చెప్పాలి.

శ్రీమతి బి. జయప్రద :— ఆర్థిక వనరులను బట్టి అని చెప్పాను కదా.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ఆర్థిక వనరులు అంటే మీ ఉద్దేశం ఏమిటి ? ఆర్థిక వనరులు ఎప్పుడు వస్తాయని అనుకొంటున్నారు ? కనీసం ఆ తేదీ అయినా చెబుతారా ? ఆర్థిక వనరులను బట్టి అంటున్నారు. అసలు మన స్టేటుకు ఆర్థిక వనరులు ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసుకోవడానికి ఎప్పుడైనా ఏర్పాటు చేస్తున్నారా ? అది కనీసం ఫలానా సంవత్సరం ప్రారంభిస్తామని ఒక ఐడియా ఉన్నదా ?

శ్రీమతి బి. జయప్రద :—అది అయిన వ స్థానులో మొదటి సంవత్సరం ఫౌకస్ చేస్తున్నారండి.

AGENCY PRODUCE CO-OPERATIVE MARKETING SOCIETY AT
NARASAMPET

60—

* 828 Q. Sri M. Omkar :— Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(c) whether it is a fact that the Agency produce Co-operative Marketing Society i.e., the Girijan Corporation of Narasampet, Warangal District has not been lifting the quota of rice and other food grains allotted to it since March 1972 ;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) the steps taken by the Government in the matter ?

The Minister for Tribal Welfare (Sri K. Bhim Rao) :—
(a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అక్కడ వున్న అధికారులతో పాటు అసధికారులు కూడ వారు ఏమీ కోటా తీసుకోవడం లేదు. మేనేజ్ మెంట్ అధ్యాన్నంగా ఉన్నదని చెప్పుతున్నప్పుడు మంత్రిగారు యిలాంటి సమాధానము చాలా ఆశ్చర్యముగా ఉన్నది. కనీసం దీనిలో విచారణ జరిపించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. భీమరావు :—మార్చిలో 410 క్వంటాల్స్ అలాట్ మెంట్ ఉంటే, 160 క్వంటాల్స్ సొసైటీకి లిఫ్ట్ చేయబడింది. తరువాత ఏప్రిల్ లో 370 క్వంటాల్స్ అలాట్ మెంట్ వుంది. దానిలో స్టాకులో కొన్నదానికి డబ్బు సొసైటీ వాళ్ళు కట్టారు. తరువాత మే లో 170 క్వంటాల్స్ అలాట్ మెంట్. అది కూడ లిఫ్ట్ చేయబడింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఇప్పుడు రెండు సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి. మొదట స్టాక్ లేదని, దానికి కారణాలు ఏమిటి ? రెండవది నాకు ఇన్ ఫర్మేషన్ ప్రకారం స్టాక్ వుండి కూడ తీసుకోబడలేదని అక్కడ స్పష్టంగా వుంది.

శ్రీ కె. భీమరావు :—అట్లాంటి సమాచారమైతే నా దగ్గర లేదండి.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

FINANCIAL AID TO TECHNOCRATS

S. No. 60-A

S. N. Q. No. 1508-D. Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy :—
Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to implement a scheme to provide financial aid to technocrats to start industries ;

(b) what are the main features of the scheme ; and

(c) whether this scheme is beneficial to unemployed technical graduates and non-graduates ?

Sri J. Vengal Rao :—(a) Yes Sir, a scheme to this effect is under implementation with central assistance

(b) The components of the scheme are.

(i) Provision of equity capital/margin money.

(ii) Establishment of Technician's Co-operatives

(iii) Establishment of Commercial Estates.

(iv) Establishment of self-employment industrial Estates, and

(v) Assistance for hire purchase of indigenous machinery

(c) Yes, Sir.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి (గూడూరు) :— దీని పరియోజన ఆఫ్ ఆవరేషన్ ఎంతండి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— స్టేట్ అంతా వుంటుంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— ఇప్పుడు ఎంత మొత్తం కేటాయించి అప్పులు యిచ్చారు ? అందులో అగ్రికల్చర్ గ్రాడ్యుయేట్స్ ను, వెటర్నరీ గ్రాడ్యుయేట్స్ ను అసెంబ్లయిడ్ ను చేర్చుకొనేదానికి అవకాశము వున్నదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— 76 వేలు కేటాయింపు. అందులో అగ్రికల్చర్ అండ్ వెటర్నరీ గ్రాడ్యుయేట్స్ కు కాదు. మెట్రీక్యులేషన్ వాళ్ళ దగ్గర నుంచి కూడా ఎవరు వచ్చినా తీసుకొంటారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఈ మధ్య ఈ అగ్రికల్చర్ అండ్ వెటర్నరీ గ్రాడ్యుయేట్స్ ను రిహాబిలిటేట్ చేయడానికి డౌరకాలలకు పబ్లిక్ ఇస్తున్నారని అంటున్నారు. అది ఎంతవరకు యిచ్చారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అటువంటిది మా దృష్టికి ఏమీరాలేదండి.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— ఇప్పుడు ఈ స్కీము క్రింద వెటర్నరీ డాక్టర్స్ కు ఏమీ యివ్వగలుగుతారు ? కోళ్ళు పెంపకమునకు యిస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— పోల్ టైల్ వెటర్నరీ క్రింద రాదా ; అన్నీ వస్తాయి. వాళ్ళకు తెలిసినవి ఏమీ పెట్టినా, యిస్తారు.

FUNCTIONING OF SUPER-BAZARS IN THE TWIN CITIES

S. No. 60-B.

S. N. Q. No. 1503-V. Sarvasri C. V. K. Rao, A. Sriramulu and N. Venkataratnam :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is not a fact that the Super Bazars in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad are running on loss for the last six years since their establishment in 1966;

(b) if so, how much loss in all has been sustained and the reasons therefor;

(c) whether auditing of the accounts of the Super-Bazar was conducted for the last three years; and

(d) if not, the reasons therefor?

The Minister for Co-operative (Sri B. Subba Rao):—(a) No, Sir till 1969-70.

(b) The audit is not completed for 1970-71 and hence it cannot be said whether there would be loss or profit for that year

(c) and (d) Audit is not completed for the years 1966-67 to 1969-70. Audit for 1970-71 and 1971-72 is still in progress.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇప్పుడు మొగటి భాగానికి సమాధానము చెప్పుతూ. లాస్ లో రన్ చేయడంలేదని అన్నారు. అసలు కొత్తగా మీరు నిర్మించిన మంటి డైరెక్టరీ ఆయన ఛెయిర్మన్ అనుకొంటాను ఆయన ఒక స్టేట్ మెంటు ఇచ్చాడు కొన్ని లక్షల లాసులో రన్ చేస్తున్నారని.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—వారు స్టేట్ మెంటు ఏమి యిచ్చారో, ఎందుకు ఇచ్చారో నాకు తెలియదు. నా ఇన్ ఫర్మేషన్ బట్టి నేను చెప్పాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—రిగి వరకు ఆడిట్ అయిందని మినిస్టరుగారు చెప్పుతున్నారు. అంతవరకు ప్రాఫిట్ అండ్ లాస్ ఏమిటో చెప్పగలరా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—రిగి-రిగి లో మూడు వేలు ప్రాఫిట్, రిగి-రిగి లో నో ప్రాఫిట్ నో లాస్, 70 లో 9 వేలు ప్రాఫిట్.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—దీనికి పెట్టుబడి ఎంత ఉంటుంది? దానిపైన కనీసం రి వర్సంటయినా రిటర్ను వస్తుందా ఈ మార్కెట్ బజార్ ద్వారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ఇప్పుడు మూడు కోట్లవరకు వ్యాపారము చేస్తుంది. ఇంతవరకు లాభములోనే వడుస్తుంది. కరెంటు ఇయర్ ఇంకా ఆడిట్ రిపోర్టు రాలేదు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—మూడు కోట్లు పెట్టుబడితో ఇది వ్యాపారము జరుపుతున్నప్పుడు ఎంత లాభము రావాలి, దీనిలో ఎంత ప్రాజెక్ట్ జరుగుతున్నదో, ఎంత ఇన్వెస్టియంట్ గా వడుస్తున్నదో మినిస్టరుగారు అలోచించారా?

లేకపోతే స్పెషల్ కమిటీవేసి ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తారా? ఎందుకంటే ఈ కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో ఈ సూపర్ బజారు ఒక గ్లోరియస్ ఎగ్జాంపుల్ గా ఉంటుంది.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా ఎన్ క్వయిరీ చేసి ఏ విధంగా ఉండో రిపోర్టు తెప్పిస్తాను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరావు :—ఈ సూపర్ బజారు ఉద్దేశము ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండాలనిగాని లాభము కోసము కాదా? అటువంటప్పుడు లాభము కొరకు ఎందుకు ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ సూపర్ బజారు పెట్టడం యొక్క ముఖ్యోద్దేశము అదేనండి.

శ్రీ యం. నాగరెడ్డి : . ఇప్పుడు మంత్రిగారు జవాబుయిస్తూ, రిసి-రిఫిలో నో ప్రాఫిట్, నో లాస్ అన్నారు. ఇది ఎట్లా జరుగుతుంది వ్యాపారములో? సరిగా నయావైసకూడ అటూ ఇటూ ఔతుండా ఎట్లా ఉంటుంది? అందుకని ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ సరిగా ఉండదు. కనుక దాన్ని గురించి మంత్రిగారు మరల ఆలోచించాలి.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ఇప్పుడు నాకు వచ్చినటువంటి ఇన్ ఫర్మేషన్ బట్టి ఆ విధంగా ఉన్నది. మళ్ళీ ఒకసారి ఇన్ స్పెక్షన్ చేయించి సరియైన వివరాలు తెప్పిస్తాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—ఈ సూపర్ బజారు అనేది ఇది కన్ స్యూమర్స్ అంతర్భాగంగా స్టాల్ చేసినటువంటి కన్ స్యూమర్ మూవ్ మెంట్లు. అందుచేత గవర్న మెంట్ దీనికి కోట్లకొలది పెట్టుబడి పెట్టడం ఇరిగింది. అటువంటప్పుడు కనీసం 5, 6 పర్సెంట్లు టటగ్న అయినా రాకపోతే ప్రయోజనంలేదు. గవర్న మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి బాంపో చేసినదానికి ఇంటరెస్టు పే చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదికదా? అందుచేత మినిమం రిటర్ను గ్యారెంటీ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము. దీనికి సరియైన ఇన్ స్పెక్షన్ చేయించి సరియైన రిపోర్టు తెప్పిస్తాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అసలు ఈ సూపర్ బజార్ సౌకర్యం చిన 4 సంవత్సరముల నుంచి ఆడిట్ రిమార్కుస్ గాని ఆడిట్ స్టేట్ మెంట్ గాని, మీటింగు కాలి ఫర్ చేయడం గాని జరగలేదు. మంత్రిగారు ఏదో లాభాలు వస్తున్నాయని అంటున్నారు. కాని దీని నిజమైన పరిస్థితిని గురించి పరిశీలన చేయిస్తారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా ఎన్ క్వయిరీ చేయిస్తాను.

MEETING OF THE TRANSPORTS MINISTERS OF ANDHRA PRADESH
AND MAHARASTRA IN JUNE, 1972

S No. 69-C

S. No. Q. No. 1508-K. Sarvasri Nallapareddi Srinivasulu-reddy and C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Transport Ministers of Andhra Pradesh, Mysore and Maharashtra have met in the third week of June 1972;

(b) what are the issues on which they have come to a common understanding; and

(c) whether there is any difference of opinion on any issue?

The Minister for Transport (Sri K. Prabhakara Reddy) :—(a) Yes Sir.

(b) As there is no problem common to all the three States, the Government of Andhra Pradesh confined itself to the issues pending between Andhra Pradesh and Mysore States.

A copy of the agreement entered into with the Government of Mysore is placed on the Table of the House.

(c) No Sir.

PAPERS PLACED ON THE TABLE

Vid: ANSWER TO CLAUSE (b) OF S. N. Q. No. 1508-K, [* No.60 C]

Agreement made this day, the 17th June, 1972 between the Governor of Andhra Pradesh of the one part and the Governor of Mysore of the other part in supersession of all previous agreements to regulate the plying of transport vehicles on inter-State routes between the States of Andhra Pradesh and Mysore.

I. STAGE CARRIAGE SERVICE :

(a) Inter-State routes for operation of stage carriage of both the States agreed upon shall be as shown in Appendix. The routes specified in the said Appendix shall be operated by operators of Andhra Pradesh and Mysore States respectively.

(b) Temporary permits duly countersigned by the Transport Authority of the reciprocating States for the operation of stage carriages on the new routes and additional stage carriages on the existing or varied routes specified in Appendix may be issued pending ratification of this agreement. The vehicles plying on such temporary permits will be eligible for taxation concession referred to in clause VI (a).

Once the agreement has been ratified, the State Transport Undertakings may continue to operate on temporary permits with the same taxation concession pending finalisation of their scheme.

Where the Home State Transport Undertaking extends operation in future of any of its road transport services to any route or area situated within the reciprocating State with the necessary permission under Section 20 of the Road Transport Corporations Act, temporary permits may be issued on single point taxation pending publication and finalisation of their scheme.

(c) The State Governments will ensure that they will have the schemes of their respective State Transport Undertakings modified wherever necessary to enable the operation of services on the routes included in the Appendix.

(d) Any variation of that part of an inter-State route which lies exclusively in one State may be made by the Transport Authorities of that State in respect of services run by operators of that State provided that such variation by the Transport Authority of that State may be brought to the notice of the reciprocating States. In cases of inter-State routes where the variation is sought in the reciprocating State, it will be decided by the respective State Transport Authorities by mutual agreement having due regard to the principal of parity of service mileage referred to in para-(e) below

(e) There should be parity of service kilometrage as far as possible in respect of inter-State routes. This principle will apply both to existing routes as well as to the new routes to be opened.

(f) Where permits are issued by the authorities of the States in respect of stage carriages and Taxi cabs on inter-State routes as a result of agreements reached between the two States, the need for countersignatures in the reciprocating State in respect of such permits will be dispensed with. Each State will frame a suitable rule in exercise of the powers conferred by sub-section (2) (hh) of Section 68 of the Motor Vehicles Act, 1939 for this purpose. This will apply to permits issued under Chapter-IV as well as under Chapter-IV-A of the Motor Vehicles Act, 1939.

(g) The fares and freight charged by an operator in the reciprocating State will not be less than those charged by the operators of that State for similar services.

(h) Spare buses upto 20% of the fleet of regular buses of an operator of inter-State routes subject to a minimum of one spare bus will be allowed to ply on inter-State routes in the event of breakdown of the regular buses.

(i) The rules obtaining in each State regarding standing passengers shall be observed by the operator for the portion of the inter-State routes lying in each State.

II. PUBLIC CARRIERS :

(a) The quota of public carrier permits (Other than Oil Tankers) of each State to be countersigned by the other in accordance with the proviso to Section 63 (3) of the Motor Vehicles Act, 1939 (Central Act 4 of 1939), shall be 1,200.

(b) The countersignatures shall be granted for plying the vehicles on all National and State High ways with permission to deviate upto 5.0 K. M. on either side from any point on the main routes.

Provided that such vehicles shall not on their return journey pick up any goods in the reciprocating State for setting down at any place or route in that State ;

Provided further that on the forward journey there shall be no restriction on setting down goods any where in the reciprocating State, but no goods will be picked up in that State.

(c) Andhra Pradesh based public carriers having counter-signature in the State of Maharashtra under the reciprocal agreement entered into between Andhra Pradesh and Maharashtra States shall be allowed to pass through the Bidar Corridor on National Highways from Hyderabad to Sholapur on payment of a sum of Rs. 1,000 (Rupees one thousand) per year per vehicle in quarterly instalments to Mysore State.

III. PRIVATE CARRIERS :

The quota of private carrier permits of each State to be countersigned by the other State Government shall be fixed at 150.

The Home State Transport Authority shall satisfy itself about the bonafides of the business of the applicants in the other State before recommending their applications for grant of counter-signatures for the area or routes applied for.

IV. TAXIS :

The quota of ordinary taxi permits of each State to be countersigned by the other State Government shall be 50. The vehicle shall be allowed to ply on all roads in reciprocating State. But the vehicles shall ply beyond the Home State limits only under contracts entered into within the Home State and shall not solicit custom in the reciprocating State.

V. TEMPORARY PERMITS :

There shall be no limit as to the number of temporary permits to be issued by each State Government in respect of goods vehicles and contract carriages (taxis only). These permits may be granted for a period not exceeding thirty days at a time by the Transport Authority of the Home State without the concurrence of the reciprocating State in accordance with the conditions laid down in the short term licence agreement.

VI. TAXATION :

(a) Transport vehicles covered by permanent counter-signature in the reciprocating State shall be exempt from payment of any tax to the reciprocating State.

(b) Temporary permits referred to in clause V shall be granted by the Transport Authorities of Home State subject to the payment of taxes due to the reciprocating State by demand drafts drawn in favour of the Secretary, State Transport Authority of reciprocating State.

(c) The Transport vehicles plying on inter-State routes on temporary permits granted under section 62 (d) of the Motor Vehicles Act, 1939 pending renewal of Pucca permits are eligible for the tax concession referred to in clause (a) above.

(d) Transport vehicles of either State found plying in a quarter in the reciprocating State without payment of taxes due to the Home State for that quarter within the grace period allowed in the Home State shall not be entitled for the concession of payment of tax referred to in clause (a) above.

(e) Stage carriages and public carriers of each State passing through enclaves of sixteen Kms., and less in the reciprocating State without the need to obtain the countersignature as per the proviso to section 63 (1) of the Motor Vehicles Act, 1939 shall also be eligible for the tax concession referred to in clause (c) above provided the tax for the Home State is paid in full.

(f) Tax free tokens to single point tax vehicles shall be issued in the Home State itself on behalf of the reciprocating State. Each State will issue a notification appointing the Licensing Officers of the reciprocating State as Licensing Officers of that State for the purpose of issuing these tax exempted tokens in respect of the Transport vehicles.

VII. GENERAL :

(a) The local conditions regarding speed, load dimensions and prohibited roads in the reciprocating State shall be observed by the permit holder and the driver;

(b) Applications for renewal of countersignatures by the countersigning State shall be filled by the permit holder concerned as required under Section 59 of the Motor Vehicles Act, 1939 in respect of all transport vehicles except stage carriages and taxi cabs.

(c) The replacement of a vehicle by another may be noted in the countersignature slip by the Home State authorities and intimation sent immediately to the State Transport Authority of the reciprocating State, mentioning the registration mark, seating capacity, unladen weight of the vehicles.

(d) Whenever a scheme of nationalisation of any area affecting inter-State routes is formulated by one State the other State shall be consulted before the scheme is finalised. The other State shall offer its remarks within 30 days from the date of communication of the scheme and if no reply is received, its concurrence will be presumed.

(e) The Transport Commissioners of both the States will issue instructions to the authorities concerned to mark copies of official communications for grant of countersignatures, renewals, variations, etc., to the parties concerned, for their information so that they can approach the transport authorities of the reciprocating States.

(f) The State Transport Undertakings of both the States will be permitted to rotate their buses on agreed inter-State routes operated by the undertakings concerned under intimation to transport Authorities of the reciprocating State.

This agreement may be reviewed after one year or earlier if necessary at the instance of either of the State Governments.

The above proposal is hereby published for information of persons likely to be effected thereby as required under section 63 (3A) of the Motor Vehicles Act, 1939, and notice hereby given that the proposal will be taken into consideration after the expiry of 30 days from the date of its publication in the Andhra Pradesh Gazettee (both days inclusive) and that any objection or suggestion which may be received from any person with respect thereto, before the aforesaid time, will be considered by the Government of Andhra Pradesh.

Objections and suggestions should be addressed to the Secretary to Government of Andhra Pradesh in the Home Department, Hyderabad in duplicate.

APPENDIX

PART-A

STATEMENT SHOWING THE INTER-STATE ROUTES TO BE OPERATED BY MYSORE OPERATORS

Sl. No.	Route	No. of daily round trips	
		Minimum	Maximum
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Bangalore Puttaparthi, Via. Yelahanka, Hebbal, Devanalli, Avahi, Chickbellapur, Peresandra, Bagepalli, Kodikonda, Bukkapatna.	1	2
2.	Bangalore-Madanapalli, Via. H.A.L. Hoskote, Nandagudi, H. Cross, Chintamani, T. Cross, Royalpad.	1	4
3.	Bangalore-Madanapalli, Via. H.A.L. Hoskote, Malur, Vokkalari, Kolar, Sugutur, Chintamani, T. Cross, Royalpad.	1	2
4.	Bangalore-Madanapalli, Via. H.A.L. Hoskote, Malur, Vokkalari, Kolar, Sinivasapur, T. Cross, Royalpad.	1	2
5.	Bangalore-Madanapalli, Via. K. R. Puram, Hoodi, Hoskote, Malur, Tekal, Bangarpet, Big Tree, K. R. Puram, K. G. F., Bangarpet, Sulekunte, Kolar, Srinivasapur, T. Cross, Royalpad.	1	2
6.	Bangalore-Madras, Via. K. R. Puram Hoskote, Narasapura, Kolar, Tambipalli, Mulbagal, Nangali, Palamner Chittoor, Ranipet, Sriperambur.	1	4
7.	Bangalore-Palamner, Via. K. R. Puram, Hoskote, Malur, Tekal, Bangarpet, K. G. F., Bethamangala, V. Kote, Byreddipalli.	2	4

(1)	(2)	(3)	(4)
8.	Kolar-Hindupur, Via. H. Cross, Chintamani, Chelur, Pathpalya, Bagepalli, Kodikonda, Chilmattur, Lepakshi.	2	3
9.	Kolar-Hindupur, Via. Vemgal, H. Cross, Jangamakote, Vijayapura, Devanahalli, Viswanathapura, D. B. Pur, Tubjere, S. Ghati, Thondebhavi, Alipura, Hosur, Gowribidanur, Kudumaikunte.	1	2
10.	Kolar-Hindupur, Via. Srinivasapur, Chintamani, Sidlaghatta C.B. Pur, Manchanahalli, Gowribidanur, Kudumalkunte.	2	4
11.	Kolar-Hindupur, Via. Sugutur, Chintamani, Dibourhalli, Baggepalli, Kodikonda, Chilatur, Lepakshi.	1	2
12.	Chickballapur-Hindupur, Via. Peresandra, Vorlukonda, Bechaganahalli, Gudibande, Hampasandra, Begepalli, Kodikonda, Lepakshi.	1	2
13.	Kethepalli-Hindupur, Via. B. Pur, Peresandra, Gudibande, Hampasandra, Yellodu, Nagargere, K. Samudram, Sirivaram, Manipalli, Pulmattur.	1	2
14.	Mulbagal-Srinivasapur, Via. Hebbani, Punganur, Somayajapalli.	1	2
15.	Hindupur-Gowribidanur, Lepakshi, K. Samudra, Nagargere.	2	3
16.	Bangalore-Lepakshi, Via. Jatahalli, Hesaraghatta, Gollahalli, D. B. Pur, Thondebhavi, Gowribidanur, Nagargere.	1	2
17.	Bangalore-Kadiri, Via. Hebbal, Yelahanka, Devanahalli, Avathi, C. B. Pur, Peresandra, Bagepalli, Kodikonda Palasamudra.	1	2
18.	Bangalore-B. Kothakota, Via. H.A.L., Hoskote, Malur, Kolar, Srinivasapur, Tadigal, Gownipalli.	1	2
19.	Bangalore-Punganur, Via. H. A. L., Hoskote, Nandagudi, H. Cross, Kaiwara, Chintamani, Srinivasapur, Ramasamudram.	1	2

(1)	(2)	(3)	(4)
20.	Bangalore-Punganur. Via. H. A. L., Hoskote, Malur, Kolar, Mulbagal, Nangli and back to Palamner.	1	2
21.	Bangalore-Punganur, Via. H. A. L., Hoskote, Kolar, Sugutur, Chintamani, Srinivasapur, Ramasamudram.	1	2
22.	Bangalore-Punganur, Via. H. A. L., Hoskote, Malur, Kolar, Mulbagal, Byrakur, Gudipalli, Rajendrapalli, Byreddipalli.	1	2
23.	Bangalore-Punganur, Via. H. A. L., Hoskote Malur, Kolar, Srinivasapur, Somayajapalli.	1	2
24.	Bangalore-Punganur. Via. H. A. L., Hoskote, Malur, Kolar, Shahpur, Avani, Kasipura, Mulbagal Byrakur, Hebbani.	1	2
25.	Bangalore-Punganur, Via. K. R. Puram, Hoskote, Malur, Tekal, Bangarpet, Big Tree, K. C. F., K. R. Puram, Bethamangala, Mulbagal, Nangali.	1	2
26.	Bangalore-Ramakuppam, Via. H.A.L., Hoskote, J. Kote, H. Cross, Vemgal, Kolar, Bethamangala, Kyasamballi, Kurdugur, Rajapet.	1	2
27.	Bangalore-V. Kote, Via. H. A. L., Hoskote, Malur, Kolar, Mulbagal, Tayalur, Sundarpatya.	1	2
28.	Bangalore-Kuppam, Via. H. A. L., Hoskote, Malur, Tekal, Bangarpet, K. G. F.	1	2
29.	Kolar-Madanapalli, via. Srinivasapur, Lakshmipura, Royalpad.	1	..
30.	K. G. F.-Madanapalli via. K. R. Puram, Big Tree, Bangarpet, Sulikunte, Kolar, Srinivasapur, T. Cross, Royalpad.	1	.
31.	Kyalanur-Madanapalli, via. Thippannahalli, Seethi, Vemgal, Kolar, Sugutur, Chintamani, Royalpad.	1	2
32.	Bethamangala-Madanapalli, via. Kolar Sugutur, Chintamani, T. Cross, Gownipalli, Addagal, Royalpad.	1	2

(1)	(2)	(3)	(4)
33.	Kuppam-Madanapalli, via. Kempepura. K. G. F. Kyasamballi, Bethamangala, Mulbagal, Ramasamudram.	1	2
34.	Chintamani-Madanapalli, via. Tadigal Cross. Royalpad.	2	4
35.	Kolar-Palmaner, via. Mulbagal Nangli.	2	4
36.	Kolar-G. rantala, via. Sugutur. Chintamani, Dibburhalli, Bagepalli, Margankunte.	1	2
37.	Kolar to Kolar, via. Mulbagal, Nangli, Palmaner, and back to Mulbagal to K. G. F., via. Guttahalli, Bethamangala, K. G. F., Krishnarjapuram.	1	2
38.	Kolar-Punganur, via. Bethamangala, Tayalur, Mulbagal, Byrkur, Hebbari, Border.	1	2
39.	Chickballapur-Pavgada, via. Gudibande, Vottadahosahalli, Nagargere, Kanchesamudra, Lepakshi, Hindupur, Penugonda.	1	2
40.	Yeguvakote-Hindupur, via. Chintamani, Dibburhalli, Sadali, Bagepalli, Kodikonda, Chimathur.	1	2
41.	Chintamani-Hindupur, via. Siddlaghatta, Chickballapur, Manchenahalli Gowribidanur, Kudumalkunte.	2	4
42.	Chintamani-Hindupura, via. Chelur, Pathapalya, Bagepalli, Kodikonda, Lepakshi.	1	2
43.	Chickballapur-Venkatagirikote, via. Siddlaghatta, Chintamani, Srinivasapura, Mulbagal, Tayalur.	1	2
44.	Chickballapur-Venkatagirikote, via. Nandi, Vijayapur, Jangamakote, Hindigal Cross, Vemgal, Patna, Kysamballi, Karadigur. Rajupet,	1	2
45.	Chintamani-Venkatagirikote, via. Srinivasapur, Yeldur, Mulbagal, Avani, Guttahalli, Bethamangala. K. G. F., Bethamangala.	1	2
46.	Doddballapur-Arogyavaram, via. Chickballapur, Siddlaghatta, Chintamani, Gownipalli, Royalpad, Madanapalli.	2	4

(1)	(2)	(3)	(4)
47.	Chintamani-Punganur, via. Srinivasapur, Ramasamudram.	3	6
48.	Chintamani-Punganur, via. Suggutur, Kolar, Holur, Hogalgere, Srinivaspura, Somayajalapalli.	1	3
49.	Srinivasapur-Punganur, via. Somayajalapalli.	1	2
50.	K. G. F.-Nayakaneri, via. Bethamangala. Tayalur, Venkatagirikote.	2	4
51.	Chintamani-Nayakaneri, via. Kolar, Bangarpet, K. G. F., Bethamangala, Tayalur, Venkatagirikote.	1	2
52.	Thoppannahalli-Nayakaneri, via. K. G. F., Bethamangala, Tayalur, V. Kota.	1	2
53.	Chintamani-B. Kothakota, via. Srinivasapur, Gownipalli, B. Kothakota, Mulakalcheruvu.	2	4
54.	Srinivasapur-B. Kothakota, via. Somayajalapalli, Ramasamudram Punganur Srinivasapur, Gownipalli, Nagareddipalli.	1	2
55.	Mulbagal-Kuppam, via. Tayalur, V. Kota.	2	4
56.	Malur-Molakalacheruvu, Rly. Stn. via. Tekal, Kolar, Suggutur, Chintamani, Irgampampalli. Betlapalli, Sedam.	1	2
57.	Munuganhalli-Lepakshi, via. Batlapalli, Chintamani, Dibburhalli Sidlaghatta, Chickballapur, Peresandra, Mandakal, Kodikonda, Vattadahoshahalli.	1	3
58.	K. G. F.-Kuppam, via. Kempapura, Rollabudugur.	3	6
59.	Guntakal-Sirguppa, via. Alur, Holgundi, Sannivasapuram.	1	2
60.	Chintamani-Kadiri, via. Madanapalli, B. Kothakota, P. T. M.	1	2
61.	Kampli-Udehal, via. Daroji, Bellary, extended upto Talur.	1	2
62.	Udehal-Talur, via. Bellary.	1	2
63.	Bellary-Hirehalu, Bellary-Kasargod.	1	2

(1)	(2)	(3)	(4)
64.	Hospet-Rayadurga, via. Yemmalli, Kudligi, Gudikote, Hangal, Molakalmuru.	2	4
65.	Bellary-Guntakal, via. Hagari.	6	10
66.	Bellary-Rayadurga, via. Hirehalu, Molakalmuru.	1	2
67.	Bellary-Kalyandurga, via. Hirehalu, Molakalmuru, Rayadurga.	1	2
68.	Bellary-Holagunda, via. Sannivasapuram, Sirinare.	2	4
69.	Bellary-Chitradurga, via. Rampura, Molakalmuru, Challakere.	3	6
70.	Turkur-Thirupathi, via. Urdugere, Dobespet Devarahalli, Vijayapura, H. Cross. Kolar, Mulbagal, Nangli, Palamner, Chittoor.	1	2
71.	Bangalore-Penugonda, via. Hebbal, Yelahanka, Rajankunte, D. B. Pur, Thondebhavi, Gowribidanur, Kudumalkunte, Hindupur.	1	2
72.	Bangalore-Hindupur, via. Hebbal, Yelahanka, Rajankunte, D. B. Pur, Thondebhavi, Gowribidanur, Kudumalkunte.	1	2
73.	Bangalore-Hindupur, via. Jalahalli Hesarghatta, Gollahalli. S. Temple, D. B. Pur, Thondebhavi. Gowribidanur, Kudumalkunte.	1	2
74.	Hubli-Mantralayam, via. Annigeri, Kulkoji, Lakkundi, Koppal, Gingera, Hospet, Torangal, Bellary, Kurvalli, Agraharam, Guntakal Cross, Alur, Adoni. Siriguppa, Cross, Isvi.	1	2
75.	Narayanpet Town-Kodangal, via. Jalapur, Anpur, Gunjnoon, Gurmitkal, Medak, Rawalpalli.	2	4
76.	Bangalore-Kuppam via. Hoskote, Tavargere Narasapura, Kolar, Bangalpet, K. G. F., Kempapuram, Rollabudugur.	1	2
77.	Homnabad-Hyderabad, via., Zaheerabad.	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)
78.	Bangalore-Kalyanadurga, via. Dobe- sepet, Urudugere, Kolatgere, Madhu- giri, Midigesi, Madakasira, Pavagada.	1	2
79.	Bangalore-Mantramayam, via. D. B. Pur. Gowribidnur, Hindupur, Penu- gonda, Anantapur, Urvako da, Alur Adoni.	1	2
80.	Bidar-Homnabad, via, Zaheerabad.	6	10
81.	Gulbarga-Hyderabad, via, Zaheera- bad.	1	4
82.	Yadgir-Kodangal, via. Gurmitkal, Rawalpalli.	4	8
83.	Narayanpet-Narayanpet Rly. Stn.	8	8
84.	Gulbarga-Kodangal, via. Rawalpalli.	3	6
85.	Gulbarga-Gurmitkal via. Seram.	2	4
86.	Narayanpet Town-Yadgir.	3	10
87.	Thirupathi-Bangalore, via. Pileru, Kalkeri Chintamani, Kaiwara Cross H. Cross, Vijayapura, Devanahalli, Yelahanka, Hebbal	1	3
88.	Ananthapur-T. B. Dam, via. Urva- konda, Vidupankal, Challakere, Bel- lary, Kuduthini, Hospet.	1	2
89.	Bangalore-Thirupathi, via. K. R. Pu- ram, Hoskote, Narnapur, Kolar, Mulbagal, Nangli, Palmaner, Cnit- toor, Chandragiri.	3	6
90.	Bangalore-Chittoor, via. H. A. L. Hoskote, Malur, Vokkaleri, Kolar, Devarayasadram, Mulbagal, Nan- gali, Palamner.	2	4
91.	Bangalore-Ananthapur, via. Hebbal, Yelahanka, Rajankunte, D. B. Pur, Thondebhavi, Gowribidnur, Kudu- Malkunte-Border, Hindupur, Penu- gonda.	2	4
92.	Sholapur-Hyderabad, via. Naldurg, Omurga, Homnabad, Zaheerabad.	1	2
93.	Hindupur-Davangere, via. Pargi, Madakasira, Pavagada, Challakere, Chintradurga.	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)
94.	Hindupur-Perur, via. Parigi, Kalyanapalli, Virupasandra, Dommata-mari, Venkatapuram, Pavagada, Nagalamadaka, Yeguvapalli.	2	2
95.	Madakasira-Tumkur, via. Koratgere. Kodigenhalli, Muddenahalli	1	1
96.	Tumkur-Hindupur, via. Koratgere, Kodeganahalli, Muddenahalli.	1	2
97.	Chitradurga-Hindupur, via. Challakere, Parasurampura, Rajavanthi, Madakasira.	1	2
98.	Anantapur-Tumkur via. Belaguppa Gundalapalli, Kayadurga, Molakalmuru, Challakere, Hiriya, Sira.	1	1
99.	Chitradurga-Rayadurga, via. Challakere, Hangal, Molakalmuru.	8	8
100.	Dwaralu-Gowribidnur, via. Sira, Madhugiri, Hindupur.	1	1
101.	Parasorampur-Madhugiri, via. Lingadahalli, Yadanakal, Pavagada, Venkatapur, Hindupur.	1	1
102.	Sanganakal-Rayadurga.	2	2
103.	Kalyanadurga-Chitradurga, via Settur, Chikkaballanahalli, Mylanahalli Challakere, Kalahalli, Dimmanahalli.	1	1
104.	Hindupur-Sira, via I. D. Halli, Gari-nihonakere, Madhugiri.	1	1
105.	Davangere-Rayadurga, via- Tejapur, N. Hatti, Challakere, Molakalmuru.	1	1
106.	Chikkabadanahalli to Kalyanadurga, via Mylanahalli, Challakere, Chitradurga, Holakere.	1	1
107.	Nayanahalli-Kalyanadurga, varied from Chikkabadanahalli, via Chitradurga and Challakere.	1	1
108.	Yenumalpadi Border to Hindupur, via. Munganahalli, Devarahalli, Gollapalli, Yeguvakota, Chintamani Doddamahalli, Satali.	1	1
109.	Tiptur-Hindupur, via Sasalu, Sattikere, G. K. Halli, Salakeyata, H. P. Byiappanamata, Huiryar, Goribidnur, Vidhuraswatha.	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)
110.	Terdal-Hindupur via. Thondebhavi, Goribidnur Madhugiri, Hoskere, I. D. Halli, Muddenhalli.	1	1
111.	Chaliakere-B. K. Halli, via. Parast-rampura, Kyadigunte, Mylanur, Nijavalli, Arasikere, Kondakindapalli,	1	1
112.	Y. N. Hoskote-Madhugiri, via. Pavagada, Madakasira	3	3
113.	Pavagada-Kunigal. via. Madakasira, Madhugiri, Koratagere, Tumkur, Hebnur.	1	1
114.	Pavagada-Tumkur via. Madhugiri, Madakasira.	2	2
115.	Shimoga-Bellary via. Bhadravathi, Channagiri, Holalkere, Chitradurga Challakere, Hangal.	1	1
116.	Madhugiri-Chitradurga, via. Midigesi, Madakasira, Rajavanthi, Pavagada, Kothagudde, Parasumarapura, Challakere.	1	1
117.	Y.N. Hoskote to sira via. Chintahalli, Amarapur, Pavagada	2	2
118.	Y.N. Hoskote-Hiriyur via. Budikotta, Hatihalli, Pavagada, Arasikere Amarapura, Chintahalli, Dharmapura.	1	1
119.	Hindupur-Pavagada via. Madhugiri, Madakasira.	1	1
120.	Bellary-Chitradurga, via. Hangal, Challakere.	1	1
121.	Tumkur-Hindupur, via. Koratgere. Lychapura, Thondebhavi, Goribidnur, Vidhurashwatha.	1	1
122.	Tumkur-Bagepalli, via. Urudugere, Koratagere, Madhugiri, Hindupur, Kodikonda.	1	1
123.	Pavagada Chitradurga, via. Amarpura, Kondahalli, Dharmapur, Hiriyur, Yerballi, Imangala, Muddenhalli, Kyadigere, D. S. Halli, Kurbarbatti.	1	1
124.	Chintamani-Mulbagal, via. Srinivasapur, Somayajalapalli, Ramasamudram, Pungunur, Hebbani.	2	3

(1)	(2)	(3)	(4)
125.	Hebbani-Madanapalli, via. Byrakur, Mulbagal, Srinivasapur, Somayajalappalli Ramasamudram, Chambkur.	2	2
126.	Ramakuppam to Kuppam, via. Jodikkrishnarajapuram, Kurdapur, Kyasamballi, Robertsonpet, Kempapur, Rallabudgur.	2	2
127.	Thimmerajapalli to K. G. F., via. Mallinayakanahalli, Mulbagal. Bethamangala, to V. Kota, via. Bethamangala, Tayalur and back to K.G.F.	1	1
128.	Bellary-Davangere via. Rampur, Molakalmuru, B. G. Kere, Talak, Nayakanahatti, Jagalur, Bilchodu.	1	1
129.	Bellary-Davangere via. Rampur, Molakalmuru, B. G. Kere, Challakere, Chitradurga, Bharamsagar.	1	1
130.	Y. N. Hoskote--Bangalore, via. Pavagada, Madakasira, Midigesi, Madhugiri, Kodagadala, Bychapur Cross, Arudi, Sasalu, Adikavala, Chikkabelavangala, Doddabelavangala, Hejjaji, S. Temple, Gollahalli, Arasapura, Chikkabanavar, Dasarahalli, Jalahalli.	1	1
131.	Bellary Chitradurga, via. Molakalmuru, Chillakere.	1	1
132.	Bangalore-Palamner, via. Hoskote, Malur, Kolar, D. Samudram, Mulbagal, Nangli.	1	2
133.	Srinivasapur-Palamner, via. Somayajalappalli, Ramasamudram, Pungunur.	2	2
134.	K. G. F-Avalkonda, via. V. Kota, Palamner, Chittoor.	1	1
135.	Nayakanahatti-Chickbadihalli, via. Haikol, Belagatta, Chitradurga, Gonur, Kallahalli, Challakere, Mylanahalli.	1	1
136.	Perur-Challakere, via. B.K.Halli, Kyatanakere, Pavagada, K.D. Halli, Arsikere, Lingadahalli, Myadigunta, Parasuramapura.	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)
137.	Hebbur-Y. N. Hoskote, via. Tumkur, Beldhara, Koratgere, Madhugiri, Madakasira, Pavagada, Doddalli	1	1
138.	Ramkuppam to K. G. F., via. J. K. Puram, Kyasamballi.	1	1

APPENDIX S

PART-B

Sl. No.	Route	No. of daily round trips.	
		Minimum.	Maximum
1.	Thirupathi-Bellary, via. Chittoor, Madanapalli, Kadiri, Anantapur, Uravakonda.	1	2
2.	Bellary-Mantralayam, via. Hagari, Chintakunta, Alur, Adoni	2	6
3.	Bellary-Kurnool, via. Hagari Chintakunta, Alur, Aspari, Pathikonda.	2	4
4.	Bellary-Yammiganur, via. Hagari, Chintakunta, Alur, Adoni.	2	6
5.	Bellary-Adoni, via. Kolar, Sannivasapuram, Takkalkote, Siruguppa, Raravi, Alur.	3	6
6.	Thirupathi—Chickballapur, via. Chandragiri, Nendragunta, Pakala, Dommalacheruvu, Kallur, Punganur, Ramasamudram, Srinivasapur, Chintamani, Sidlaghatta.	1	2
7.	Chittoor-Kolar, via. Palamner, Nangli, Mulbagal.	1	4
8.	Bangalore-Srisaifam, via. Devanahalli, Chickballapur, Bagepalli, Penugonda, Anantapur, Gooty, Kurnool.	1	2
9.	Adoni-Bellary, via. Alur, Raravi, Siruguppa, Sirigere, Kolar.	1	4
10.	Ananthapur-Bellary, via. Palathur, Kuderu, Uravakonda, Chalkurki, Hagari.	1	3
11.	Anantapur-Bellary, via. Usavakonda, Chellakurki, Hagari.	2	6

(1)	(2)	(3)	(4)
12.	Ananthapur-Bangalore, via Dharmavaram, Penugonda, Gowribidanur, Thondebhavi, D B. Pur, Rajankunte, Yelahanka.	2	4
13.	Chittoor-Royalpad, via. Palamner, Punganur, Madanapalli.	1	3
14.	Nellore-Bangalore, via Naidupet, Renigunta, Thrupathi, Chittoor, Palamner, Mulbagal, Kolar, Malur, Hoskote, H. A. L.	1	2
15.	Ananthapur-Tumkur, via. Penugonda, Hidupur, Madhugiri, Koratgere.	1	2
16.	Cuddapah-Bangalore, via. Rayachoti, Gurumkonda, Madanapalli, Royalpad, Chintamani, Siddlaghatta, Chickballapur	2	4
17.	Cuddapah-Bangalore, via. Rayachoti, Gurumkonda, Madanahalli, Royalpad, Chintamani, Hindinjal, Cross, Hoskote, H. A. L.	2	4
18.	Chitradurga-Srisailam, via. Bellary, Guntakal, Gooty, Done, Kurnool, Atmakur, Dornal.	2	4
19.	Mahaboobnagar-Raichur, via. Gadwal, Darur, Nandini, Singnodi.	1	2
20.	Mahaboobnagar-Raichur, via. Gadwal, Darur, Ghat, Singanodi.	1	2
21.	Wanaparthy-Raichur, via. Gadwal, Darur, Uppal, Singanodi.	1	2
22.	Srisailam-Gulbarga, via. Dornal, Kurnool, Raichur, Lingsugur, Shorapur, Shahapur.	1	2
23.	Srisailam-Hubli, via. Dornal, Kurnool, Raichur, Lingsugur, Kustagi, and Gadag	1	2
24.	Yadgir-Hyderabad, via. Ramanagar, Gunjnur, Gurmitkal, Rawalpalli, Kodangal, Pargi, Shahadnagar.	1	2
25.	Osmanabad-Hyderabad, via. Tuljapur, Omerga, Homnabad, Zaheerabad.	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)
26.	Chitradurga-Thirupathi, via. Chalakere, Pava-ada, Hindupur, Chintamani, Madanapalli, voyalpad, Peleru, Bakrapet.	2	3
27.	Adoni-Bellari, via. Alur, Chintakunta.	1	2
28.	Adoni-Bellary, via. Alur, Holagonda, Sanoviasapuram.	2	4
29.	Medahal-Bellary, via. Alur, and again to Alur, Chintakunta.	2	6
30.	Nagaldinre-Bellary, via. Yemmiganur, Adoni, Alur, Chintakunta.	1	2
31.	Adoni-Siruguppa.	2	8
32.	Hyderabad-Bidar, via. Zaheerabad.	2	6
33.	Mahaboobnaar—Chinchofi, via. Kodangal, and Tandur.	7	11
34.	Hyderabad-Raichur, via. Krishna.	3	6
35.	Mahaboobnagar-Raichur, via. Krishna.	2	4
36.	Hyderabad-Bangalore.	3	6
37.	Raichur-Kurnool.	8	10
38.	Thirupathi-Bangalore, via. Peleru, Kalkeri, Chintamani, Kaiwara, Cross, H. Cross, Vijayapura, Devanahalli, Yelahanka, Hebbal.	1	2
39.	Ananthapur-T.B. Dam, via. Uravakonda, Vidupankal, Challakurki, Bellary, Kuduthini, Hospet.	1	2
40.	Bangalore-Thirupathi, via. K. R. Puram, Hoskote, Narsapur, Kolar, Mulbagal, Nangli, Palamner, Chittoor, Chandragiri.	3	6
41.	Bangalore-Chittoor, via. H. A. L., Hoskote, Malur, Vokkaleri, Kolar, Devarayasamudram, Mulubagal, Nangli, Palamner and back.	2	4
42.	Bangalore-Ananthapur, via. Hebba, Yelahanka, Rajankunte, D. B. Pur, Thondebhavi, Gowribidanur, Kudamalekunte, Border, Hindupur, Peavakonda.	2	4

(1)	(2)	(3)	(4)
43.	Sholapur-Hyderabad, via. Naldurg, Omerga, Homnabad, Zaheerabad.	1	2
44.	Tholapalli-Amarapur, via. Pathapalya, Gaddanur, Bagepalli. Kodikonda, Hindupur, Pargi, Madakasira, Basavanahalli, and Hemavathi.	1	1
45.	Chailakere-Kalavandurg, via. Veldurthi, Mylanahalli, Obulapura, Chikkahadanahalli, & Settur.	1	1
46.	Kalyanadurg-Hindupur, via. Kama vadur, Y. N. Hoskote, Pavagada, Madakasira and Pargi.	2	2
47.	Gorantla-Amarapur, via. Buddili, Kodur, Kodikonda, Chilamathur, Hindupur, Pargi, Madaksira and Basavanahalli.	1	1
48.	Gorantala-Agali, via. Palasamudram, Penukonda, Madakasira, and Rolla.	1	1
49.	Rayadurg-Hindupur, via. Gundlapalli, Rayadurg, Kambadurg, Y.N. Aoskote, and Pavagada.	1	1
50.	Amarapura--Kalyanadurga, via. Mulkaledu and Settur.	2	2
51.	Hagari River to Bellary, via. Vanaparathi, Tatacharla, Gunnabhavi, Veerapuram, Rayadurg, Kanekal, Bommanhal.	1	2
52.	Hiriyur--Kanchisamudram, via. Amarapur, Jambalabanda, Junction, Gudibanda, Madakasira, Pargi.	1	1
53.	Molakalmuru--Ananthapur, via. Rayadurga, Gundlapalli, Kalyanadurga and Atmakur.	1	1
54.	Hindupur-Bagepalli, via. Lepakshi, Chilmathur and Kodikonda.	2	2
55.	Hindupur--Hiriyur, via. Parigi, Madakasira, Basavanahalli, Amarpura, and Dharmapura.	1	1
56.	Sira-Bukkapatnam, via. Badavanahalli, Agali, Rolla, Madakasira, Penukonda and Kothacheruvu.	1	1
57.	Gowribidanur-Pavagada, via. Hindupur, Pargi, Madakasira, Penukonda and Roddam.	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)
58	Perur-Darinayakanahalli, via. Nagasamudram Gate, Chinakothapalli, Penukonda, Hindupur and Gowribidanur.	1	1
59.	Agali-Gowribidanur, via. Rolla, Mandalahalli, Hottebette, Madakasira, Pargi and Hindupur.	1	1
60.	Kadiri-Bagepalli, via. O.D.Chervu, Gorntla. Konkonda, road-junction.	2	2
61.	Dharmavaram-Hiriyur, via. Mamillapalli. Noothimadugu, Kalyandurga, Kannepalli, Rayadurg, Molakalmuru, Challakere.	1	1
62.	Mudigubba-Pavagada, via. Pamadurthi, Bukkapatnam, Kohachervu, Penukonda, Roddam.	1	1
68.	Kalyanadurga to Yethinabudihal, via Kanepalli, Rayadurga, Somalapuram, Pulakurthi, Bellary.	1	2
64.	Hindupur-Madakasira, via. Kodikonda, Gorntla. Palasamudram, Penugonda.	1	1
65.	Mulbagal-Rayachoty, via. Punganur, Kalikeri, and Kalakada.	1	1
66.	Besthanapalli-Ananthapur, via. Y.N. Hoskote, Bhimunigunta, Kambadurg, Kalyanadurga, Gundlapalli, Beluguppa, Ramasamudram and Kunderu.	1	1
67.	Besthanapalli—Dharmavaram, via. Mulkenur, Kalyanadurg. Mulkenur, Besthanapalli, Y.N. Hoskote Bheemunikunta, Kambadur, Perur, Ranigiri, and Nagasamudram Gate.	1	1
68.	Anantapur-Agali, via. Mamillapalli, Nagasamudram Gate, C. K. Palli, Penukonda, Madakasira, Rolla.	1	1
69.	Amarapur-Kudikonda, via. Jambalabanda, Madakasira, Parigi, and Hindupur.	1	1
70.	Madakasira-Mohammadabad, via. Penukonda, Palasamudram and Gorantla.	1	1
71.	Amarapura-Hindupur.	1	1

ఈ ఫేర్ చార్జెస్ ఇదివరకు ఉన్న ప్రకారంగా ఉంటాయి. ఎ గాస్ట్రోలో ఫేర్ చార్జెస్ గాని ట్యాక్సెస్ గాని ఉంటాయో, అవే ట్యాక్సెస్ అవే ఫేర్ చార్జెస్ మాత్రమే వారికి అప్లయి అవుతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri C. V. K. Rao :—It is said that the fare and freight charged by the operators of the reciprocating State will not be less. Are there any fares and freight which are less than that? What is the position in our State? Are we having more?

Sri K. Prabhakara Reddy :—No, Sir.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు ఫేర్ చార్జెస్, ప్రయిట్ చార్జెస్ రెసిప్రొకేటింగ్ స్టేటు కంటే తక్కువ ఉండకూడదని ఉంది. అలా తక్కువ ఏమైనా ఉన్నవా? ఎక్కువగా ఉన్నట్లయితే ఏమిటి—అని అడిగితే—నా— అని అంటే దేనికి?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :—ఎగ్రిమెంట్ కు ఎంటర్ అయిన స్టేట్స్ కు ఉన్న వెహికల్స్ సంఖ్య వేరు వేరుగా ఉన్నవి. తమిళనాడుకు 1,500, మెసూరుకు 1,200 యీ విధంగా వేరే వేరేగా సంఖ్య ఉంది. మనం ఏదైతే నా సంఖ్యతో అగ్రిమెంట్ కు ఎంటర్ అవుతామో అంతవరకు మన స్టేటులో ఏదైతే ఫేర్ చేట్స్ గాని, ప్రయిట్ చార్జెస్ గాని, ట్యాక్సెస్ గాని ఉంటాయో, అవే వారికి కూడ వర్తిస్తాయి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (మైదారం) :—అద్యక్షా, దేవస్థానం బస్సులు ఉండగా ఇతర బస్సులకు పర్మిషన్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏమీ వచ్చింది? వేరే బస్సులు వైకి ఎక్కటానికి పర్మిషన్ ఇవ్వటానికి దేవస్థానంచారు ఒప్పుకొన్నారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— దేవస్థానంచారు పూర్తిగా ప్రయాణీకులకు కొండవైకి చేర్చలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ప్రయాణీకుల సౌకర్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని దేవస్థానం అథారిటీస్ తో చర్చించిన తర్వాత ఆ నిర్ణయం తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— దేవస్థానం బస్సులు యీ ప్రయాణీకులందరికీ కేరీ చేయలేకపోతున్నవి. ఇతర స్టేటు బస్సులు ఒకటి కెండు వైకి వెళ్లటానికి అనుమతించబోతున్నారు. మన స్టేటులో కూడ ముఖ్యంగా జిల్లా పట్టణాల నుంచి ఛైరప్లగా కొండమీదకు వెళ్లటంకోసం కొన్ని పర్మిట్స్ ఇవ్వటం ప్రజా వసరాలదృష్ట్యా అవసరం కాబట్టి అది కూడ పరిశీలన చేస్తారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— అది కన్సిడరేషన్ లో ఉంది.

శ్రీ ఎ. హనుమంతరావు :— లారీ పర్మిట్స్ ముద్రాసు రాష్ట్రానికి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి రెసిప్రొకేట్ షేస్ మీద ఇచ్చే యుక్కోనే షేస్ మీద కొన్ని పర్మిట్స్ ఇస్తున్నారు. ఆ పర్మిట్స్ ఇచ్చే విషయంలో ముద్రాసు లారీలు ఆంధ్ర పరియాలో

10 టన్నులు, 9 టన్నులు ఎక్కువ బరువు మోసేదానికి అవకాశం కల్పించి పర్మిట్ ఇచ్చారు. మన రాష్ట్ర బండ్లు మద్రాసు రాష్ట్రం పోయి పడున్నర టన్నులకన్నా మించి ఎక్కువ లోడ్ తీసుకోకుండా వారు రిస్పిక్ట్ చేస్తున్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చిన వెహికీల్స్ కుకూడ మన రాష్ట్రంలో అదే లోడ్ కు రిస్పిక్ట్ చేసి పర్మిట్స్ ఇవ్వటానికి అవకాశం ఉన్నదా? మన రాష్ట్ర లారీల కెపాసిటీకూడ మద్రాసు రాష్ట్రంలో పెంచేదానికి అవకాశం ఉన్నదా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— ఈ లోడ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కొరకు — ఏ రాష్ట్రంలో వైనా సి. ఇ. తో సంప్రతించిన తర్వాత ఏ ఏ రోడ్స్ మీద ఎంత లోడ్ పోవలసి ఉంటుందో నిర్ణయం తీసుకొంటారు. నేషనల్ హైవేస్ పైన, రోడ్ హైవేస్ పైన స్టేట్ హైవేస్ పైన 9 టన్నులు, 12 టన్నులకు అనుమతించడం జరిగింది. ఈ మధ్య ప్రభుత్వం సి. ఇ. తో సంప్రతించిన తర్వాత ఇతర రోడ్స్ ను కూడ మనం తీసుకోవలసినచెప్పటం జరిగింది. వారు కొన్ని రోడ్స్ కూడ ఒప్పకోవటం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. హనుమంతరావు :— మద్రాసులో ఉన్న వెహికీల్స్ కు— ఇదేరకం బండికి— అక్కడ 10 టన్నులకు పర్మిట్ ఉంది. మద్రాసు లారీలు 10 టన్నులు వేసుకొని ఊరికి రావచ్చును. మన లారీలు అక్కడ 10 టన్నులు తీసుకురావ టానికి బిల్లేకుండా ఉంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న వెహికీల్స్ అక్కడకుపోయి తక్కువ లోడ్ వేసుకోవలసి వస్తున్నది. వారి లారీలు అక్కడనుంచి 10 టన్నులు లోడ్ వేసుకొని మన రాష్ట్రానికి రావటానికి పర్మిట్స్ ఇస్తున్నారు. ఆ నిబంధన సడలించి మరకుకూడ అదేరకమైన ఏర్పాటు చేస్తున్నారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— అది నిజమే దానిని పరిశీలిస్తున్నాము. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న వెహికీల్స్ ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళ్ళినపుడు ఎట్లా నడవాలో, ఇతర రాష్ట్రాల వెహికీల్స్ మన రాష్ట్రానికి వచ్చినపుడు ఎట్లా నడవాలో— ఆ రూల్సుకు సంబంధించి ఇంటర్ స్టేట్ ఎగ్రిమెంట్ లో ఉంది. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. తప్పనిసరిగా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— ఇప్పుడు తరువతి దేవస్థానం బస్సులు రద్దుచేసి, జాతీయం చేసి మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ రోడ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ బస్సులు నడుపు తారు అనే ఆలోచన ఉన్నదనేది వాస్తవమేనా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరెడ్డి :— ఎ.పి.ఎస్. ఆర్.టి.సి. బస్సులు నడిపే అభి ప్రాయం లేదు. టి.టి.డి. ట్రాన్స్ పోర్ట్ లాభదాయకంగా నడవటం లేదు. అది నష్టంగా నడుస్తున్నది. దానిని ఏదో విధంగా రి ఆర్గనైజ్ చేసి జాగా నడిపించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రశ్నలు ముగిసినవి.

ANNOUNCEMENT

re: RECOGNISING SMT. J. EASWARI BAI, M. L. A., AS A MEMBER BELONGING TO THE REPUBLICAN PARTY.

మిస్టర్ స్పీకర్ : - ఒక ప్రకటన చేయవలసి ఉన్నది. గౌరవ సభ్యురాలు శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి కోరికను పురస్కరించుకొని — ఆ సభ్యురాలను ఇకనుంచి భారత రిపబ్లికన్ పార్టీకి చెందినవారుగా పరిగణించటం జరుగుతుంది.

MATTER UNDER RULE 341

re: TRANSFER OF TEACHERS FROM ONE MUNICIPALITY TO ANOTHER.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి : - అధ్యక్షా. ప్రస్తుతం కొత్తగా ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నది పురపాలక సంఘాల ద్వారా పనిచేస్తున్నటువంటి ఉపాధ్యాయులను ఒక పురపాలక సంఘం నుంచి ఇంకొక పురపాలక సంఘానికి బదిలీ చేయటానికి ఏర్పాటు చేసింది. దీనివల్ల ఉపాధ్యాయులకు ఆక్షయేని ఇబ్బందులు ఏర్పడే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఇప్పటికీ ఓ మంచి టీచర్స్ ను ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినట్లు నన్ను ప్రతికలలో వచ్చింది సహజంగా ఉపాధ్యాయులు స్వస్థానం పూనినపాటి అయితే ఉంటుంది. ఆ మునిసిపాలిటీలో ఉండటం జరుగుతుంది. ఆ ఉద్యోగం ఆ మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులు ఇచ్చి ఉంటారు. ఇప్పుడు వారిని బదిలీ చేసే అధికారం ప్రభుత్వం తీసుకొని ఒక మునిసిపాలిటీ నుంచి మరొక మునిసిపాలిటీకి వారిని బదిలీచేసే సై వారు అనవసరంగా అన్యాయానికి గురౌతారు అనేది ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తూ, మంత్రిగారిని ప్రకటన చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు : అధ్యక్షా, నేను కాకినాడ సమ్మేళనంలో, ప్రొద్దుటూరు సమ్మేళనంలో కమిషనర్స్, చైర్ మన్ అం రిపో మాట్లాడినపుడు వారు యీ మునిసిపాలిటీలలో పనిచేస్తున్న టీచర్స్ 15, 16, 20 సం. నుంచి అక్కడే ఉండి, సక్రమంగా పనిచేయటం లేదని, బాగా చదువు చెప్పటం లేదని దానివల్ల స్టాండర్డ్ పడిపోతున్నదని — అన్ని రకాలనుంచి రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి. నేను వ్యక్తంగా అందరితో మాట్లాడాను 15, 20 మంది టీచర్స్ ఉంటే, అందులో 3, 4 టీచర్స్ పనిచేయకపోతే దానిపై డి. పి. ఐ. ఆఫీసునుంచి ఎంక్వయరీ చేసేపుడు ఎన్నో కంప్లెయింట్స్ వస్తే ఇప్పటిదాకా ట్రాన్స్ ఫర్ చేసిన పరిస్థితి లేదు. అక్కడి మునిసిపల్ కౌన్సిల్ గాని, చైర్ మన్ గాని, లోకల్ గా ఉన్నటువంటి తల్లిదండ్రులుగాని ఫలానా టీచర్ ఇన్ని సంవత్సరాలనుంచి, ఫలానా టీచర్ ఇన్ని సంవత్సరాలనుంచి పనిచేయటంలేదని, యీ స్కూల్స్ లో నష్టం వస్తుందని ఎన్నో రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చినపుడు — నేను సీరియస్ గా ఆలోచనచేసి అక్కడక్కడ అవసరంబట్టి మునిసిపాలిటీ స్కూల్స్ బాగుపడాలనే ఉద్దేశ్యంతో కొన్ని ట్రాన్స్ ఫర్స్ చేయాలని ప్రభుత్వం కోరింజి టీచర్స్ మీదగాని యింకెవరి మీదగాని కోపం లేదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి యిన్ స్టిట్యూషన్స్ బాగా ఉంటాలి అని గౌరవ సభ్యులు ఒప్పుకుంటారు. అవన్నీ ఆఖిపాయాలు వచ్చిన తరువాతనే ఆలోచన చేశాము. హయాల్ సెకండరీ స్కూల్స్ పాద్ మాస్టర్స్ ఉంటే వేరే స్కూల్స్ కు పాద్ మాస్టర్ గానే పంపిస్తూ

గాని లేకపోతే వైమరి స్కూల్స్ కు గాని వేరేవోటికి గాని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడం లేదు. మూడవ వార్డ్ లో నుండి 27 వ నంబర్ వార్డ్ లోకి ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తే కౌన్సిలర్స్ తో చైర్మన్ తో కమిషనర్ మీద ఒత్తిడి పెట్టి పెద్ద హడావిడి జరుగుతున్నది. మునిసిపల్ స్కూల్ బాగు కావాలనే ఆ ఉద్దేశ్యం అనే ప్రభుత్వం అలోచన చేస్తున్నది. ఆ యంటరెస్ తో చేస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యుల సహకారం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— మంత్రిగారు బదిలీ చేయడం అంటే అయినను వనిష్ చేయడం అనే ఉద్దేశ్యంతో చేస్తున్నారు. ట్రాన్స్ ఫర్ వనిష్ మెంట్ క్రింద ఎట్లా వస్తుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఉపాధ్యక్షులుడిని నుంచి నడవడంలో టెట్టాలంటే ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినంత మాత్రాన మునిసిపాలిటీ కూడ అదే బాధ ఏర్పడుతుంది. ట్రాన్స్ ఫర్ చేశాము, అయినను వనిష్ చేశాము. పెద్దమనిషి అయిపోయినాడనే నిరయానిక పోనీ పొరపాటు నిరయం. అలాంటి పాల్ లో నుంచి యంకా పార్ లోకి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినా కాగువడని అయిన ఆ మునిసిపాలిటీ నుంచి ట్రాన్స్ ఫర్ మునిసిపాలిటీకి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినా కాగువడని వనిష్ చేయాలంటే పబ్ లిస్ తో చేయడం గాని రిమూవ్ చేయడం గాని అనే పంటిడి చేసినా అర్థం కన్పించింది. కేవలం బతికి వచ్చి వచ్చి కేంద్రం అంటే రిమూవ్ రాజీయం ఒత్తిడిలకు లోబడి బదిలీ చేసినట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మంత్రి :— మునిసిపాలిటీ నుంచి మునిసిపాలిటీకి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినా కాగువడని వనిష్ చేయాలంటే పబ్ లిస్ తో చేయడం గాని రిమూవ్ చేయడం గాని అనే పంటిడి చేసినా అర్థం కన్పించింది. కేవలం బతికి వచ్చి వచ్చి కేంద్రం అంటే రిమూవ్ రాజీయం ఒత్తిడిలకు లోబడి బదిలీ చేసినట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మంత్రి :— మునిసిపాలిటీ నుంచి మునిసిపాలిటీకి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినా కాగువడని వనిష్ చేయాలంటే పబ్ లిస్ తో చేయడం గాని రిమూవ్ చేయడం గాని అనే పంటిడి చేసినా అర్థం కన్పించింది. కేవలం బతికి వచ్చి వచ్చి కేంద్రం అంటే రిమూవ్ రాజీయం ఒత్తిడిలకు లోబడి బదిలీ చేసినట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

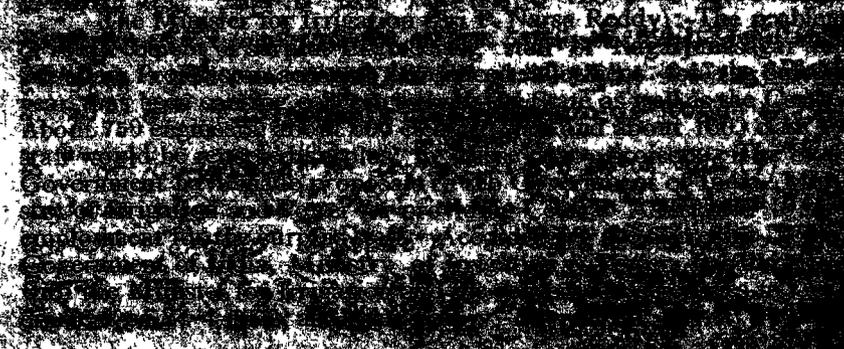
Calling attention to matters of urgent public importance: re: Retrenchment of employees working at Srisaillam and Nagarjunasagar projects.

రిప్రజంతుషన్స్ వచ్చినాయి. ఎమ్.ఎల్.ఎ. లు చెప్పినారు. మా స్కూల్స్లో యింతమంది ఉన్నారు. ఏమి చేయలేదని చెప్పితే నేను అన్నాను. యిప్పుడు ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తేనే బాగా ఉంటుంది. ఎకాడమిక్ యియర్ జూలైలో ప్లాన్ అవుతుంది. అగస్టు సెప్టెంబరులో చేస్తే స్కూల్స్ ప్రారంభం అయినాక చేకారని ఆ రోజు సభ్యులే అంటారు. స్కూల్స్ స్టాండ్ర్ వెరగాలి. స్కూల్స్ పరిస్థితి మంచిగా కావాలి. మునిసికల్ స్కూల్స్కు మంచిపేరు రావాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వం చేస్తున్నది గాని యింకో ఉద్దేశ్యం లేదు. ఒక పర్మిక్యులర్ ప్రాజెక్టులో సైన్స్ గ్రాడ్యుయేట్, మాథమటిక్స్ గ్రాడ్యుయేట్ కావాలి ఆ ప్రాజెక్టులో తేనిదానివలన ఈయనను అక్కడకు ట్రాన్స్ఫర్ చేసి ఆ టీచర్స్ను యిక్కడ తెచ్చి పెట్టడం జరిగింది. అది మంచి ఉద్దేశ్యంకాదా? విద్యార్థులు సిలబస్ పూర్తి కావడం లేదని రిప్రజంట్ చేశారు. దానివలన షేకాము. కోపంగా రాజీయంగా ఏమిలేదు. ఆనసరం ఉండే స్కూల్స్ ఉంటే ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం జరుగుతోంది యింకేమి ముఖ్యోద్దేశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— ముందుగా కాల్ అటెన్షన్ కావాలి.

శ్రీ పుష్కర్ స్వీకర్ :— కాల్ అటెన్షన్ యిదివరకు సాంప్రదాయం కాకుండా కాల్ అటెన్షన్ మీరు స్పీచ్ లేకుండా. ఇప్పుడు పుష్కర్నికే ముందే ఆ షేట్ టెంట్ కావాలి యి సై క్లారిఫికేషన్ అడిగేదానికి సులువుగా ఉంటుంది. దీనిని అంగీకరించాను. యిప్పుడు మీరు కొంచెం నిదానంగా చదివండి. ఆ ముందు మీరు ఇతర మంత్రులు ఆ సాంప్రదాయం పాటించండి. పుష్కర్కు ఈ రోజు తే దయచేసి అడగండి. ముందుగా అడిగితే ప్రశ్నల తాల సమయంలో అంతే సేదానికి ప్రయత్నించి ఉండొచ్చు.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

Calling attention to matters of urgent public importance : 27th June, 1972. 121

re: Retrenchment of employees working at Srisailam and Nagarjuna agar projects.

As a result of this the State Government had addressed the Government of India for provision of additional funds of the order of Rs. 5.50 crores during the two years 1972-73 and 1973-74 for Nagarjunasagar Project in order to realisation of benefits under the project early. That would also have sustained the employment of 1 circle and 4 divisions in the N. S. Left Canals and 3 divisions in Right Canals out of the surplus staff. The reply from the Government of India is awaited.

Apart from the above, the State Government propose to sanction certain schemes which are at various stages of finalization to provide alternative appointments to the surplus staff.

Further, in order to facilitate their absorption in other Departments, the Government have banned recruitment of fresh hands in the categories of Junior Engineers, Supervisors, Overseers, Draughtsmen and Tracers until the personnel of these categories likely to be retrenched from Nagarjunasagar and Srisailam Projects are absorbed in the Engineering Branches of the Panchayat Raj, Roads & Buildings, Public Works Department, Industries, Public Health and Technical Education Departments. The Government have also requested the Chairman, A. P. Housing Board, Chairman, A. P. State Electricity Board, Road Transport Corporation etc. to absorb the surplus staff from Nagarjunasagar and Sri-sailam Projects. One Superintending Engineer, along with some clerical staff is working under the control of Chief Engineer (General) to attend to this work of absorption of surplus staff on to priority. The Director of Employment and Training, will keep the list of surplus persons upto date and sponsor the names of persons not only to the Government Departments but also to other public sector undertakings, Road Transport Corporation, Municipal Corporation or similar other bodies, on a priority basis. As regards the Ministerial, Last Grade and other personnel the Government directed that the staff in these cadres likely to be thrown out of employment as a result of the retrenchment, should register their names with the Director of Employment and Training for sponsoring their names on special priority to the various requisitioning departments for their absorption.

Thus every effort is being made by Government to provide alternative employment to the surplus staff in Nagarjunasagar and Srisailam projects to be retrenched from 1-7-1972.

We have given instructions to register their names on special priority; every effort is being made by the Government to provide alternative employment to surplus staff in Srisailam project.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం ప్రత్యాఙ్ఞతలో ఏడుకోట్లకు తగ్గించారు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు ఫంబంధించిన ఖర్చు ఎందుకు తగ్గించారు? అంటే, కేవలం ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టులో ఉద్యోగ తగ్గించారని అనుకోవలసివస్తున్నది. ప్రాజెక్టులో 10 కోట్లు చేయడం, నాగార్జున

Calling attention to matters of urgent public importance:
 re : Large scale corrupt activities in the construction of Godavari Barrage.

27th June, 1972. 123

సీనియారిటీ చూడడంకాకుండా, డివిజన్ వరకు చూస్తున్నారు. దీనివలన, సీనియర్లుగా వుండేవారు రిటైరుంట్ కావడం, జూనియర్లుగావుండేవారు వుండడం జరుగుతున్నది. అసలు తీసివెయ్యడమే అక్రమం. వారికి తిరిగి ఎంప్లాయిమెంట్ చూపించాలి. ఒక వేళ తీసివేస్తే, తెంపొరరీగా, మొత్తం సీనియారిటీ చూసి, యీ విధంగా చేయవలసివుంటుంది. ప్రభుత్వం అందుకు ఏమి ప్రయత్నాలుచేస్తుంది ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి (నిర్యుత్):—అధ్యక్షమహాశయా, రిక్రూట్ మెంట్ జరిగేటప్పుడు -- Every executive engineer had recruited according to the workload that was there సర్ప్లస్ డిక్లెర్ చేసినప్పుడు, మేము ఓపరాట్ స్టేట్ మొత్తంవై తీసుకోవడం రష్ట్రమవుతుంది అయినప్పటికీ, మేము ఇప్పుడు డై రెక్స్ ని యిచ్చాము, ఏ డివిజన్ లోగాని, ఏ సర్కిల్ లో గాని—There are some rules which are prohibiting transfer of one employee to another division ఆ విధంగా రూల్సులో మార్పు చేసి, జూనియర్ మోస్టును తీసివేయడానికి— గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు సీనియర్ మోస్టును తీసివేస్తే 'దానిని మార్చి అటువంటిది ఎక్కడయినా జరిగితే'—I will see that it is set right. భూసతిగారు చెబుతూ, ఎన్నికలముందు మేము వాగ్దానం చేశామన్నారు. దానిని అమలుజరపడమే మా ధ్యేయం.

శ్రీ పి. వి. సరసింహారావు :—వారు వారి కాన్ స్టిట్యూయెన్సీగురించి ఇప్పుడు ఏమి చెప్పారో అది ఘుఖ్యం.

re : LARGE SCALE CORRUPT ACTIVITIES IN THE CONSTRUCTION OF GODAVARI BARRAGE.

Sri P. Narasa Reddy :—The Government of India in the Ministry of Irrigation and Power while forwarding a copy of petition containing certain allegations in respect of the works being done on the Godavari Barrage requested that the comments of the State Government in the matter might be sent to them. The allegations in the petition referred to the bad quality of work being done in regard to the works on the Godavari Barrage and the corrupt practices of certain officers employed on the project. A copy of the petition has been referred to the Anti-Corruption Bureau for enquiry and report. The final report of the Anti-Corruption Bureau on the enquiry conducted is awaited. In that connection at the instance of the Anti-Corruption Bureau a special Audit Party was also deputed by the Accountant General, Andhra Pradesh on 12-5-1972 to check up the Accounts pertaining to the Barrage Works.

With reference to the letter received from the Chief Engineer for Irrigation and Power the Chief Engineer General has requested to go over to the Project and check up the progress of the work done by the Chief Engineer.

Calling attention to matters of urgent public importance :
re : Large scale corrupt activities in the construction of Godavari Barrage.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, ఈ బరాజ్ పునాదులో జాక్ గ్రెనైట్ స్టోన్ వెయ్యాలని స్పెసిఫిక్ గా వుండగా రెడ్ గ్రెనైట్ పోరని, పీట్ పైల్స్ విషయంలో కూడ, పునాదులు కొట్టుకుపోయేవిధంగా చేశారని, ఇనుమువేయడంలో, కాంక్రీటు వేయడంలో తప్పువున్నదని సీరియస్ ఎలిగేషన్స్ వచ్చినప్పుడు అతి త్వరగా అలస్యం ఏమాత్రం లేకుండా, దానిపై ఎంకవైరి చేయించి, సరికేసి ప్రయత్నం చేయటానికే, బరాజ్ కొట్టుకుపోయే ప్రమాద మేర్పడుతుంది. అసలు కంప్లెయింట్స్ ఏమని వచ్చాయి? ఆ కంప్లెయింట్స్ లో వున్న వివరాలు ఏమిటి? సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మన గవర్నమెంటుకు రిఫర్ చేసిన క్వొశ్చన్స్ ఏమిటి? ఆ వివరాలు కూడా సెలవిస్తారా?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు స్పెసిఫిక్ పాయింట్స్ ఏమీ రిఫర్ చేయలేదు. వారికి ఏ కంప్లెయింట్స్ యిస్యూ చేశారో దానిని యిక్కడికి అందజేశారు. ఆ కంప్లెయింట్స్ స్పెషియల్, మేము చీఫ్ ఇంజినీర్ జనరల్ ఘ, యాంటి కరప్షన్ డిపార్టుమెంటువారిని ఎంకవైరి చేసి, రిపోర్టు పంపించమన్నాం. The Important points that have been alleged in the petition are that the stone is not of the required quality and size and that the sheet piles were not driven to the required depth. These are the two main things apart from other things which are not very important so far as construction is concerned. Dr. K. L. Rao and also members of the C.W.P.C. inspected. The previous Chief Engineer and the present Chief Engineer both have inspected.

Sri A. Sreeramulu :— This is a very serious matter, Sir, affecting the very existence of the lives of thousands of people of those two districts apart from the entire State as a whole. The Minister has been telling that the Chief Engineer General has inspected and the Central Minister for Irrigation also has inspected, the site and the Chief Engineer is convinced of this irregularity and malpractice. Transferring of a particular officer or other officers is not a remedy. Government has got vast powers under Art. 311 (2) (c) of the Constitution. Such corrupt officials who are responsible and who have been conducting this anti-national activity must be immediately removed from service. Unless such deterrent action is taken, it is impossible to cleanse this department. This is a matter of prime importance as far as the Government is concerned. I would like to know whether the Minister is convinced of the malpractices in this particular project, if so, why drastic action has not been taken?

శ్రీ పి. శ్రీకృష్ణ :— ఈ రాలీ రివీవ్ కాంట్రాక్టర్లు ఎవరు? ఇందులో ఉండే వస్తుం లక్షలలో ఉందో యింకా వైన ఉందో చెబుతారా? ఆ వరకు ఏమీ ఏమిటి?

Sri P. Narasa Reddy :— Sir, with regard to the first question, we are now governed under rule of law and we cannot discipline any officer on any allegation. The Anti-Corruption Dept. is looking into the matter. Unless a person is tried and the allegations alleged against

Calling attention to matters of urgent public importance :
 re. Large scale corrupt activities in the construction of Godavari Barrage.

27th June, 1972. 121

him are proved, even the Constitution would not allow any State Government to take a drastic action of dismissal. The present stage is there have been allegations for which the State Government has taken prompt action. What more action can the State Government take? Does the Hon. Member want that immediately the allegations are made, we must dismiss the officer or suspend him right-away? Prima facie case has to be made out. So, the Anti-Corruption department is looking into it. Our own Chief Engineer is looking into it. Central Minister who is himself a technician and expert in that, he is looking into it. Unless this is proved, that the matter has really gone wrong due to the fault of this officer, I am afraid we would be contravening the Constitution itself by taking action against the officer. Now, the second point is about the names of the contractors. It is not in the paper. I will tell him about that. But, about the individual works that have been given to each contractor, this is the information which I will have to get from the department.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—వైసీర్ ఇంజనీరింగు నిండికేటు ఉన్నది. తానికి తాతా కంపెనీస్ సప్లయర్లు అనేది మంత్రిగారికి తెలుసా ?

శ్రీ వి. నరసారెడ్డి :—వివరాలు లేవు, తెప్పించి చెబుతారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—యాంటీ కరప్షన్ బ్యూరోవారు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నప్పుడు ఆ ఎంక్వయిరీ ఆఫీసరును—డి. ఎస్.పి.ని అక్కడనుంచి వరంగల్ కు బదిలీ చేశారు. ఎంక్వయిరీ చేస్తున్న సందర్భంలో ఒక ఇంస్పెక్టర్ ఆఫీసరును బదిలీ చేయడంవల్ల అన్యాయం జరిగే ప్రమాదం కనిపిస్తోంది నల్ల రాయికి బదులు ఎర్రరాయి వేశారు అని రిపోర్టు కూడా వచ్చింది—తెయ్యి కూడా సక్రమంగా వేయలేదని వచ్చింది. ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉండగా—పత్రికా ప్రకటన కూడా చేశారు ప్రమాదభరితమైన సమస్యలున్నాయి, కాబట్టి రాబోయే ప్రమాదాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం త్వరగా విచారణ చేయించి తప్పు చేసిన వారిని శిక్షించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఆ తప్పు చేసిన షయసీర్ ఇంజనీరింగ్ కార్పొరేషనువారికే ఇంకోక రీచ్ కూడా కాంట్రాక్టుకు ఇవ్వబోతున్నారు. ఆ ప్రమాదంకూడా ఉంది కాబట్టి మొత్తం ప్రాజెక్టు కొట్టుకుపోకుండా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటుందా ?

Mr. Speaker :—I am allowing one question by Sri C. V. K. Rao.

Sri C.V. K. Rao :—Sir now the Minister nicely puts it to go on slowly. The whole point is, the matter has come to the notice of the public. Even the Anti Corruption Bureau, D. S. P. has made a very clear statement that there is local corruption and also the public funds that were collected at the rate of Rs. 50 per acre has been misused. And what is more, all the documents were seized and also found on excavation that the stone used in the dam was of different type from the agreement, and also the concrete was not clear. Now the goods and materials are being used in various sections in making up the dam. I am sure that the Government will take action in a matter like this, very soon. That is the fear of this House, Sir.

re: Large scale corrupt activities in the construction of Godavari Barrage.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ఒక మేజర్ ఇన్స్ట్రూలో ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నప్పుడు ఆ ఎంక్వయిరీ చేసే ఇంపార్టెంట్ పోలీసు ఆఫీసరును ఎంక్వయిరీ మధ్యలో ఉండగా బదిలీ చేయడంవల్ల ప్రజలలో ఒకవిధమైన నమ్మిషనువస్తుండ కావట్టి ఏ ఆఫీసరును అక్కడనుంచి బదిలీ చేశారో వారిని మళ్ళా అక్కడనే వేసి ఆ ఎంక్వయిరీ పూర్తి చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Sri P. Narasa Reddy :—I am very sorry that Hon. Members are going on making observations off-hand in a matter not connected with me. How can I be responsible for an Anti-Corruption officer being transferred comewhere else ? We have referred the matter to the Director Anti-corruption and we are awaiting the report. Hon. Member says that some D. S. P. has told him about that. What all they have said, it is better that we get a report from the Director, ACB in the proper form to the Government, so that we may take action. Otherwise, it will be very difficult.

Mr. Speaker :—That is what exactly they are doing. They are trying to help the Minister by giving the information to get the report and take such action as the Minister deems it necessary.

Sri P. Narasa Reddy :—I am thankful to them, Sir. But the question of the transfer of D.S.P. is not concerned with our Ministry, nor are we trying to shield anybody. I want to assure the Hon. Members that no person who has been at fault would go unpunished.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. ఇందులో ఒక ముఖ్యమైన విషయమున్నది. భారతీ నిర్మాణం మీద వచ్చిన కంప్లయింట్లు మీద ప్రభుత్వంవారు సి. బి. ఐ. ఎంక్వయిరీ చేసి ఒక డి.ఎస్.పి. ని యన్-చార్జి పెట్టారు. వారు ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు ఇచ్చారు. అందులోవున్న పొర పాట్లు కూడా వారు ప్రెస్ విలేఖరులు అడిగితే చెప్పారు. ఆయన నిన్నియరుగా చేస్తుంటే—చేస్తున్నాడు కాబట్టి ఆయనను బదిలీ చేశారు అని భారతీ ఫండుకు రిపోర్టు రూపాయలిచ్చిన ప్రజలు చాలా ఆతృత పడుతున్నారు. ఫ్రాడ్ జరిగింది, ఎంక్వయిరీ చేసే ఆఫీసరును బదిలీ చేస్తే ఇది నాకు సంబంధించిన అంశంకాదని ఆ మంత్రిగారనడం కరెక్టు కాదు. ఈమంత్రిగారి శాఖలో ఎంక్వయిరీకి సంబంధించిన ఆఫీసరు కాబట్టి వీరికి కూడాసంబంధం ఉన్నది. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోకపోతే ఎంక్వయిరీ సక్రమంగా జరగదు.

Sri A Sreeramulu :—Sir, the Minister has made certain observations. The enquiry by the Special Branch has been completed in May, 1972. And the hon. Minister is pleased to tell us that the Chief Engineer General is looking into it. The Central Minister is looking into it. How long this looking into business should continue. When once this is allowed to drag on the concerned officers will be permitted to retire on one day in advance of the retirement they will be kept under suspension. It is evident that the Government is not trying to bring these culprits to book but is trying to provide a sort of shield.

Calling attention to matters of urgent
public importance:
re: Large scale corrupt activities in the
construction of Godavari Barrage.

27th June, 1972.

127

Sri P. Narasa Reddy :—I have very respectfully taken the observations of all Members and I take notice of it. I will try to do whatever is possible.

(Some hon. Members rose to seek clarifications).

Mr. Speaker :—No clarifications. You know the practice this House has been following in matters of Calling Attention. It is strictly confined to Members whose names are put on the agenda. Since it is an important question I allowed other Members also. But that should not be kindly taken advantage of.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao :—Sir, I come from that district.....

Mr. Speaker :—That is why, I have allowed you.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao :—Sir, I have to represent the views of the people from my constituency, Sir.

Mr. Speaker :—You have got other avenues of doing that on the floor of the House, Mr. Prabhakara Rao.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—స్టేటుమెంటు రి పోజీలు ఉన్నది, సంతోషం. రెండు పేజీలకంటే....

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—అడిగిన దానినిబట్టి పేజీలు ఉంటాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆరు కాదు, ఎనిమిది పేజీలు యివ్వండి, సంతోషం. రెండు పేజీలకంటే అధికంగా ఉన్నప్పుడు ముందుగామాకు కాపీ అందజేస్తే సభ్యులందరికీ ఇస్తాము. కాపీలు ముందుగానే ఇచ్చాము కాబట్టి క్లారిఫికేషను అడగండి అని చెప్పవచ్చును.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎవరు అడిగారో వారికి ఇవ్వాలని కదా మనం అనుకున్నది. ఇప్పుడు అందరికీ ఇవ్వాలని అంటున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు ఆయా సభ్యులకు స్టేటుమెంటు కాపీలు ఇచ్చినప్పటికీ స్టేటుమెంటు చదవడం జరుగుతోంది. రిపీట్ పేజీలు ఉన్నప్పుడు 10-12 నిముషాలు దానికే పట్టవచ్చును. అటువంటి ఎక్కువ కాపీలు ఇస్తే ముందే అందరి సభ్యులకు అందజేస్తాము.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇదమిద్దంగా చెబితే డిపార్టుమెంటులు తయారు చేస్తాయి. అందరు సభ్యులకు ఇవ్వాలంటే...

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రతీది అక్కరలేదు. రెండు పేజీలవరకు ఇక్కడే చదువ వచ్చును. రెండు పేజీలు దాటిన స్టేటుమెంటు అందరి సభ్యులకు అందజేసేట్లు కాపీలు ఇస్తే సభలో చదవకుండా చదివినట్లైతే ఖావించి క్లారిఫికేషను అడగమని చెప్పవచ్చును.

Calling attention to matters of urgent public importance.
 re : Large scale corrupt activities in the construction of Godavari Barrage.

శ్రీ సి. వి. నరసింహారావు :— డిఫినిట్ గా చెబితే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇప్పుడు డెఫినిట్ గానే చెబుతున్నాను. Where the statement is more than two pages, it may be supplied to all the Members.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— చర్చలను డెసిలిటేట్ చేయడానికి ఇచ్చిన సజెషన్ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఆలోచించాలి. ఆరు పేజీలు చదవడం మొదలు పెడితే ఎంతో తైం పడుతుంది. ముందే ఇస్తే సభ్యులు ముందే చదువుకుంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రెండు పేజీలకంటే తక్కువ ఉంటే ఎజెండాలో ఎవరి పేర్లు ఉంటే వారికే ఇస్తారు. ఇక్కడ చదువుతారు. రెండు పేజీలకంటే మించిన పేజీలు మొట్టమొదటి సభ్యులకు అందచేసేట్లు కాపీలు ఇవ్వాలి. ఇక్కడ చదవకుండానే చదివినట్లు భావించవచ్చును. If the statement is laid on the Table of the House, చదవకుండా వెంటనే క్లారిఫికేషను అడగవచ్చును.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— బల్లమీద పెట్టాలంటే మోషను అటు వంటిది కావాలి. అందుకు అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రశ్నలు పెద్ద జవాబులు ఉన్నప్పుడు చేపిన విధంగా చేయాలని నేను అనేది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— రెండు పేజీలకంటే ఎక్కువగా ఉంటే డిప్యూటీ బ్యూట్ చేయవలసి వస్తుందని రెండు పేజీల లోపలనే తయారు చేసే ప్రమాదం, అసంపూర్ణమైన సమాచారం ఇచ్చే అపాయం ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు చాలా అపాయాలు కనిపెట్టి ప్రమాదాలు కలుగ చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— పేజీలు మొట్టమొదటి సభ్యులకు తెలుగులో ఇప్పించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— తెలుగు అంటే నాకూ గౌరవం ఉంది. కాని మీరే చాలాసార్లు ఇంగ్లీషుతో మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— తమరు మాట్లాడి శుక్రవారం నాడు నిర్ణయిస్తాం అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— శుక్రవారం అనలేదు. అందరితో మాట్లాడి చేస్తామని అన్నాను. ఇందులో కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి, వాటిని తొలగించినప్పుడే ఇమలు చేయడానికి వీలుంటుంది.

Calling attention to matters of urgent
public importance.

27th June, 1972. 129

re : Construction of houses for scheduled
castes and scheduled tribes.

Sri M. V. Krishna Rao:—According to the scheme report on the Andhra Pradesh State Scheduled Castes and Tribes Cooperative Housing Societies' Federation Limited, Hyderabad it has been proposed to construct houses at a cost of Rs. 1,800/- each. Each harijan, tribal or denotified tribes member was to contribute Rs. 10/- in each towards share capital while Rs. 50/- would be sanctioned as share capital loan to the member. The value of each share is thus Rs. 60/-. According to the byelaws of the District Society, the member is eligible for a loan upto 30 times the paid-up share capital. Thus the member is eligible for a loan of Rs. 1,800/- only. The loan is repayable in 2 equal annual instalments by the Federation to the L. I. C. in order that the member's burden may be evenly spread over a period of 12 months instead of recovering the annual instalment in one lumpsum the Federation is proposing to recover the loan in monthly instalments. The members will have to pay about Rs. 17/- a month, including the repayment of the share capital loan and insurance premium against fire risk etc., of the house. If the loan amount is enhanced from Rs. 1,800/- the liability of the member will also correspondingly increase and will cast a heavier burden of repayment on the beneficiary. Apart from this, the L. I. C. has agreed to provide loan a only amount of Rs. 10/- crores for construction of 55,546 houses, @ Rs 1,800/- each. It has been, therefore, decided to restrict the loan to be provided to each member to Rs. 1,800/- only. Keeping this aspect in view, the Federation obtained a large number of type designs and estimates from the Collectors of various districts evolved by them with reference to the conditions obtaining in their districts and finalised 11 type designs in all, providing for a minimum plinth area of 180 sq. ft., consisting of a living room a kitchen and verandah. The Chief Designs Officer, L. I. C. of India, Bombay visited Hyderabad on 24-11-1971, held discussions with the Chairman and Managing Director of the Federation and the Chief Engineer, Panchayati Raj and approved the type designs evolved by the Federation with a few minor modification. The Chief Engineer, Panchayati Raj, was further requested to prepare detailed estimates in respect of each type design. Accordingly detailed estimates at Rs. 1,800/- for a single house and Rs. 3,600/- for twin houses have been prepared and communicated to all the Districts along with eleven type designs.

The question as to whether the amount of loan provided for construction of houses is adequate or not has been examined. It has been reported by some of the Collectors who have been implementing the programme, that the houses have been constructed within the ceiling of Rs. 1,800. The actual cost of construction of a house has been reported by the Collectors of Cuddapah and Karimnagar to be Rs. 1,800. Elsewhere, the cost of these houses have gone up by about Rs. 100 to Rs. 150 and in all such cases the Collectors have supplemented the loan amount with resources available with them locally, including getting the unskilled labour of the beneficiaries themselves as shramdan.

Calling attention to matters of urgent public importance.

re : Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

It may be stated that the Federation is earnestly considering steps to convince the L. I. C. or India about the need so provide a slightly bigger loan for each house. The L. I. C's stand so far however, has been that there will be no enhancement of the loan from Rs. 1800 now being sanctioned per house.

(b) It is not correct to say that construction work has been stopped in some places. If there has been change of location in some cases, it is due to reasons like beneficiaries not contributing share capital, site not being found available on further verification, lack of initiative on the part of people concerned to briskly execute the works etc., The construction programme has, on the other hand, now gained momentum and it is in full swing all over the State.

(c) This is a new COOPERATIVE venture and the beneficiaries are members of the District Housing Societies. It is, therefore, not only necessary but also quite essential that the members actively participate in the programme and contribute their mite, not only by way of contribution of share capital but also in the form of unskilled labour, at least wherever necessary. Each member of the District Societies has remitted Rs. 10 in cash towards share capital while a sum of Rs. 50 has been sanctioned to him as loan, so as to enable him to contribute Rs. 60 as share capital. A part from this, as the honourable members are aware in an overwhelming majority of cases sites on which the houses are being constructed have been given to the members by the Government, while in others, they have been purchased by the members themselves. The entire amount of Rs. 1800 is a loan, repayable by the members with interest at 7% per annum. Thus the members have a vital stake in the construction of houses allotted to them. It is therefore not only essential but even desirable that the beneficiaries participate in the construction of their own houses so that they can also ensure the qualitative progress of the houses. Even in departmental construction of houses, the Cooperation of village elders such as the Sarpanch and others cannot be excluded, as such assistance is in fact vital for the quick progress of work. These aspects of a Cooperative approach on the part of the villagers and beneficiaries and the principle of self reliance manifested in the beneficiaries some times contributing their unskilled labour (and often getting paid also) cannot be interpreted as the responsibility of construction being on the villagers. On the contrary such self-help measures must be encouraged. It may also be stated here that the financers of the Scheme, namely, the L. I. C. have desired such participation on the part of the beneficiaries.

(d) They type designs have been finalised in consultation with the Chief Design Officer, LIC of India, Bombay and the Chief Engineer, Panchayathi Raj. The Chief Engineer, Panchayathi Raj Department has prepared the detailed estimates, and has issued elaborate instructions to all the Executive Engineers who have been implementing the scheme to the effect that the house should be durable and strong and should be able to stand for not less than 30

re : Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

years To ensure this adequate technical staff to closely supervise the construction work has also been provided at a cost not exceeding 3% of the total cost of the programme.

The Government have sanctioned 18 sub-divisions and 89 sections for Strengthening the Panchayath Raj Engineering Service to ensure the technical soundness of the houses. Apart from this staff, the Collectors who are ex-Officio Presidents of the District Societies have been authorised to appoint such other engineering staff as required within the ceiling of 3% of the total cost of the scheme, as mentioned earlier. The only reason in providing this additional Engineering Staff exclusively to supervise the houses, apart from utilising the existing staff of the Panchayat Raj Engineering Service also, is to ensure good quality in construction and speedy implementation of the scheme.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ డబ్బు 1,800 రూపాయలు ఏ పరిస్థితులలోనూ యింటికి చాలదు అనేది నిర్ణయించా దాంశము. డిపార్టుమెంటల్ ఎగ్జిక్యూషన్ చేస్తున్నారన్నారు. లెక్కకు డిపార్టుమెంటల్ ఎగ్జిక్యూషన్ కాని సూపర్ వై ఆర్ బి ఇంజనీర్స్ పంచాయతీరాజ్ కు చెందినవారు డబ్బు యిచ్చి ఎగ్జిక్యూషన్ జరగడం నష్టం వస్తే గ్రామస్తుల నెత్తిమీద, సర్పంచ్ నెత్తిమీద రుద్ది వారు భరించేటట్లు చేస్తున్నారు. డిపార్టుమెంటల్ ఎగ్జిక్యూషన్ ఎక్కడా జరగడం లేదు. ఇది బహుశా ప్రభుత్వానికి బాగా తెలుసును. నెల్లూరు జిల్లాలో మూడువేలు యిండ్లు యిచ్చారు అన్నారు తరువాత వేయి యిండ్లు కానివి చేసి 2 వేలు యిస్తున్నాం అన్నారు. ఈ స్కీమునుంచి ఫయిర్ యాక్సిడెంటు జరిగిన వాటికి డైవర్లు చేస్తాం అంటున్నారు. ఆ విధముగా చేయడంవల్ల ఏ హరిజనులకు షెడ్యూల్డ్ కులాలకు గిరిజనులకు ఎవరైతే పీకర్ నెక్టన్స్ అని పీరు అనుకుంటున్నారో వారికే అవకాశం చేసినవారవుతారు. వీవర్సుకు డీనోటేషన్ వారికి యిష్టాలని ఉంది గాని యిచ్చినట్లు కనిపించ లేదు. చాలానోట్ల అసలు ఇండ్లు ప్రారంభించలేదు. కొన్నినోట్ల అసలు ప్రారంభించ కుండా నిలిచిపోయాయి. డిపార్టుమెంటల్ ఆఫీసర్స్ చేయలేక అనేక సందర్భాలలో నిలిచి ఉన్నాయి. ఈ విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు (అవని గడ్డ):—అధ్యక్షా, పంచాయతీ రాజ్ సూపర్ విజన్ తో ఇంజనీరింగ్ ప్లాన్ కడుతున్నారు. 1,800 రూపాయలతో ఇండ్లు కట్టాలంటే పూర్తిగా చాలదు అనే అభిప్రాయం ఉంది. కొన్నినోట్ల సరిపోతుందని కలెక్టర్లు రిపోర్టు యిచ్చారు. కట్టారు. కట్టినవాటిని మేము చూశాము. చాలనప్పుడు లోకల్ కంట్రీబ్యూషన్ కొంత సహాయం తీసుకుని చేయడానికి నాన్ అఫీషియల్ సహాయం కోరడం జరిగింది. అందువల్ల జిల్లా వరిషుత్త పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు లోకల్ సహకారం యిచ్చి పని చేస్తున్నారు. కొంత శ్రమదానం రూపేణా చేయాలంటే చేస్తున్నారు. కాబట్టి చేయడానికి అవకాశం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది నెల్లూరు జిల్లాలో 8,000 యిండ్లు యిచ్చారు తరువాత ఒక వేయి యిండ్లు తీసివేశారు అన్నారు. ఇచ్చిన

re : Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

మాట నిజమే. వారు ప్రారంభించలేదు. అగస్టులో పల పూర్తి చేయాలని గవర్నమెంటు కృషి చేస్తున్నారు. అయితే అక్కడ ప్రారంభించలేదు కాబట్టి ముందుగా ఎక్కడయితే ఉత్సాహంగా బిల్లాల్లో పని చేస్తున్నారో అక్కడకు డైవర్లు చేయడం జరిగింది. తరువాత జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుకలెక్టరు ఆ వెయ్యి కడతామని మళ్ళీ యివ్వాలని కోరడం జరిగింది. అయితే అప్పటికే డిస్ట్రిబ్యూషన్ అయినవి కాబట్టి రి డిస్ట్రిబ్యూటు చేయడానికి అవకాశం కుదరలేదు. ఇక డీ-నోటిఫైడ్ బ్రయిబ్స్ కి యివ్వలేదంటే వారు కావాలంటే యిస్తున్నాం. కాలనీ కట్టే చోట హరిజనులకు కట్టే చోట డీ-నోటిఫైడ్ బ్రయిబ్సుకు కూడా వస్తారంటే వారికి యిస్తున్నాం. అచ్చంగా బ్రయిబ్సు వున్న చోట కాలనీ కట్టాలంటే 24-30 మంది వుంటే గాని కాలనీ కట్టడానికి పీలులేదు, 30 మంది ఉంటే డీ-నోటిఫైడ్ బ్రయిబ్సుకి యివ్వడానికే అభ్యంతరం లేదు. ప్రారంభించలేదు అంటున్నారు. అన్నీ ప్రారంభించారు. పునాదులు అయినవి, ఎక్కడయినా ప్రారంభించకుండా వుంటే అగ్ని ప్రమాదాలు జరిగిన చోట్లకు డైవర్లు చేస్తున్నారు. హరిజనులకు యిచ్చినవి అగ్ని ప్రమాద బాధితులకు యిస్తున్నాం అన్నారు. అగ్ని ప్రమాదానికి గురి అయిన వారిలో చాల మంది హరిజనవాడలకు చెందినవారే. ఎక్కడయితే అలాశ్శెంట్లు యిచ్చినప్పటికీ యింట్లు కట్టకుండా పునాదులు శ్రవ్యకుండా పవయితే అడిషనల్ అలాశ్శెంట్సు వున్నచో వాటిని అగ్ని ప్రమాద బాధిత జిల్లాలకు డైవర్లు చేయడం జరిగింది. గుంటూరు జిల్లాలో—ఒక గ్రామంలోనూ కృష్ణా జిల్లాలో తరిగొప్పల అనే గ్రామం లోనూ పునాదులు శ్రవ్యకుండా అలాశ్శెంట్లు వుంటే డైవర్లు చేయడం జరిగింది. హరిజనుల యిండ్లకిచ్చినది తీసివేసినారనే అభిప్రాయం సరి కాదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—ప్రారంభించకుండా వుండడం అనే తప్పు హరిజనులపై వేస్తున్నారు. డిపార్టుమెంటల్ అధికారులు ప్రారంభించకపోతే హరిజనులు ప్రారంభించలేదంటారేమిటి ?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—ప్రారంభించక పోవడంలో హరిజనుల తప్పు కాదు, అధికారుల తప్పు కూడా కాదు. సైటు విషయంలో స్థలం ఎవరి చేతులో వుంటే అనే దానికి డాక్యుమెంటు కావాలి. ఇవి లేనిదే ఎల్. ఐ. సి. ఋణం దొరకదు. అందువల్ల అసలు మొదలుపెట్టడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. గవర్నమెంటు హౌస్ వైట్సు ఎక్కడయితే అప్రయరు చేశారో అక్కడ సాఫీగా జరుగుతున్నది. ఇండివిడ్యువల్ గా యిచ్చేటప్పటికి సొంత స్థలంతో అవకాశం యిచ్చిన చోట్ల చిక్కులు వస్తున్నవి. అందుచేత ప్రారంభించక పోవడంలో ప్రభుత్వం చేసిన తప్పు ఏమీ లేదు.

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి :—అదృష్టా, మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాచారము కొంచెము నిజము. దానిలో కొంచెము తప్పుకూడ వుంది. మనము అప్పుగానే యిస్తున్నాము. అది తిరిగి చెల్లించుకునేదే. ఉచితముగా యివ్వడము లేదు. కనీసము 4 వేలు అయినా యిస్తే 40 సంవత్సరములు నిలబడే యిల్లు కట్టు

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re : Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

27th June, 1972.

133

కొంటూరు, - 1,800 రూపాయలలోనే యిల్లు కావాలంటే 5 సంవత్సరములు కూడ నిలవదు. కట్టిన ఇళ్ళను మంత్రిగారు ఒకసారి వచ్చి చూస్తే బాగుంటుంది. అందువల్ల యీ లోను అమౌంటును ఎక్కువ చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. ప్రకాశం (అద్దకి) :—అధ్యక్షా! ప్రభుత్వము హరిజనులకు మంచి మేలు చేస్తున్నారు. చాలా సంతోషము. పోర్చుగారు ఒక కాలనీ కట్టారు. ఏప్రిల్ నెలలో కొద్ది గాలికే 30 యిండ్లు పడిపోయింది. ఆ యింటిలో వున్న ఒక న్యక్తికి కాలు విరిగిపోయింది. ఇద్దరిని హాస్పిటల్ లో చేర్చారు. వారికి రెమ్యూనరేషన్ యివ్వాలి. దెబ్బలు తగిలిన వారికి సహాయము చేయాలి. ఇట్లా ఇండ్లు పడిపోకుండా వుండే మెయిన్ టెయిన్ చేయడానికి మెయిన్ టెయిన్ స్టాఫ్ వుండేటట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ యిళ్ళలో వుండడానికి భయండు తున్నారు. కిచెన్, వరండా జానెడు వెడల్పు కూడ వుండవు. ముందు, వెనుక పంచలు వుండే విధంగా ఏర్పాటు చేస్తే, ఆ పంచలను కిచెన్ గా ఏర్పాటు చేసుకొనడానికి వీలు వుంటుంది.

శ్రీ పీటర్ పాల్ (పత్తిపాడు) :—అధ్యక్షా, కొన్ని ప్రాంతాలు లూక్ కాయిల్ వున్న ప్రాంతాలు. అటువంటి చోట్ల 1,800 రూపాయలు శాంక్షన్ చేస్తే చాలదు. కొన్నిచోట్ల తినడానికి లేక యిబ్బంది వదుతున్న పరిస్థితుల్లో 11 రూపాయలు చొప్పున కూడ కట్టలేము అంటున్నారు. రూ. 11 లు కట్టాలని చెప్పిన పరిస్థితులను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాబడినవి. వారికి ఏమి సహాయము చేస్తారు?

శ్రీ యమ్. నానాదాసు (నర్సేపల్లి) :—అధ్యక్షా. యల్. ఐ. సి. చారు 1,800 రూపాయల అప్పుకంటే ఎక్కువ యివ్వడానికి ఒప్పుకొనేదని అన్నారు. దానికి కారణాలు చెప్పాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ యిల్లు 30 సంవత్సరములు వుండేటట్లుగా కట్టాలని అన్నారు. 30 సంవత్సరములు కాదు కదా. 2, 3 సంవత్సరములలో కూలిపోతే ఆ డబ్బును ప్రభుత్వము భరిస్తుందా? ఎల్.ఐ.సి. వారు భరిస్తారా? ఆ యింటిని తీసుకొన్న యజమాని భరించాలా? ఒక జిల్లాలో యిళ్లు కట్టలేదని ఫండ్స్ యింకొక జిల్లాకు దైవర్లు చేశామన్నారు. ముందు వచ్చే ఫండ్సు నుంచి యిదివరకు దైవర్లు చేసిన ఫండ్సు, యిప్పుడు యివ్వబోయే ఫండ్సు యిస్తారా? ఈ ఫండ్సుని ఫైర్ యాక్సిడెంట్సు జరిగిన తరువాత దైవర్లు చేస్తున్నామన్నారు. ఇవి గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాల లోనే జరిగినవి. ఈ హౌసింగ్ ఫెడరేషన్ డబ్బు అంతా దాదాపు 30 వర్సెంటు కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోనే ఖర్చుపెట్టాలని మంత్రిగారి వుద్దేశ్యమా? ఇతర ఫండ్సు తెచ్చి ఫైర్ విక్టిమ్స్ కి యిస్తారా?

కుమారి ఎం. కమల (నక్రెకల్) :—అధ్యక్షా. ఇప్పుడు యల్.ఐ.సి. నుంచి యిచ్చే లోన్స్ యే కాకుండా క్రెమ్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద హరిజనులకు హౌస్

Calling attention to a matter of urgent public importance :
 72 : Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

సైట్స్ యిచ్చి యింటికి రూ. 1,000 లు యిచ్చారు. స్వంతముగా కష్టముచేసి యిల్లు కట్టాలని అన్నారు. మా దగ్గర మాచారం గ్రామములో చేశారు. కష్టకు శక్తువ వడింది. దానికి గవర్నమెంటు డబ్బు యివ్వడము లేదు. వర్షాలు వడేటప్పటికి కొంత కూలినట్లు సమాచారము వచ్చినది. కనీసము యిక్కోక 200 సూపాయలు అయినా యివ్వాలని కలెక్టరును రిక్వెస్ట్ చేశాము. అది ఎక్కువ చేస్తారా? లేదా, దాని సంగతి మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, ఇల్లు పూర్తి అయిన తర్వాత వర్గీసెన్ సర్టిఫికేట్ ని యివ్వడానికి రెహ్మాజ్ చేస్తూ ఇంజనీరింగు ఆఫీసీయేషన్ వారు ఒక రిజల్యూషన్ పాస్ చేసినట్లు వుంది. కశ్రీతో వుండే సిమెంటుతో కట్టినవి సిలుస్తాయనే నమ్మకము వారికి చాల తక్కువగా వుంది. సప్లయ చేసిన సిమెంటు జిల్లాలకు వచ్చేవరికి మట్టి కలుపుతున్నారు. 30 సంవత్సరములు వుంటుందనే నమ్మకము వారికి లేక సర్టిఫికేట్ యివ్వడానికి రెహ్మాజ్ చేస్తున్నట్లు వుంది.

శ్రీ కె. కె. పి. సత్యనారాయణరాజు (యలమంచిలి) :—జిల్లాలలో ఏ గ్రామాలను తీసుకోవాలనేది డై రెక్టుగా ఆఫీసర్లకే అప్పగించారు. ఆయా జిల్లాలలో వున్న లెజిస్లేటర్లును ఆ మీటింగుకి పిలిచి వారి సలహాలను తీసుకొని వెలక్టు చేసే విషయమును ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—అధ్యక్షా, నిర్మాణము చాల లోపముగా పుండని చాలమంది మిత్రులు చెప్పారు. మంత్రిగారి జిల్లా అయిన కృష్ణా జిల్లాలోనే చాల మంది బెనిఫిషరీస్ ఉత్సాహముగా ముందుకు వచ్చారు. ఆ యిల్లు కట్టక కట్టక పూర్వమే కూలిపోయే పరిస్థితి వుంటున్నది అని చాల విమర్శలు గురి అవుతున్నది. అలాంటివి జరగకుండా వాటిని రెక్ష్టైజ్ చేసే దానికి చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—అధ్యక్షా, పోయినసారి యిది చర్యకు వచ్చినప్పుడు పీరిచ్చిన ఆదేశము ప్రకారము ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక వాగ్దానము చేశారు. ముఖ్యులను కూర్చోబెట్టి దానికి సంబంధించిన పవరాలను మాట్లాడుదామని అన్నారు. ఇప్పటి వరకు అటువంటిదేమీ జరగ లేదు ఇప్పుడు జరుపుతారా?

శ్రీ పి. సి. నరసింహారావు :—వాటి ప్లాన్స్ ఇక్కడ పెట్టిస్తామని, వారు చూడవచ్చు అని చెప్పాను. వాటిని సెట్టింగ్ చేయడము జరిగింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—నాకు ఇప్పర్యేషన్ కూడ లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఎప్పుడు పెట్టారు?

శ్రీ యమ్. పి. కృష్ణారావు :—మరునాడే లాబీలో పెట్టించాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—రెండు క్వార్టర్సును కడితే అనే ఒకరికి యిస్తే ఉపయోగముగా వుంటుంది. మూడున్నర పేల రూపాయలయినా చేయాలి అనేది నా మనవి. హరిజనులకు కాలనీస్ కిడుతున్నప్పుడు ఆస్థలము వారి స్వీకృతము అయితే ఆస్థలానికి నష్టపరిహారము ఇవ్వడములేదు. అది హరిజనేతరులది అయితే నష్టపరిహారము యిస్తున్నారు వారి ఇండ్లకొరకేకదా బాగా తీసుకొంటున్నట్లు హరిజనులకు చెబుతున్నారు. వారికి కూడ నష్టపరిహారము యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఇది గత సేషనులో తీసుకు వచ్చాము. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ప్లాను మన ఎదుట పెడతాము. అన్నారు ఇంటికి 1,800 రూ. లు ఎంతమాత్రము చాలదు. ఏడేవారి కళ్ళు నీళ్ళు తుడిచి నట్లు 1,800 రూ. లు యిస్తున్నారు. దానితో రియారు కాచిని మనని చేస్తున్నాను. వాటికి వీరు 30 సం.లు వయస్సు ఇస్తున్నారు. గట్టిగా వర్షాలు పడితే ఒక్క సం.లో కూలిపోతాయి ఈ కాలనీలను కూడ ఊరిబయట కట్టుతున్నారు, జాతి భేదాలు పోవాలని చెబుతూ ఊరి బయట ఇస్తున్నారు. గ్రామము మధ్యలోనే ఎందుకు యివ్వకూడదు? ఎత్తు కూడ లేవు. రి అడుగుల మనిషి వుంటే 2 అడుగులు కాళ్ళు సరికి వేయవలసి వుంటుంది. ఇవి ఎంత కాలములో పూర్తి కావాలి. వేదవారు బాగు సదాలంటే గట్టిగా వుండే ఇళ్లను కట్టే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ శ్రీరామమూర్తి :—1,800 రూ.లు చాలి చాలిని పరిస్థితులు వుంటే ట్రైబల్ విలేజెస్ నుంచి స్లెయింస్ విలేజెస్ కి తరలించినపుడు ప్రతి హాన్ కి 100, 200 రూ.లు ఖర్చుకావడం జరుగుతున్నది. ఈ ఆయోంటును కన్స్ట్రక్షను క్యాంప్ లో తగ్గిస్తున్నారు. ఆ ఇండ్లు 30 సం.లు కాదు కదా 30 ఏ.మాసాలు కూడ వుంటుందనే నమ్మకము లేదు. దానికి గాను 2, 3 వందలు పెంచడము అవసరము లేకపోతే సమితులలోని జనరల్ ఫండస్ నుంచి అయినా యిప్పించడానికి అవకాశము ఉంటుందా లేదా అనేది చూడాలి. అగ్నిజాతికులు మెడ్యూల్డ్ కేస్స్, మెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ అయితే అవకాశము వుందని చెబుతున్నారు. లాండ్ లెస్ పూర్ అయిన బేకవర్ కమ్యూటీటీస్ కి కూడ ఇటువంటి అవకాశము వుంటుంది. దా లేదా అనేది చెప్పాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ రంగారెడ్డి (కడప) :—శుక్కిలో డిప్యూట్ యొక్క ఆభిప్రాయాలు తీసుకొని ఇండ్లు కడితే పోవు. సాధారణంగా హరిజనులు మట్టితో ఇండ్లు కట్టుకొంటూ వుంటారు. కొన్నిచోట్ల సిమెంటుతో కట్టిన వాటి కంటే గట్టిగా వుంటాయి. అనంతపురం జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎర్రమన్ను గట్టిగా వుంటుంది. ఆ ఎర్రమన్ను ఇటుకలతో కట్టితే చాలా గట్టిగా వుంటుంది. హరిజనులకు ధాన్యం కూడా పస్తూ వుంటుంది. గ్రామాలలో చాలా మంది డబ్బుకు బదలు ధాన్యం ఇస్తూ వుంటారు వారు ధాన్యం వుంచుకోవటానికి గా రెండు గాని, పెద్ద పెద్ద భావలు గాని వుంటాయి. అవి ఇట్లో వుంచకుంటే

1e : Construction of house for scheduled castes and scheduled tribes.

మనిషి కడలటానికి కూడా చోటు వుండదు. కనుక హాలు పెద్దదిగా పుంటే బాగుంటుంది. ఇక పంచాయితీ సమితులలో చాలా ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. మేము కొన్ని గ్రామాలు చెప్పినప్పుడు వాటిని చేర్చారు. రోడ్డు మార్గం లేని గ్రామాలు మేము చెబితే అక్కడికు పోవడం ఇబ్బంది అని వాటిని చేర్చటానికి. అక్కడ ఇండ్లు కట్టటానికి నిరాకరిస్తున్నారు. అటువంటి ప్రాంతాలలో కూడా కట్టటానికి, కట్టిన ఇండ్లు కొంతకాలం వుండేట్లుగా చర్యలు తీసుకొంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఈ స్కీము క్రింద ఇండ్లు కట్టటంలో కమింగ్ వున్నదనేది స్పష్టమవుతున్నది. డబ్బు చాలాకపోవడం, కన్స్ట్రక్షన్ లో లోపాలు వుండటం, వదిలి ఇరవై సంవత్సరాల నుండి వుంటున్న స్థలంలో ఇండ్లు కట్టు కొంటామంటే ఆస్థలం సీన్లంతం కాదని అడ్డు చెప్పడం ఇటువంటి లోపాలు చాలా వున్నాయి. కనుక లెజిస్లేటోన్ లో ఒక కమిటీ వేస్తే ఈ స్కీము క్రింద ఎలా పనులు జరుగుతున్నాయి ; ఉపయోగకరమైన పనులు చేస్తున్నారా లేదా అనేది పరిశీలించటానికి వీలుంటుంది. ఏ ఏ ప్రాంతాలలో కట్టాలో నూచించటానికి వీలుంటుంది. కనుక లెజిస్లేటోన్ లో ఒక కమిటీ వేసి వారి రిపోర్టు తీసుకొని చేస్తే బాగుంటుందని నేను విశ్వసిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్ (కొల్లాపూర్) :—మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో మూడు వేల ఇండ్లు కేటాయించి 1,500 ఇండ్లు మాత్రమే కట్టి కరీంనగర్ జిల్లాకు మిగిలినవి ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. దానికి కారణం మంత్రిగారు చెప్పాలి. పాలెం గ్రామంలో 80 ఇండ్ల నిర్మాణం అయింది. చాలా చక్కగా కట్టారు. కాని మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు తీరని అన్యాయం చేయటానికి కారణం ఏమిటో, ఒక చోట కేటాయించిన డబ్బు మరో చోటకు మార్చవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చిందో మంత్రిగారు చెప్పాలి. మంత్రిగారు, కొంతమంది సభ్యులు కూడా పాలెం వెళ్ళి చూస్తే కట్టిన ఇండ్లు ఎలా వున్నాయో అర్థమవుతుంది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—నిర్మాణం జరిగిన ఇండ్ల పరిస్థితి ప్రమాద భూ యిష్టంగా వుంది. చాలా మంది ఆ ఇండ్లలోకి చేరటానికి భయపడుతున్నారు. ఆ పరిస్థితిలో ఆ ఇండ్ల మీద వెచ్చించిన మొత్తం ఎవరు భరించాలనేది చూ ప్రశ్న.

శ్రీ హనుమంతరావు (చాగల్లు) :— 1,800 రూపాయలతో కట్టినవి మూడు మాసాలలో కూలిపోతున్నాయని అధికార పక్ష సభ్యులు కూడ చెబుతున్నారు. ఆ ఇండ్లకు ఖర్చు చెట్టి డబ్బు. కంట్రాక్టరు నుండి నూలు చేసే అవకాశం వున్నదా లేదా? అలాగే రైతు కూలీలకు కూడ ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తారని పత్రికలో వచ్చింది. అది అగ్రకులాల వారికి కూడా వర్తిస్తుందా?

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :— ఇస్తున్న డబ్బు సరిపోవడంలేదని సభ్యులు అభిప్రాయం వల్ల వ్యక్తం అవుతున్నది. బ్లాక్ సాయిత్ వున్నచోట వునాదులు

ఎక్కువ తీయవలసి రావడంవల్ల ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది, రాకీ సాయిల్ అయితే కొంచెం శక్కువ అవుతుంది. కనుక 1,800 అనేది ప్రతిచోటా సరిపోదు. ఇక గదులు 12/10, 12/6 అన్నారు. హాలు 12/12 అయినా వుండాలి. ప్రతిచోటా ఒకటే విధంగా 1,800 తో పూర్తి చేయాలనుకొన్నప్పుడు డిజైన్ తో సంబంధం లేకుండా ఎక్స్ పెండ్ చేసుకోవటానికి అవకాశం ఇవ్వాలి.

(శ్రీ) వి. సత్యనారాయణ :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పటి వరకూ సభలో కూర్చుని ఇప్పుడే బయటకు వెళ్లారు. గత సమావేశంలో సభ్యులందరూ ఇంట్లో వున్న లోపాలను గురించి చెప్పారు. ఆనాడు ఇటువంటి విమర్శలు చేస్తే ఆ డిపార్టుమెంటును మూసివేయాలి, స్కీమును మూసివేయాలని చెప్పారు. కడ తున్న గడలు చాలడంలేదని, కట్టినవి కూలిపోతున్నాయని ఏకగ్రీవముయిన అభిప్రాయం వచ్చింది. అధ్యక్షా, మీకు అధికారం వుంది. ఒక హౌసింగ్ కమిటీ వేసి విచారణ చేయించండి. టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ ఇచ్చి విచారణ జరిపించండి, అటువంటి నిర్ణయం మీరు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) ఎం. రామశర్మ (దేవరకొండ) :— గుండ్రకమ్మలో ఇండ్లు కట్టారు. అవి చాలడంలేదు. గత సమావేశంలో 1,800 చాలము, 2,500 అయినా పెంచండి అని సభ్యులందరూ కోరారు దానిని పరిశీలించడని తమరు కూడా చెప్పారు. పరిశీలించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించారు. వరండాలేదు. కిచెన్ మరీ చిన్నదిగా వుంది. మనుష్యులు నడవటానికి వీలు లేకుండా వుంది. సామాను పెట్టుకొనేందుకు వసతిలేదు. కనీసం 1,800 లను 2,500 లకో 3,000 రూపాయలకో పెంచితే తప్ప ప్రయోజనం వుండదు కనుక దానిని పునఃపరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) తిరుపతయ్య :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 1,800 రూపాయలు యిస్తున్నారు, అది చాలదు. ఎందుంటే వేరేప్లాట్స్ ఖరీదుచేస్తే డబ్బు యిస్తున్నారు, స్వంతస్థలాల్లో కట్టుకుంటే డబ్బు యివ్వడంలేదు. 1,800 రూపాయలు సరిపోవు, ప్లానుకూడా సరిపోకుండావుంది. కాబట్టి వెద్దరూమ్స్ కడితే బాగుంటుంది. మూడు మూడున్నర వేలు యిస్తే బాగుంటుంది.

(శ్రీ) యం. రజత్ ఆలి (ఖమ్మం) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా యీ కాలనీస్ యిచ్చేటప్పుడు విలేజెస్ సెలక్షన్ లోపభూయిష్టంగా జరిగింది. కమిటీని ఏర్పరచినప్పుడు దానిలో నామినేటెడ్ సభ్యులుగా వున్నవారిని కొంతమందిని తీసుకున్నారు. అయితే సమగ్రమైనటువంటి సమాచారము తీసుకోకుండా జరిగినందువల్ల యీ విషయాలు అన్ని చూడకుండా గ్రామాలను సెలక్టు చేయడము జరిగింది. ముఖ్యంగా ఫ్రైబల్ ఏరియాస్ లో అనేక బ్లాక్స్ నిర్మాణము చేస్తే వారు బాయ్ కాట్ చేస్తున్నారు. ప్రధాన కారణము ఏమంటే, వారికి ఆ యిండ్లు సగిపోయేట్లులేవు. డబ్బు మరింత కావాలి. వారు గుడిసెలు కట్టుకున్నా అక్కడక్కడ పాకలు వేసుకున్నా. అన్ని వసతులు వుండేట్లు

Calling attention to a matters of urgent public importance:
re: Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

చూచుకొని వేసుకుంటారు. వ్యవసాయ పనిముట్లు అవి యివి పెట్టుకోడానికి వీలుగా వుండేట్లు కట్టకంటారు. అందరికీ ఏదో కొద్దిగా వ్యవసాయము వుంటుంది, అందుకని వారు యీ యిండ్లను బాయ్ కాట్ చేస్తున్నారు. బూర్జువాడు తాలూకాలో పగిడేరు, గొడిగూడెంలలోని ప్రజలు మేము ఆ యిండ్లలోకి పోము అంటున్నారు. అందుకని కొన్ని గ్రామాలలో గుడ్డిలో మెల్లలాగ మైదానము ప్రాంతాలలో కావాలంటున్నారు. స్థలము యిస్తున్నారు, 1,800 రూపాయలలో కట్టమంటున్నారు, అట్లా చేయమని అప్లికేషన్స్ యిస్తే వాటికి ఆలనా పాలనా లేదు. సెలెక్షన్ చేసిన గ్రామాలలో కాపురాలు వుండేట్లులేదు. ఈ రెండింటిని సమన్వయపరచడానికి సరైన భోగట్టా సేకరించడానికి యిందాక వంకా సత్యనారాయణగారు చెప్పిట్లు హౌస్ కమిటీని వేసి తుట్టుగా చర్చించి వచ్చిన నివేదికను దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని వర్కౌట్ చేయాలి. అదనంగా డబ్బు యిచ్చే మార్గము కూడా చూడవలసి వుంది. డబ్బును యింకా ఎక్కువగా యిచ్చే మార్గము ఏదైనా ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఒక విషయము గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి స్కీము భారత దేశములో ఏ ప్లేటులో కూడా చేయలేదు. మైసూరు స్టేటులో వారు ప్రయత్నముచేసి విఫలం అయిపోయారు. వారు వచ్చి మన స్టేటులో జరుగుతున్నటువంటి కృషిని చూచి వారు కూడా ప్రారంభించాలని అనుకుంటున్నారు. రాజస్థాన్, మార్వాణా పంజాబు వెళ్లారు. వారు మసలాంటి స్కీమును పెట్టాలనుకుంటున్నామని చెప్పారు. అలాగే మదరాసువారు మన కార్మికమును కావాలంటే పంపించాము. మనము హరిజనులకు, గిరిజనులకు, ట్రైబ్స్ కు, డినోటిఫైడ్ ట్రైబ్స్ కు 55 వేల యిండ్లు కడుతున్నాము. పదికోట్ల రూపాయలు ఎల్.ఐ.సి. నుండి అప్పు తీసుకొని కడుతున్నాము. 1,800 రూపాయలలో యిల్లు పూర్తి చేయాలి. 1971లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎల్.ఐ.సి. అఫీసర్స్, మన ఆఫీసర్స్ కూర్చుని 1800 రూపాయలు అని నిర్ణయము చేశారు ఆ నిర్ణయము ప్రకారము పోతుంది. కొంత అవకాశమువుంటే యింకా చేయాలని ఎల్.ఐ.సి.ని కోరాము. ఇదికాదు, యింకొక స్కీము పెట్టినప్పుడు చేయవచ్చనే అభిప్రాయము తెలిపారు. 1,800 రూపాయలలో యిల్లుకాదని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. పోతే జిల్లా కలెక్టర్స్ చైర్మన్ గా అసధికార సభ్యులు చైర్మన్ గా వున్నారు. డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ సెక్రటరీగా వున్నారు, జిల్లా కలెక్టరు చైర్మన్ గా వుంటారు. నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్స్-హరిజనులు ట్రైబ్స్ కు చెందినవారు, చైర్మన్ గా వున్నారు. ఆ బోర్డు మీట్ అయి అక్కడక్కడ యిండ్లు కట్టాలని నిర్ణయము చేశారు....

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—కనసరన్ ఎం. ఎల్. ఎ. ఎందుకు వుండకూడదు ?

re: Constuction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు :—డిస్ట్రిక్టు లోకల్ లో వారు బాధ్యత తీసుకొని చూస్తున్నారు. డిస్ట్రిక్టు హౌసింగ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ అనివుంది వారు కలక్టర్స్ ను, సమితి ప్రెసిడెంట్స్ ను ఎం. ఎల్. ఏ. స్ ను కన్వల్తు చేస్తున్నారు. అయితే ముఖ్యంగా బాధ్యత లోకల్ డిస్ట్రిక్టు హౌసింగ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీదే. వారు సెలెక్ట్ చేసినవిధంగా జరుగుతుంది మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడక్కడ యిండ్లు కడుతున్నాము. ఎక్కడైనా బాగాలేని మాకు రిపోర్టు రాలేదు, వారు చెబుతున్నారగాని నేను వినలేదు. ఎక్కడైనా జరిగితే జరుగవచ్చు. యింత పెద్ద సమస్యను తీసుకొని ముందుకు పోతున్నప్పుడు 15 వేల యిండ్లు కడుతున్నప్పుడు ఎక్కడైనా లోపాలువుంటే వుండవచ్చు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—ఎక్కువశాతము లోపాలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—నేను కాలనీస్ కు వెళ్ళి చూశాను. అందుచేత ఎక్కడైనా ఏదైనా జరిగితే జరగవచ్చు. దానిని రెప్రెజెంటే చేయవలసిన బాధ్యత వుంది. గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేసేది. యీ స్కీము పేద ప్రజానీకాని సంబంధించింది, యింతకంటే వుత్తమమైన స్కీము వారికొరకు యింకొంటి పెట్టలేము. అది చేస్తున్నాము, చేస్తున్నప్పుడు మీరు విమర్శనాత్మకమైన దృష్టితో విమర్శ చేయవలసిందే. దానిని రెప్రెజెంటే చేయవలసిందే. దీనిని అందరుకూడా పోషింపించాలి. మీరు లోకల్ గా వున్నటువంటి కాలనీస్ కు వెళ్ళి చూడండి. లోపాలువుంటే సరిదిద్దమని చెప్పండి. ప్రజలను వుత్సాహపరచండి. 1800 రూపాయలతోగాదు, అయితే వారు క్రమదానము చేయాలి. కాంట్రాక్టర్స్ కుముస్తే యింకా కష్టము. డిపార్టుమెంటు బాధ్యత, లోకల్ బెసిఫియరీస్ బాధ్యత లోకల్ రిజిస్ట్రారు బాధ్యత పెట్టి చేయడమువల్ల యింతవరకు పోగొన్న అయిందని మనవి చెస్తున్నాను. అప్పుడు 15 వ తేదీలోపల పూర్తిచేయాలనే వుద్దేశముతో యీ కార్యక్రమము జరుపబడుతోంది. కొన్ని చోట్లనుండి డై వర్కు చేయడం జరిగింది. ఎక్కడైతే అవసరముండి వుత్సాహంగా పనిచేస్తున్నారో అక్కడికి డై వర్కు చేయడం జరిగింది. డ్రైవ్ ఎక్కువగా తేనిచోటనుండి డై వర్కు చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—డ్రైవ్ అందకపోవడానికి కారణము మీ అధికారులే....

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—రెండూ వున్నవి. అధికారులు చేయనిచోట ప్రజలు వుత్సాహంగా పని చేయనిచోట జరిగాయి. మనము అప్పు యిస్తున్నాము. ఇండ్లు కట్టుకొమ్మని చెబుతున్నాము, బెసిఫియరీస్ అందరు కలనీస్ చోట— మహబూబ్ నగర్ జిల్లాపాలెంలో, అందరు పూర్తి సహకారము యివ్వడంవల్ల బాగా కట్టారు, చాలాచోట్ల బాగా కట్టారు. లోకల్ వారి సహాయ సహకారాలు వున్నచోట బాగా కట్టడం జరుగుతోంది. వారికి యింటరెస్టు తేనిచోట

Calling attention to matters of urgent public importance :
re : Construction of houses for scheduled castes and scheduled tribes.

అనకాపల్లె జిల్లాలో పనిచేస్తున్న వారు, వారికి తెలియకపోవచ్చు. శాసనసభ్యులు సహకరించి పనులు చేయిస్తే రప్పనిస్తామని యింకా పుత్రాహముతో కార్యక్రమాలు ముందుకు తీసుకపోవడానికి పిలుగుతున్నాను మనవి చేస్తున్నాను.

పోతే యీ ఇళ్లు మంచాలు చేసుకొనడానికి కూడ చాలా రేటు అన్నాను. 1,500 రూ. లతో ఇంతకంటే సాధ్యం కాదు. 2,500 రూ.లకు పెంచాలన్నా అభ్యంతరం లేదు. యల్.ఐ.సి కి ప్రాశాసనం. ఇప్పటికే 1,800 రూ లు ఇస్తేనే నెలకు 17 రూ.లు వారు కట్టాలి. 2,500 రూ.లు ఇప్పుడు కనుక ఇస్తే నెలకు 25 రూ.లు వారు కట్టవలసి ఉంటుంది. ఇప్పటికే అండరూ ఉచితంగా ఇవ్వకుండా అప్పు పంటి అంటున్నారు. ఒక ఓపెన్ మీటింగులో హరిజనులుకు హరిజనులు ఉచితంగా ఇవ్వాలిగాని అప్పు వడ్డీ అంటారేమిటని అడిగారు. మన దగ్గర డబ్బు లేనందువలన యల్. ఐ. సి. వారిమంచి 10 కోట్ల రూ.లు అప్పుతో ఇళ్ళు కడుతున్నారు. కొంతమంది ఒకేసారి డబ్బు కట్టే సేవారుండవచ్చు. అటు వంటివారికి కొంత వడ్డీతో సబ్సిడీగా కొంత రాయితీగా ఇవ్వవచ్చు. అంతేగాని బాధ్యతగల పెద్దలు ఉచితంగా ఇవ్వాలనడం మాత్రం బాగుండలేదు. అవి చిన్న ఇళ్ళే. రిజిస్ట్రేషన్, కొన్ని చోట్ల చక్కగా కట్టుకున్నాను కరింపగరు, వరంగల్లు జిల్లాలో చక్కగా కట్టారు. వారికి చోకగా అభ్యమవుతుంది. కాబట్టి వారు 1,800 రూ.లలో అడ్డంబు చేసుకున్నారు. కొన్ని చోట్ల సాయిలు బాగుండనందువలన స్లాబ్స్ వేయవలసి వచ్చింది. కొన్ని కొన్ని చోట్ల శ్రమచూసిన కూడ చేశారు సాయిలునుబట్టి కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చాయి. ఉన్న లోటు పాట్లు అన్నీ రెక్టిఫై చేస్తున్నాము. ఎవరిది బాధ్యత అంటే యల్. ఐ. సి. నుంచి ప్రభుత్వం లోను తెచ్చింది కాబట్టి ప్రభుత్వముదే బాధ్యత.

తరువాత హరిజనులకు ఊరిబయట ఇళ్లు కడుతున్నారని ఈశ్వరీబాయిగారు అన్నారు, వారిజనులు వారి హరిజనవాడ ప్రక్కగా కావాలని అంటున్నారు. ఊరికి ప్రక్కగా ఇవ్వడానికి అభ్యంతరము లేదు. కాని వారు హరిజనవాడ ప్రక్కగా కావాలని అంటున్నారు. అంతే కాకుండా హరిజనులలో రెండు తెగలున్నాయి. ఆ రెండు తెగల వారు వేరువేరుగా కావాలి కావాలి, మాకు కలసి ఇవ్వవద్దు అంటున్నారు. ముందు ఆతేడా తొలగించాలని హరిజన సభ్యులను కోరుతున్నాను. తరువాత చాలా విసుకలు వచ్చాయి. అన్నీ రెక్టిఫై చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. రేపు 25 న హరిజన శాసన సభ్యుల సమావేశము, 30 న వెనుకవడిన తరగతుల సమావేశము ఏర్పాటు చేశాము. వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకుని కార్యక్రమము రూపొందిస్తాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendments made under Sec. 1969 (1) of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.

(Sri T. Hayagrivachary) The Minister for Panchayati Raj :—Sir, I be to lay on the Table under sub-section (2) of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959, a copy of each of the following Notifications with which certain amendments made under sub-section (1) of Section 69 of the Act have been published in the Gazette.

Sl. No.	Reference to the G. O and date with which notifications have been published in the Gazette.	Reference to the Gazette and date.
(1)	(2)	(3)
1	G.O.Ms. No. 882, Panchayati Raj (Samithi I) Dept. dt. 8-12-1971	Published in Rules Supplement to part VII of Andhra Pradesh Gazette dt. 6-1-1972
2	G.O.Ms. No. 918, Panchayati Raj (Samithi. I) Dept. dt. 15-12-1971	Published in Rules Supplement to Part VII of Andhra Pradesh Gazette dt. 13-1-1972
3	G.O.Ms. No. 931, Panchayati Raj (Samithi-I) Dept. dt. 21-12-1971	Published in Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette dt. 13-1-1972
4	G.O.Ms. No. 50, Panchayati Raj (Samithi-I) Dept. dt. 5-2-1971	Published in Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette dt. 30-3-1972
5	G.O.Ms. Mo. 97, Panchayati Raj (Samithi. I) Dept. dt. 21-2-1972	Published in Rules Supplement to Part VII of the Andhra Pradesh Gazette dt. 30-3-1971

SECOND ANNUAL REPORT ON THE WORKING OF THE ANDHRA PRADESH STATE AGRO INDUSTRIAL CORPORATION LTD., TOGETHER WITH THE AUDIT REPORT FOR THE YEAR ENDED 30-6-1970

(Sri M. Manik Rao) The Minister for Municipal Administration Commerce and Export Promotion :—Sir, I be to lay on the Table a copy of the 2nd Annual Report on the working of the Andhra Pradesh State Agro Industries Corporation Limited together with the Audit Report for the year ended 30-6-1970 as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956 as subsequently amended.

Amendment-form I under rule 3 (1) of the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess, Levy and Collection Rules, 1968.

(Sri P. Basi Reddy, The Minister for Medium Irrigation, Flood Control, Drainage, Law and Courts :—Sir, I beg to lay on the table a copy of the amendment to Form-I under rule 3 (1) of the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess (Levy and Collection) Rules 1968, issued in G. O. Ms. No. 1931, P. W. dt. 27-12-1971 and published in rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette Issue No 3 dt. 13-1-1972 as required under Section 5 (2) of the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess Act, 1968.

NOTIFICATIONS ISSUED UNDER SECTION 9 (1) OF
THE ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES
TAXATION ACT, 1963

(Sri K. Prabhakar Reddy) The Minister for Transport :—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963, a copy in each of the notifications issued in the following G. Os. under sub section (1) of Section 9 of the said Act.

G. O. Rt No. and date	Date of publication in the Andhra Pradesh Gazette
1. G. O. Rt No 2083, Home, dt. 28-7-1971	12-8-1971
2. G.O.Rt. No. 2178, Home, dt 18-1-1971	26-8-1971
3. G O Rt No 3257, Home, dt 18-11-1971	- 12 1971
4. G O Rt No 1175, Home, dt 17-4-1972	11-5-1972

(1) G. O. Ms.No. 1395, Education dated 1-9-71

- (2) G. O. Ms. No. 1396, Education dated 1-9-71.
(3) G. O. Ms. No. 1897, Education dated 1-9-71.

Dr. Ch. Devananda Rao (Minister for Tourism):—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section 3 of Section 25 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, copies of G. O. Ms. No. 1395, Education, dt. 1-9-1971, G.O.Ms.No. 1396, Education, dt. 1-9-1971 and G.O. Ms. No. 1397, Education dt. 1-9-1971 relating to the revision of pay scales of Ministerial staff, Binders, Van drivers, Motor Cleaners, Attenders and Peons etc., and Librarians respectively working under Zilla Grandhalaya Samasthas in the State

Mr Speaker:—Papers laid on the Table.

STATEMENT

re : Dual membership of office beaters.

Sri T. Hayagrivachary:—Sir, During the last session of Andhra Pradesh Legislative Assembly, certain hon. Members of the Legislative Assembly doubted the correctness of the instructions issued by Government in Memo No. 337/Sam-1/72-3 Panchayathi Raj Department dated 25-3-1972. Thereupon the hon. Speaker wanted me to obtain the opinion of the Advocate-General in the matter. The Advocate-General, High Court of the Andhra Pradesh, Hyderabad was requested to give his opinion in the matter. The Advocate-General in his opinion No. 8/1972 dated 17-4-1972 has stated that the Memorandum issued by the Government set out the legal position correctly. A copy of Advocate-General's opinion No. 8/1972 dated 17-4-1972 is placed on the Table of the House for the information of the Hon. members of the House. The Government are proposing to amend the Andhra Pradesh Grampanchayats Act, 1964 and the Andhra Pradesh Panchayath Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 to prohibit a legislator or member of Parliament holding both the offices.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1972-73 GENERAL DISCUSSION

శ్రీ కె. రంగదాస్ (కొల్లాపూర్):—అధ్యక్షా. మన ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ ఉప్పు కారంతోనే ఊకధరించుదుగా ఉన్నదే కాని వారి ఉపన్యాసము సాంఘిక న్యాయం అనే పదానికి ఆర్థం లేకుండా పోయింది. విజంగా యీ బడ్జెట్ 9 కోట్ల, 80 లక్షల 78 వేల రూ.లు మిగులు చూపబడి ఉంది. కాని యదార్థంగా ఇది లోటు బడ్జెట్. మైనస్ 79 కోట్ల రూ.లు ఉన్న యీ బడ్జెట్ మైనస్ 15 కోట్ల 47 లక్షలకు 81-7-73కు మిగులు చూపారు. మన ప్రభుత్వ పాలన ఈ కు గాను వెనక్కి పోతుంది.

Sri C. V. K. Reddy—On a point of order The Finance Minister should be present in the House. He is not present. When this important discussion is going on, should he not be present in this House?

Sri P. Narasim Reddy—He has gone to the Council to answer some questions.

Sri C. V. K. Rao :—In this matter, Sir, I submit that the Council and this House are going on simultaneously, and the Ministers are trying to evade an inconvenient position, Priority should be given to the Business in the Assembly and then the Council. Either they should adjourn the business in the Council in respect of the Minister concerned or the Council should sit at a different time

Mr. Deputy Speaker :—Both the Houses are important. The Minister has gone there for a purpose and one of his Cabinet Colleagues is taking notes.

Sri C. V. K. Rao :—This House should be given prime importance. Both the Houses are there; the Legislative Assembly and the Legislative Council. When the Budget is discussed here, it is of the highest significance that the Finance Minister must be present. If the Finance Minister absents himself here and deposes someone to represent him, that is belittling this House.

Mr. Deputy Speaker :—There is no question of belittling this House. He has gone to answer questions in the Council. He will come back. In the meanwhile, his Cabinet colleague is taking the notes.

Sri V. Srikrishna :—Both the Houses cannot sit at the same time because it will be inconveniencing the Ministers and the work will suffer.

Sri C. V. K. Rao :—Let me also submit that no Minister can say that he has business in the Council. What is the point in both the Houses sitting simultaneously? Can the Ministers be permitted to sit wherever they like?

Sri Kona Prabhakara Rao :—This issue has been raised up ten times and it was decided by the Speaker that if a responsible Minister sits in the House and takes down notes and the concerned Minister replies it would be in order. Can this issue be raised again and again.

Sri C. V. K. Rao :—The hon. Member when he was sitting on this side raised the issue himself. While sitting on the Treasury Benches, he is raising the issue in a different form and in their favour

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—శ్రీ ప్రభాకరరావుగారు చెప్పిన మాట నిజం. చాలాసారు ఇక్కడ రెయిజ్ చేశారు. డిస్ కస్ చేశారు. అడ్రెసు కూడ చేశారు. అది ఏ సందర్భంలో వచ్చింది అంటే ఇక్కడ ప్రశ్నల కాలంలో మంత్రులు ఉండకుండా కాన్సిలుకు పోయినప్పుడు గత సమావేశంలో ఒక అడ్రెసు మెంటుకు వచ్చారు. ఇక్కడ ప్రశ్నలు ఉన్నటువంటి మంత్రులందరూ ఇక్కడే ఉండాలి. ఈ మంత్రులు అక్కడికి పోవలసిన అవసరం వచ్చినప్పుడు ప్రశ్నలు ఇక్కడ రాకుండా నెక్స్ట్ టైము వారు ఇక్కడ ఉండడానికి బిలున్సువుడు అడ్రెసు

చేసుకొని ఆ ప్రశ్నలు ఇక్కడికి వచ్చేటట్లు చేశారు. Therefore, in a similar manner, we can come to some adjustment or agreement when the Finance Minister sits and listens here. Unless the Finance Minister sits here and listens to us, there is no point in our speaking . . . It will have its own impact. Some people raise certain pertinent points and it is essential that the Finance Minister should himself listen. కాబితే కొలిగ్గు వ్రాసుకుంటారనుకొండి. వ్రాసుకున్నదానికి వారు విన్నదానికి చాలా దిఫరెన్సు ఉంటుంది. He should make some adjustment and sit here so that he will listen to the speeches directly and know the impact. అందువల్ల ప్రభాకరరావుగారు చెప్పినటువంటి సందర్భం వేరు. శ్రీ సి. వి. కె. రావుగారు చెప్పినట్లు ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు ఒక మాట అక్కడ ఉన్నప్పుడు ఒక మాట చెబితే హాస్యాస్పదం అవుతుంది.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—అధ్యక్షా, వారు నా మీద ఒక ఎలిగేషను చెబుతున్నారు. ఈ యాన్వెక్టులో వారు చెప్పిన స్టాండును నేను ఎప్పుడూ కూడా బలపరచలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—శ్రీ ప్రభాకరరావుగారి పాయింటు ఒకసారి రికార్డు చూసి ఎగ్జామిన్ చేయించండి. ఆయన చాలాసార్లు అన్నాడు. ఆయన మరచిపోతున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు ఏదైతే పాయింటు లేవదీసారో ఈ హాసు ఆహాసు వై మల్టీనియస్ గా ఉన్నప్పుడు వై నాన్ను మినిస్టరుగారు ఇక్కడ ఉండవలసిన అవసరం ఏదైతే ఉందో దాని విషయం —I shall speak to the Chief Minister.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఈ రెండూ వై మల్టీనియస్ గా పెట్టనియ వద్దనండి. ఏదో సందర్భంలో మంత్రులు ఇక్కడ అవసరం ఉంటుంది. సాధ్యమైనంతవరకు మంత్రులకు ఇన్ కన్ వీనియన్సు లేకుండా చేయండి.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :—అధ్యక్షా, 1971-72 వ సంవత్సరంలో 18,78,17,000 రూపాయలు మిగులు ఇప్పుడు చూపించినట్లు చూపించారు. కాని తీరా వచ్చిందేమంటే 2,41,94,000 రూపాయలు లోటు వచ్చింది. ఇప్పుడు 9 కోట్ల చిల్లర ఏదైతే చూపిస్తున్నారో అది బహుశా సంవత్సరాంతం వరకు 18 కోట్లు లోటు కావచ్చు. ప్రతి సంవత్సరం ఏ బడ్జెటు అయితే కానననఫలో ప్రవేశ పెడతారో ఆ అంకెలను ఎల్. డి. సి. దగ్గరనుంచీ యు. డి. సి. తెవెల్ కు వస్తుంది. తరువాత సెక్రటరీ లెవెల్ కు వచ్చిన తర్వాత దానిని మినిస్టరుగారు ఎస్ అంటారు. ఈ రకంగా చదవడం ప్రారంభమై దానికి ఏపాటీ విలువ ఉంటుందో కామె ఆలోచించాలి. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు మిగులు చూపించిన సంవత్సరం అంతకంటే రెట్టింపు లోటు కనిపిస్తున్నది. ప్రతి సంవత్సరం ఇటువంటి తప్పుడు అంచనాలు కానననఫలో ఎందుకు ప్రవేశ పెడుతూ ఉంటామో ఇకపోతే ఆర్థిక మంత్రిగారు కాని ఇతర

కాబినెట్ మంత్రులు కాని ఆలోచించడం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం మిగులు కనబడడానికి దాదాపు 27,29,83,000 రూపాయలు భూమి కిస్తు, వాహనాలపై పన్ను, అమ్మకం పన్ను, విసోదపు పన్ను, వడ్డీ, అడవులు, ఆజ్కారీ సుంకాలు రాష్ట్రం వాటా అని చూపించారు. ఇవన్నీ చూపిస్తూ మన రాష్ట్రంలో ఆజ్కారీ ఆదాయంలో మాత్రం—1,80,00,000 రూపాయలు చూపిస్తున్నారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఆజ్కారీ కాంట్రాక్టు ఉండి ఆతున్న వేస్తున్న సమయంలోనే ప్రతి సంవత్సరం కొంత పెరుగుదల కనిపిస్తున్నది. ఇప్పుడు రాష్ట్రం అంతా అలా చేస్తున్న పరిస్థితులలో ఈ శాఖ మీద ఎక్కువ చూపించవలసి ఉంది. కాని 1,80,00,000 రూ.లు తక్కువ చూపించారు. మరి ఎక్సైజు సుంకాలనుంచి మనకు రావలసినంత డబ్బు సెంటర్ నుంచి రావడంలేదు. మన రాష్ట్రములో ఉత్పత్తి అయి, ఇక్కడ నుంచి ఎగుమతి అయ్యేటటువంటి వస్తువుల చాలా ఉన్నాయి. ఆ వస్తువుల మీద సెంట్రల్ ఎక్సైజు వేస్తున్నారు. దాంట్లో షుగర్ ఫ్యాక్టరీనుమీద వచ్చేది 20 పర్సెంటు మాత్రమే మనకు ఇస్తున్నారు. ఇది తీరని అన్యాయము. ఈ విషయంలో మన ప్రభుత్వము ఇతర ప్రభుత్వాలతో సంప్రశించి వీలైనంతవరకు సెంటర్ నుంచి మనకు రావలసిన వాటా సక్రమంగా పొందవలసింది కృషి చేసినట్లుంటే మన రాష్ట్రానికి కొంత మేలు కలుగుతుందని నా అభిప్రాయము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయక భూముల ఆర్డినెన్సు 72 మే 2వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గవర్నరుగారిచే ప్రవేశపెట్టబడినదానిని గురించి చాలా గొప్పగా మన ప్రభుత్వము చెప్పుకొంటున్నది. నిజంగా ఇక్కడ మాత్రము మన బండి గేరు కొంత వెనుకకు బరిగింది గాని ముందుకు పోలేదు. బి. రామకృష్ణరావు గారు చీఫ్ మినిస్టరుగా ఉండిన మైసరాజు ప్రభుత్వము తైములో వారు తెనెన్నీ యాబ్బు చేసిన నంగతి మనకు తెలుసును. అప్పుడు ఏమన్నారంటే ఒక ఫ్యామిలీ హోల్డింగు కంటే తక్కువ ఉన్న భూమి విక్రయించుకోకూడదని అన్నారు. అప్పుడు ఆర్డినెన్సు ఏమో దాదాపు 15 ఏకరాలు కుప్పీ లేక 10 ఏకరాలు తరీ ఉన్నట్లుంటే అలాంటివాళ్ళు అమ్మకోవచ్చు. అంతకంటే ఎక్కువ ఉన్నవాళ్ళు అమ్మకోకూడదని. అంటే 25 ఏకరాల కుప్పీ గాని, 10 ఏకరాలు మాగాణి గాని అమ్మకొని మరల రేపు ప్రభుత్వము ఇచ్చేవాటికి సిద్దపడవచ్చు; అయ్యా వాకు భూమి లేదు అని మళ్ళీ కోరవచ్చు. కాని భూమి కాస్తా ఉన్న వాడు అమ్మకోడానికి వీలులేదు, ఇది చాలా సాంఘిక న్యాయం అంటున్నారు. అదేమిటో అర్థం కావడంలేదు. ఒకవేళ ఎక్కువ ఉన్నవాడు అమ్మకొంటే లేనివాడే తీసుకొంటాడు గదా. అందుచేత మీరు తీసుకురాబోయే ఆ బిల్లులో మీరు పెట్టబోయే ఏ సంఖ్య అయినా సరే, దాన్ని గురించి రాష్ట్రములో సీనియర్ వార్ లేకుండా చేయాల్సి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మీరు ఎన్ని ఆర్డినెన్సులు చేసినా, ఎన్ని కానూన్లు చేసినా, వాటిని అమలు పెట్టేవారు మాత్రము అధికారులే కదా? ఆ అధికారులు ఏమి చేస్తున్నారు అనేది గ్రహించాలి. ఆర్డినెన్సు మే 2వ తేదీ, జూరీ అయితే, అప్పటినుంచి దాదాపు 15 రోజులవరకు

50 కేసులు కొత్తవి తీసుకోబడినాయి. పాత కేసులు, 10 సంవత్సరాలు, 6 సంవత్సరాలనుంచి బూజుపట్టినటువంటివి వాళ్లకు సరిగా ఫీజు చెల్లించని కారణమన వాటిని క్రిందపడేసి ఈ ఆర్డినెన్సు రాగానే ఎవరైతే డబ్బు వేలకొంది ఇచ్చారో వాళ్ళ కేసులు యాంటి-డెట్స్ వేసి తీసుకోబడినాయి అనేది మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. అయితే మీరు అనవచ్చు ఇవి అమలుకు రావని, అమలుకు రాకపోవచ్చు, కాని ఎవరైతే ఆకపడి తాము కొన్న భూములు పట్టాలు కావడానికి విలువేదని తెలుసుకొని ఏదో తాళిల్లారు దగ్గరకు వెళ్లి డబ్బు చెల్లించి పట్టాలు చేయించుకోవడం మంచిదని ఆ విధంగా కొన్ని లక్షలు రూపాయలు చెల్లించినటువంటి రైతులు గతి ఏమి? ఇదేమీ ఆలోచించకుండా రాష్ట్రానికి, రాష్ట్ర ప్రజలకు ఎల్లకన్నులో చేసిన వాగ్దానాలను అమలుజరపాలని, ఎల్లకన్న మ్యూనిసిపాలిటీ అమలు చేయాలని లేకపోతే మళ్ళీ పోట్లు రావని మంత్రులు ఆ విధంగా అదుర్దాతో చేయడం తప్ప నిజంగా మన రైతుయొక్క సమస్యను తెలిసినవాళ్లు ఈ విధంగా ఆనరు. పైకి మంత్రులు ప్లాట్ ఫారం మీద అనవచ్చు. మేము ఇది చాలా ఉత్తమోత్తమంగా చేస్తున్నాము. ఒకవేళ మేము చేసే ఈ పద్ధతిని మీరు ఆమోదించనట్లయితే విప్లవము వచ్చి తీరుతుంది. దాని ద్వారా ఈ భూములు పోతాయి అని. అసలు భూములు క్రింద కొండలు, గుట్టలుకూడ భూముల క్రింద పరిగణించి వాటిని ఇన్ని ఎకరాలని చూపిస్తూ వాటికి ఒక పరిమితిని నిర్ణయించబోయే పరిస్థితులు ఉన్నాయంటే, నిజంగా వ్యవసాయము తెలిసినవారు చేయవలసిన చర్యయేనా అని మీ ద్వారా మంత్రి వర్గాన్ని ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఏదైనా డిస్కస్ చేసేటప్పుడు ఆయా ప్రాంతాల పరిస్థితి, ఆ భూములు పరిశీలించిన తరువాత, ఏ జిల్లాకు ఏ మేరకు, మెట్లు భూములుగాని, తరి భూములుగాని, ఉంచడం న్యాయమనే విషయం ఆలోచించడం ఆ ప్రకారంగా చట్టాన్ని చేయడం సరియైనటువంటిది. అట్లుగాకుండా ఇది జరిగితీరాలి, అమలు జరిగి తీరాలి అంటే ఇది చాలా కష్టాలకు దారి తీస్తుంది. ఎందుచేతనంటే ఆ భూమిని నమ్ముకొని, ఈ నాటికి వంద, 200 ఎకరాలు ఉన్నవారు వాటిమీద చేసిన ఆప్పులు తీర్చుకోలేని రైతులను కష్టాలు పాలుచేయడం న్యాయం ఏమో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. క్యాబినెట్ లోవున్న మంత్రులు వ్యవసాయము మీద ఆధారపడినవారు కాబట్టి వ్యవసాయ రీత్యా కాసనాలు చేయడం మంచిది. ఏదో మంత్రులుగా ఉన్నాము కాబట్టి ఆ మంత్రి పదవిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం మంచిదికాదు. రెండవది మనము చాలా పెద్ద పెద్ద వాళ్ళకు అప్పులు ఇచ్చాము; కోట్లు ఇచ్చాము. మూడు కోట్లు చిల్లర ఎక్స్చేంజ్ ఆరియర్స్ మన దగ్గర ఉన్నాయి. పెద్దవాళ్ళ దగ్గర మంచి అని రాబట్టడంలేదు. వీళ్ళంతా మనకు ఎల్లకన్నులో పోట్లు వేచారు, తీపులు యిస్తారు, మరో ఏవో తంతాలు చేసుకోడానికి కావలసిన ఆర్థిక సహాయం వేచారు. తారిన చాళ్ళను ఒకటి చేయరు. మరి గొప్పవారిలో వశించిపోతున్నటువంటి, ఆర్థిక సౌకర్యాలను చితికి పోతున్నటువంటి రైతులనుంచి వాళ్ళు ఎద్దులు, వాళ్ళ ఇంటిలోవుండే సామానులు బయటపెట్టి వారికి అవమానపరుస్తున్నారు. 500 రూపాయలు లోపల వాళ్ళనుకూడ అప్పు చెడుతున్నారు. ఇది మనము చేయవలసిన సాంఘిక న్యాయమేనా? ఇదే

సాంఘిక న్యాయమైతే, సాంఘిక న్యాయ సూత్రాలను వ్రాసిన మహానుభావులు మరల వాటిని తిప్పి వ్రాయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ ఎక్సైజు డిపార్టుమెంటులో రెక్టిఫైడ్ స్పిరిట్, కొన్ని కోట్లు విలువచేసే స్పిరిట్ ఉన్నది. బి. రామకృష్ణరావుగారి కాలములో బిల్దాగారికి సర్వీస్ ఫ్యాక్టరీకి కొన్ని కోట్ల గ్యాలన్లు కచ్చారు. కప్పడు చాలా మందికి చాలా పెద్ద పెద్దవాళ్ళకు ఇస్తున్నారు. ఇది వాళ్ళు బ్లాక్ మార్కెట్ లో బాగా ఎక్కువ ధరకు అమ్ముకొంటున్నారు. అది చాలా దుర్వినియోగము అవుతున్నది. కనుక దీన్ని గురించి పరిశీలన చేయవలసిగ అవసరం ఉన్నది. దీనిలో జనుగుతున్న అన్యాయము గుర్తించికూడ, తెలిసికూడ బ్లాక్ మార్కెటును ఈ విధంగా ప్రోత్సహిస్తున్నాము. నిజానికి అందువల్ల అదనంగా కొన్ని కోట్ల రూ.లు మనకు వచ్చే పరిస్థితివుండకూడ ఈ రోజు ఒక కోటి కిరి లక్షల రూ.లు ఆ శాఖమీద తరుగుదల చూపిస్తున్నది మన ప్రభుత్వము. వాహనాల పన్ను క్రింద 17 కోట్ల రూ.లు వస్తుందని చూపించారు. బాగానే వుంది. ఈ వాహనాలు వెళ్ళే దార్లు మాత్రం చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నవి. ట్రైర్లు రెండు, మూడు నెలలు ఉండటం కష్టంగావుంది. డబ్బు తీసుకోవటం మనకు చేతనవునుగాని, ఆ డబ్బు తీసుకొన్న తరువాత వారికి ఏదైనా సౌకర్యం చేయాలనేది చేతకాదు. ఉపన్యాసాలు చేస్తాము. ప్లాసింగు గురించి పొగడలు చేస్తాము. చాంట్లో వదవ వంతైనా చేసి ఉంటే బాగుండేది. క్రేమ్ ప్రోగ్రామ్ గురించి గత సమావేశంలో చాలా మంది చెప్పారు. క్రేమ్ ప్రోగ్రామ్ పేరుమీద ఢిల్లీమంచి డబ్బువస్తే ఆ డబ్బుతో మన అనుచరులు, సహచరులు మన అభిమానాన్ని పొందిన అధికారులు బ్రతకటానికి ఆస్కారం కలుగజేస్తున్నాము. క్రామ్ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా ఏ స్కీము సక్రమంగా అమలు చేయబడిందని అడుగుతున్నాము. క్రేమ్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద ప్రజలకు ఉపయుక్తమైనవి ఏవి చేశారని నేను సవాల్ చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం ఇందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంత డబ్బు అని కేటాయించిన తర్వాత ఆ డబ్బు అంతా మట్టిపాలు అవుతుంటే ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వ ఉన్నత అధికారులు దానిని గురించి సరైన చర్యలు తీసుకోకపోవటం వల్ల ఆ డబ్బు అంతా నాశనం అయింది. అది చాలా బాధాకరమైన విషయం అట్లాంటిచాటి విషయంలో ముందైనా జాగ్రత్త పడాలని కోరుతున్నాను. అమ్మకం పన్ను లీకేజీ విషయం గురించి సభ్యులందరకు మంత్రలకుకూడ తెలుసు. ఈ అమ్మకం పన్నువల్ల 59 కోట్ల 40 లక్షలు మాత్రం రాగలుగుతుందని చూపించారు. దీనికి ప్రత్యేకించి ఒక మంత్రిని వేసి వారి క్రింద ఒక విజిటేషన్ డిపార్టుమెంటు పెట్టి చేయిస్తే ఇప్పటికంటే రెట్టింపు ఆదాయం రాగలుగుతుందని నా భావన. మనకు ఆదాయం గట్టిగా వచ్చే సో సైన్సు పదిలిపెట్టుకొంటున్నాము. దానివల్ల ప్రజలకు డబ్బు మిగూటలేదు, ప్రభుత్వానికి రావటంలేదు. మధ్య దళారులుగా ఉన్నటువంటి అధికారవర్గం వారు లక్షల రూ.లు సంపాదిస్తున్నారు. ఈ శాఖాధికారులు హైదరాబాదులో కట్టినన్ని బిల్డింగ్స్ ఒక ఆస్కారీ డిపార్టుమెంటు వారు తప్ప ఇంక మిగతా డిపార్టుమెంటువారు ఎవరూ కట్టలేదు. అది మంత్రివర్గం వారికికూడ తెలుసు. ఈ లీకేజీ అరికట్టటానికి ప్రభుత్వం ఏదైనా

ప్రయత్నం చేస్తున్నదా అంటే లేదు. పది సంవత్సరాల క్రిందట ఏ దుస్థితి ఉన్నది. కొన్ని దుకాణాలు నేను స్వయంగా చూశాను. సైకిల్ మీద ఆఫీసర్ వస్తాడు. ప్రక్కకు పోతాడు. దుకాణదారుడు అతని చేతిలో ఒక కవరు ఇస్తాడు, అతడు ఎవరని అడిగితే ఆ దుకాణదారుడు నా మేనమామ అంటాడు. ఇంకొక దుకాణదారుడు నా మొగుడు అంటాడు. ఈ డిపార్టుమెంటు వారు పచ్చిగా డబ్బు సేరిస్తున్నా, యాంటీకరప్షన్ డిపార్టుమెంటువారు ఏమీ చూడటంలేదు. ఈ అమ్మకం పన్ను డిపార్టుమెంటువారు యాంటీకరప్షన్ డిపార్టుమెంటువానిని సాకుతున్నారు. ఇవాళ యాంటీకరప్షన్ డిపార్టుమెంటు సక్రమంగా పని చేయటం లేదని చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను. మిగతా శాఖలలో ఎట్లాగేతే ఆశ్రిత పక్షపాతం బంధు ప్రీతి ఉన్నవో, అట్లాగే ఈ శాఖకుకూడ అవి దాపురించాయి. మన రాష్ట్రంలో వీరిని గురించి యాంటీ కరప్షన్ డిపార్టుమెంటువారికి చెబితే యీ పని అవుతుంది, వారు చర్య తీసుకొంటారు అనే మాట శుద్ధ అబద్ధం అయిపోయింది. ఇరిగేషన్ మరియు పవర్ కొరకు 9 కోట్ల రూ. లు కేటాయించారు. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రజలకు అంతో ఇంతో మేలు కావాలనుకొన్నా యీ యిరిగేషన్, పవర్ ద్వారా అవుతుంది. ఈ పవర్ కట్ వల్ల మినిమమ్ ఛార్జెస్ యిచ్చుకోలేక, కరెంట్ ఉన్నవారుకూడ తీసివేయమని చెప్పే పరిస్థితికి వచ్చారు; తెలంగాణలో. ఇరిగేషన్ విషయం సర్కారెడ్డి గారికి తెలుసు. చెరువులువుంటే ఫీడర్ ఛానల్స్ వున్నచోట్ల చెరువుల మరమతులు ఉండవు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలో మేజర్ ఇరిగేషన్ సో చెస్లేవు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో రాజోలిబండ డైవర్షన్ స్కీము క్రిందవున్న వేల ఎకరాలు ఉన్నవి. పెరినియల్ సో చెస్లే క్రింద ఉన్నవి ఒకటికూడ లేదు. తెలంగాణాలో చిన్న చిన్న చెరువులుకుంటలు అనేకం వున్నవి. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహించి- ఇప్పుడు ఏదైతే కట్ విధించారో- అది దానిలో పెట్టకుండా- ఇప్పుడు అనవసరంగా ప్రచారం కోసం ఏదైతే కోట్ల రూపాయలు. ఖర్చు చెడుతున్నారో, ప్రచార సాధనంగా ఉపయోగించుకోడానికి అనవసరంగా డబ్బు నాశనం చేస్తున్నారో దానిలో కొంత కట్ చేసి ఆ డబ్బు ఇరిగేషన్ మీద పెట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మెడికల్ అండ్ హెల్తు శాఖ మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు చెందిన ఇబ్రహీం అలీ అన్నారీగారికి అంటగట్టారు. హాస్పిటల్స్ పరిస్థితి చాల ఆధ్వాన్నంగా వుంది. గుంటూరు విశాఖపట్నం, విజయవాడ హాస్పిటల్స్ లో కుక్కలు పిల్లల్ని ఎత్తుకుపోతున్నాయి. తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ లో డాక్టరు పలకరించినా పలకడు. నర్సులు లేని హాస్పిటల్స్ చాలా వున్నవి. తాలూకా హాస్పిటల్ లో నర్సులు లేకుండా స్త్రీలు ప్రాణాలు పోగొట్టుకొన్న పరిస్థితులు వున్నవి. ఈ విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి, మంత్రుల దృష్టికి తీసుకువచ్చాముగాని ఇవి చారికి చెతికుట్టినట్లు లేదు. మా సోదరి శాసనసభ్యురాలు శాంతాబాయిగారు గట్టిగా శ్రద్ధతీసుకొని ప్రభుత్వానికి బాగా చెప్పి, గట్టిగా పప్పిస్తారని మనవి చేస్తూ వెళ్తు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. సుబ్బారెడ్డి (నందికొట్కూరు):—అధ్యక్షా, మొట్టమొదట ముఖ్యమంత్రి గారికి మా కాన్స్టిట్యూయన్సీ ప్రజల తరపున అభినందనలు తెలియ జేయవలసిన అవసరం వుంది. కె. సి. కెనాల్ క్రింద సబ్ మర్జన్ అయిన భూమి మీద వేసిన సెనాటిటీలు కొన్ని లక్షల రు.లు. తీసివేసినందుకు మా ఆయకట్టు వారుల తరపున వారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ప్రస్తుతం బడ్జెటు చాలా బాగానే వుంది. ఒక నవల వ్రాసినట్లు వుంది. మా రాయలసీమలో వున్న ఒకే ఒక ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు. ఈ సంవత్సరం దానికి—కేవలం ఉద్యోగుల జీతాల కొరకు మాత్రమే—డబ్బు ఎలాట్ చేశారు. మొదట ఆ ప్రాజెక్టు ఎస్టిమేట్ 40 కోట్లు అయితే యిప్పటికి దాని ఎస్టిమేట్ 100 కోట్లకు పెరిగిందంటే—అది రాయలసీమ ప్రజల దురదృష్టమా; లేక యీ ప్రభుత్వ లోపమా? లేకపోతే ఎక్కడ యీ లోపం వున్నది. ఇది గట్టిగా ఆలోచించ వలసిన విషయము. రాష్ట్రంలో ఎలక్ట్రిసిటీ 25 వర్సెంట్ కట్ అని, 30 వర్సెంట్ కట్ అని—ప్రతిసారి అంటున్నారు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు హిందూ దేశం మొత్తంలో చీపెట్టు ప్రాజెక్టు; అని నిపుణులు నెలవిచ్చి దానిని ప్రారంభించారు. పోచంపాడు ప్రాజెక్టువలె యీ శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు కూడ వరల్డు బ్యాంకు నుంచి డబ్బు ఊసుకువచ్చి పూర్తి చేయటమో, లేక యీ ప్రాజెక్టును సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు అప్పగించటమో, లేక సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి అప్పు తీసుకువచ్చి యీ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయటమో, చేయటానికి యీ ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనుకాడుతున్నదో అర్థం కావటం లేదు. ఇది చాలా చింతించ వలసిన విషయము. 20 కోట్ల రూ.లు. రాయలసీమ పేర చూపించారు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు యీ బడ్జెటులో ఎలాట్ చేసింది చాలా తక్కువ. ఈ బడ్జెట్ చూస్తే ఒక నవల చదివినట్లు వుంది. ఇందులో స్పెసిఫిక్ గా కొన్ని ఫిగర్స్ యిచ్చి, యీ ప్రాజెక్టు యింతకాలంలో ముగింపు చేస్తామనే పుద్గేశ్యం యీ బడ్జెట్ లో ఎంత చదివినా కనుపించలేదు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ఎడల శీత కన్ను వెయటం రాయలసీమ ప్రజల లోపమా? తెలంగాణాలో మాదిరిగా రాయలసీమలో కూడ ఆందోళన జరగలేకుండా పోయిందనా? రాయలసీమకు వున్న ఒక ప్రాజెక్టు కంప్లీట్ చేయటానికి ప్రభుత్వం వెనుకాడుతున్నదంటే చింతించవలసిన విషయము. దాని క్రింగ 2 లక్షల ఎకరాల భూమి యిరిగేట్ అయ్యే ప్రాజెక్టు అది. రాయలసీమకు కృష్ణా వాటర్ షప్ప యింకొక రివర్ లేదు. కృష్ణా వాటర్ తో ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద యిరిగేట్ అయ్యే 2 లక్షల ఎకరాలకు వాటర్ అందించటానికి ప్రయత్నం యింతవరకు జరగలేదు. ఇక మీదటైనా ఆ 2 లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందించే ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మా కాన్స్టిట్యూయన్సీలో మీడియమ్ సైజ్ ప్రాజెక్టు—వరర రాజ్ స్వామి ప్రాజెక్టుకు సంబంధ్య గాగా పునాదిరాయి వేశారు. అది యిప్పటికి వెనకా ముందుకు జరుగుతున్నది. దాని విషయం ఎవరూ చెప్పటం లేదు. ఎన్ని ప్రశ్నలు వేసినా, ఎన్ని బడ్జెట్ సమావేశాలలో దానిపేరు చెప్పినా దాని నిర్మాణానికి క్రద్ద తీసుకోవటం లేదు. రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు లో రు. 500 కోట్ల మొత్తంలో అది ఉంది. రాయలసీమకు మీడియమ్ సైజ్ ప్రాజెక్టు అది.

ఒకటే. దాని సంగతి ఎత్తటం లేదు. ఆ ప్రాజెక్టు పని ప్రారంభం కాలేదు. ఈ కె. సి. కెనాల్ క్రింద ఆయకట్టు లోకలైజ్ కాలేదు. లోకలైజ్ చేయటానికి కొంతమంది ఉద్యోగులు ఉన్నారు. కరణం గారు పాత రిపోర్టు బట్టి అది లోకలైజ్ చేసినట్లు రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ లోకలైజేషన్ సరిగా లేదు. తొండ రిఫారమ్స్ వచ్చినపుడు ఈ లోకలైజేషన్ తకరారు తప్పకుండావస్తుంది. చారు నీరు తీసుకొంటున్నారు. రెండవ వంట వండిస్తున్నారు. దానికి పెనాల్టీస్ వేస్తున్నారు. తీవ్రమైన పెనాల్టీస్ ఎకరానికి 100 రు. లు. పడుతున్నది ఈ పెనాల్టీలు, ఈ చిక్కులు తొలగించడానికి దానిని రిలోకలైజ్ చేయించాలి నీరు పారే భూమికి లోకలైజ్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది. మంత్రిగారు ఈ పెనాల్టీలు ఈ చిక్కులు లేకుండా తొందరగా దానిని రిలోకలైజ్ చేయించాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. 9, 10 లక్షల రూపాయలు కెనాల్ రివేరీకు పెడతామని చారు శిలవిచ్చారు. ఆ కెనాల్ లో ఎప్పుడూ నీరుఉండే అవసరం ఏర్పడింది. కడపకు రెండవవంటకు నీరు ఇవ్వాలనే అగ్రిమెంట్ ప్రకారం అయితేనేమి, కర్నూలుకు త్రాగేదానికి నీటికొరకు అయితేనేమి కెనాల్ రివేరీ జరగడానికి లైసెన్స్ లేకుండా పోతోంది. బాలెస్పింగ్ రిజర్వాయర్ అని కనిపెట్టారు. దానికి యిన్ వెస్టిగేషన్ అయింది. ఆ రిపోర్టు మంత్రిగారికి వచ్చింది. సంవత్సరానికి 10 లక్షలు 20 లక్షలు ఇచ్చి దానిని ముందుగా కంప్లీట్ చేస్తే కడపజిల్లాకు ఉన్న యిబ్బంది తొలగిపోతుంది. నెల్లూరువారు కూడ కె. సి. కెనాల్ ద్వారా పోయే నీరు కోరుతున్నారు. బారికి కూడ సప్లయి చేయించేదానికి వీలు అవుతుంది. కుందునది నీళ్ళన్నీ waste అయిపోతున్నాయి. బాలెస్పింగ్ రిజర్వాయర్ కట్టించేదానికి ప్రయారిటీ ఇచ్చినట్లయితే రాయలసీమ ప్రజలు సంతోషపడేదానికి అవకాశం ఉన్నది.

ఎలక్ట్రిసిటీ బాపూరు ఇచ్చే విషయంలో నిన్న మంత్రిగారు శిలవిచ్చిన విషయంలో కొంతకూడ నిజంలేదని అనుకుంటున్నాను. 24 గంటలు సప్లయి లేకుండా పోయింది. మొన్న వారంరోజులు ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. ఎక్కడో ఒక లారీ కొట్టుకొని పోల్ పడిపోయింది. అందువల్ల ఎలక్ట్రిసిటీ లేకుండాపోయింది. ఎవరు షెకప్ చేయాలి అనేది ముఖ్యమైన విషయం. ఎలక్ట్రిసిటీ లీకేజ్ పైన యిన్ వెస్టిగేషన్ కు గాను సి. ఐ. డి. స్ మ చేస్తే అభివందిస్తాను. రైతులదగ్గర వసూలుచేసే పన్నుమాత్రం గట్టిగా వసూలు చేస్తున్నారు. లీకేజ్ వల్ల వచ్చేటటువంటి రెవెన్యూలో నాలుగు అణాలు పోతున్నదని వెనుకాడవలసిన అవసరంలేదు. నాకు బాగా తెలుసు. లీకేజ్ అవుతున్నది. ఉద్యోగులు కస్టోడియన్ అవుతున్నారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసియున్నది. దానిని కన్సర్న్ల మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు, కాలినెట్ గాని చూసి ఎలక్ట్రిసిటీ లీకేజ్ అరికట్టినట్లయితే యిప్పుడు వచ్చే ఆధాయం వాలుగ భూనిశాసనం ఏర్పేడానికి అవకాశం యున్నది. కబ్బు తేలింతున్నారు. పోలిసియన్ విషయం సభ్యులు శిలవిచ్చారు. సారాయి అంగడి పెట్టించడం, దాని ప్రకారం

లిక్కర్ మొదలైనవాటికి ప్రభుత్వం పర్మిట్స్ యివ్వడంలో సారాయిఅంగడి వచ్చేటటువంటి ఖాతాదారులు చక్కవ అవుతున్నారు. కాంపిటిషన్ అవుతున్నది. ఉద్యోగులకు భక్షిస్ యిచ్చి సంపాదించుకొనే త్రైసెన్స్ యిది. అంగళ్ళపై స పాటపాడి, డబ్బుకట్టే renter వెనక్కు పోతున్నాడు. లిక్కర్ పర్మిట్ కంప్లిట్ గా తీసివేసినారంటే ఆఖ్యారీమీదవచ్చే యిన్ కం వెరగడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. సూపర్ బజార్స్, మా కర్నూలులో ఉన్నది సూపర్ బజార్. అక్కడఉండే డైరెక్టర్స్ మాత్రం చంచుకొన్నారుట. ప్రభుత్వం యిచ్చినసొమ్మును, ఇటీవల మా మంత్రివచ్చిన రిమఫుల్ చేసి కమిటీవేసి కలెక్టర్ ను Chairman గా వేస్తే "collect from the directors" అని అన్నారుట కలెక్టు చేసినది లేదు. ఇంప్లిమెంట్ అయినదిలేదు. సూపర్ బజార్ business అంతా కేవలం particular పర్సన్స్ కుమాత్రం సప్లయ చేసేదానికి ఏర్పడినాయి. వీటి మీద యింతడబ్బు వేస్తు చేయడం భావిచరం వారుకూడ ప్రాజెక్టుమీద తగ్గించి ఈ పనినిమాలిన సంస్థలను అభివృద్ధికి తీసుకురావలసింది, సోషలిజం అనియా, యింపీరియలిజం అనియా, కాపిటలిజం అనియా, యిది చాల అర్థంకానటువంటి పరిస్థితిలో యున్నది మాజోటీవారికి. అర్థం చేసుకొనేవారుఉంటే చెప్పలేము గాని, దీనిద్వారా ఉపయోగపడేవారు ఉంటే అర్థంచేసుకోవచ్చు. అవి మాకేమి లాభంలేని సంస్థలు అయిపోయినాయి. అగ్లో యిండస్ట్రీస్ అని స్థాపన చేశారు. 18 రూపాయలు బుల్ డోజర్ కు గంటకు యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు గంటకు 80 రూపాయలు. ఏ రైతు తీసుకుంటాడు. దానిపైన యింతసప్తం వస్తున్నదని లెక్కవేస్తున్నారు. బుల్ డోజర్స్ అన్నీ బడిల్ గా పడిఉంటే రైతు ముందుకు రాకుండా ఖాములు లెవెల్ చేసుకోలేకపోతే దానిపైన వచ్చేవంట ఏమిటి, పొగ్గోస్ ఏమిటి అనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించకుండా ప్రైవేట్ సంస్థకింద పెట్టి యిచ్చినది. 80 రూపాయలు. దీనికి నలుగురు ఐ. ఎ. ఎస్. డైరెక్టర్స్. గవ్వపనిలేదు, పాటలేదు. ఇంకనుండి ఉద్యోగులకు జీతాలుయిచ్చి దేనికి ఈ సంస్థలు ఏర్పడినాయి, ఒక రూపాయి ఆదాయం వచ్చినదా? పోయినసంవత్సరం 80 లక్షలు డెఫిసిట్. ఈ సంవత్సరం 30 లక్షలు డెఫిసిట్. ఎందుకుగాను యిటువంటి సంస్థలు మనప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేస్తున్నది: ఎవరిలా భంకొసం చేస్తున్నదనేది గుర్తించకుండా, పెట్టనవి పెట్టినట్లు యిలాంటి పనికీరాని సంస్థలకు ఏ ప్రభుత్వం యిస్తున్నది. 70 వర్సంట్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్ పెన్ సెస్ హిందూచేకంలో ఖర్చు పెడుతున్నది. ఆ లిక్కర్ కంట్రోల్ చేయకుండా ప్రభుత్వం పోతున్నదిఅంటే చాల చింతించాల్సిన విషయం. శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు క్రింద ప్రతిపారి రిక్లెంట్ చేయడం, వీరు హైకోర్టుకుపోవడం వీరు జీతాలు తింటూ కూర్చోవడం, పనిలేకుండా వారిని పెట్టడం. పనిలేనటువంటి వారిని యింకోప్రాజెక్టుకు రగలించమని ఎన్నో రిపోర్టులు వ్రాశాము. మంత్రులుగా ఉండే వారిని స్నేహితులను కోరడం ఏమిటంటే—కాసన సభ్యులు వ్రాసిన డి.ఓ. తెటర్స్ అయినా ఎగ్జామిన్ చేయించి రిప్లయ యిప్పించకపోతే స్నేహితులను అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. షేము

కూడ ఎలక్ట్ అయివచ్చి కూర్చున్నటువంటి వాళ్ళమే. ప్రజలకు ఏమి అనేది గమనించాలి. మిగతా సభ్యుల సంగతి ఏమోగాని నేను ప్రత్యేకంగా డి. ఓ. తెటర్స్ వాగ్నే, సెక్రటేరియట్ కు వెళ్ళి వైరస్ తేస్తే ఆ యిన్ఫర్మేషన్ వస్తుంది గాని మాకు యిన్ఫర్మేషన్ యిచ్చే అవకాశం మంత్రులలో లేకపోయిందనేది చింతించాల్సిన విషయం. తోటి సభ్యులను గౌరవంగా చూడవలెననే ఉద్దేశ్యం వారికి లేకపోతే మంత్రి పదవి పోయి మా స్థానాలలోకి వచ్చినప్పుడు వాగుకూడ బాధపడవలసిన పరిస్థితి వారికి కలుగుతుంది ఈ విషయాన్ని మరిమరి చెప్పక తప్పిందికాదు. ఈ యిబ్బందులు చాల ఉన్నాయి. పాల్ట్ విషయం మీరంతా వినాల్సిన విషయం. మంత్రిగారికి తెలుగు వచ్చునో రాదో, ఇంగ్లీషు వచ్చునో రాదో, ఉర్దూ మాత్రం వచ్చినట్లు అర్థం అవుతున్నది. కర్నూలులో డి. ఎం. ఓ. ఉన్నాడు. 8 సంవత్సరాలనుంచి ఉన్నాడు. మొట్టమొదట వైదరాబాద్ వస్తాడు గుట్టం పందాల కోసం. అక్కడినుంచి నేరుగా మద్రాసు పోతాడు. మద్రాసునుంచి బెంగుళూరు పోతాడు. కాజువల్ లీవ్ కూడ ఉండదు. ఏమి అంటే మంత్రిగారి పి.ఎ. బాగా తెలుసును. ఏ సభ్యులు మాత్రం ఏమి చేస్తారని చాలెంక్. పి.ఎ. ప్రభుత్వమా, మంత్రి ప్రభుత్వమా? సిగ్గుచేటుగా కనబడు తున్నది. పి.ఎ. అనుకూడ కంట్రోల్ చేయలేని మంత్రులు ఉన్నారంటే సిగ్గుచేటు అయిన విషయం. మంత్రిగారికి తెటర్ వ్రాశాను. ముఖ్యమంత్రి గారికికూడ అదే తెటర్ కాపి యిస్తున్నాను. ఒక్కొక్క డాక్టర్ ఒక్కొక్క ఆస్పత్రిలో 10 సంవత్సరాలనుంచి ఉంటే వాళ్ళకు—

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఆ గౌరవ సభ్యులు పార్టీ స్పష్టించిన మంతులే గదా? ఎవరిని ప్రశ్నించేది. తమని తామే ప్రశ్నించుకోవలసి ఉంటుందేమో.

శ్రీ ఎం. సుబ్బారెడ్డి :—మా పార్టీ గవర్నమెంటుకు ప్రశ్న వేసుకొనే హక్కు మాకు ఉన్నది. మంతులు పుణ్యక్షేత్రాలు తిరిగినట్లు తిరగడం తగ్గించి వారివారి ఆఫీసులలో కూర్చుని డిస్పోజిషన్ త్వరత్వరగా జరిగేటట్లుచేస్తే కరప్షను తగ్గడానికి చాలా అవకాశమున్నదని నేను అనుభవంలో చెబుతున్నాను. నేను జిల్లా పరిషత్తులో వున్నప్పుడు డిప్యూటీ క్లర్కును అడిగేవాడివి. నేను వేసిన ఆర్డరు మరునాడే డిప్యూటీ చేయాలి లేకపోతే నిన్ను వస్పెండు చేస్తానని చెప్పే వాడిని. సెక్రటేరియటులో ఆలసార్థులు జరిగితే వైల్పు విషయంలో కరప్షను పెరగదా? డబ్బు యిస్తే కాని కొన్ని చోట్ల కాగితాలు కదలవు. మంత్రిగారు నేను వేసిన ఉత్తరువును పంపడానికి ఎందుకు డిలే చేసినావని అడగకపోతే యిదేం సోపలిజం, ఏమి ఎడ్మినిస్ట్రేషను? ఈ ఎడ్మినిస్ట్రేషనులో చాలా డిఫెక్టు ఉన్నాయి. కరప్షన్ కేసెస్—మేము రిపోర్టు చూచాము. మూడేండ్లయింది. చార్జి పెట్టలేదు. ఇండాక గోదావరి బారేటి సర్కూరి చెప్పారు. అ'సందర్భంలో అబొడిషను సభ్యులు చెప్పినదానిలో నేనుకూడా ఏదీలేనిస్తాను. ఇప్పుడిక్కడన్న సూచరించుకోవలసి ఉంది. యిక్కడ అండ్ శ్రీ క్రాలో కూడా యిదేమోదిగా చేసిపోయాడు. అటువంటి సారీ యిటువంటి సందర్భాలకు ఏయమిస్తే లాభం లేదు. ఇలాంటి ప్రాజెక్టుల రెండోకి కొట్టుకుపోతే ప్రయాణం ఏమిటి?

పనికి ఎవరు సరిపోతారనేది ఆలోచించి నియామకాలు చేయాలి. అసలు అదే ఎడ్మినిస్ట్రేషను అంటే. పది లాంగ్వేజ్స్ నేర్చుకొని వచ్చి యిక్కడ ఉపన్యాసం యివ్వవలసిన పని లేదు. ఎడ్మినిస్ట్రేషనుకు కావలసినదేమంటే ఎవరు ఏ పని చేస్తారనేది చూచి ఆ పనికి వారిని నియమించడమే. ఇప్పుడున్న ఎడ్మినిస్ట్రేషను కొంచెంట్లోనవ్ చేయకపోతే ఉన్నది ఉన్నట్లే ఉంటుంది. ఏ పాఠశాలకు పని జరగదు. నాకు యీ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ నేను సోను తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—ఇప్పుడు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యుని నేనభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. టంకార్ :—అధ్యక్షా, గత సమావేశంలో టిట్ ఆన్ ఎక్కాంట్ బడ్జెటు జరిగినా, ఇప్పుడు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటులో కొంత పెద్ద మార్పు ఉంటుందని బయట వున్న ప్రజానీకమంతా ఆశించడం జరిగింది. భూకమతాల ప్రజు విక్రయాల నిషేధం ఆర్డినెన్సు రావడం, పట్టణాలలో వున్న కాళీ స్థలాల అమ్మకాల నిషేధం ఆర్డినెన్సు రావడం—ఇవి రెండూ కూడా ఏదో పెద్ద చర్యలు వున్నట్లుగా ప్రజలలో ఆశలు రేకెత్తించాయి, తీరా యీ బడ్జెటు చూచేటప్పటికి ఆ ఆశలు ఆశల స్వరూపంలోనే ఉన్నాయి. దీనిని స్థూలంగా వర్గీకరించి చెప్పాలంటే పాత ఆలోచనలు, పాత పక్కిలోనే ఉన్నట్లుగా చెప్పవలసిఉంటుంది. వారు పాత పక్కిలోనే పాత బాటలోనే నడుస్తున్నారని గనుక మాకు కూడా క్రొత్త మాటలు రావడంలేదు. వాస్తవంగా యీ బడ్జెటు అంకెలు, వాటి వివరణ-ఒక్కొక్క అంశంలోకి పోవాలంటే యిప్పుడున్న ట్రైములో సాధ్యం కాదు. కానీ ఒక్క మాట మాత్రం చెప్పవచ్చు. మాటలు పెద్దగా చెప్పినప్పటికీ 40 కోట్ల రూపాయల లోటు బడ్జెటు సమర్పించబడినది గ్రామాలలోని ప్రజలు మాస్తే యీ సంవత్సరం సర్ప్లస్ బడ్జెటు వచ్చింది. 9 కోట్లకు వైగా మిగిలివున్నదని అనిపించేటట్లు ఉన్నది కాబట్టి పై అంకెలు చూచి కొంతమంది చంకలు ఎగరవేయడం జరిగింది. వాస్తవంలో 40 కోట్ల 15 లక్షల రూపాయల లోటు బడ్జెటు యిది. ఈ లోటే కాకుండా ప్రణాళికకు సంబంధించిన ఖర్చులో 105 కోట్లు అనుకున్న దానిని యిప్పుడు 98 కోట్లకు తగ్గించారు, వైగా అతి ముఖ్యమైన అనుబంధాలు గుఱామో లేదో మనకు 78 కోట్ల వరకే వనరులు వున్నాయని నిగజ్ఞాంధం జరిగింది. ఈ రెండు అంకెలను బట్టి చెప్పవచ్చు—బద్ధితంగా ప్రజలమీద పక్షులభారం ముఖ్యంగా పెరుగుతుందని, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు చాలా తీవ్రమైన కోత ఏర్పడుతుందని, ఇది యిప్పుడు అతి సన్నంగా కట్టిపెట్టుకుంటున్నది. బాగా రుసపాగరు ప్రాజెక్టుకు యివ్వబడుతున్న డానిని తగ్గించడం విమర్శనీకీ విషయంలో ఏర్పడుతున్న లోసుకులు, మిగిలిన చెదర్చి, విద్యార్థుల రంగాలు, యితర రంగాలకు కేటాయించిన మొత్తాలు చెప్పుకోవచ్చుగా. కేటావడము, ఒక్క రోలీసు పద్దుకు మాత్రం గణనీయమైన అభివృద్ధి చేయడం జరిగి పిస్తోంది. దీనినిబట్టి అడ్డం నేనుకోవలసినదేమిటో, రాష్ట్రపతి బాబులో నిమగ్నం పెరుగుతుంది, ధరలు పెరుగుతాయి, ప్రజలలో ఉద్యమాలు వున్నాయి అప్పుడు

General Discussion.

కాబట్టి వారిని అనుచుడాని పోలీసుబలం తగినంతగా పెడిబండిగా వుండాలని పోలీసు పద్దకు ఎక్కువ కేటాయింపులు చేసినట్లున్నది. నిజంగా చెప్పాలంటే గుస్తా పెట్టుబడిదారీ నాయకత్వం, బుద్ధివా, భూస్వామి ప్రభుత్వ పాలసీలు ప్రతిబింబించే బజ్జెటు తప్ప యిది మరొకటి కాదు. చివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వమీద మన రాష్ట్రపు పరాధీన స్థితిని పెంచే విధంగానే వున్నది, కానీ మన రాష్ట్ర ప్రజలకు, మన రాష్ట్రాభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు బాధ్యత వహించి నడవగలిగిన హుందాతనం, హోదా పెంచే విధంగా యిది ఏ రూపంలోనూ లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ పుణ్యమా అంటూ గతములో ఏర్పడ్డ ఓవర్ డ్రాబ్టు సీడనుంచి బయట వడినప్పటికీ యిప్పుడు అంతకంటే ఎక్కువగా ఓవర్ డ్రాబ్టు పొలిషన్ లోకి నెట్టబడింది, యింకా అప్పులపాలు కావడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం వివిధ రంగాలలో సేవరించే రుణాలు మనకు వచ్చే ఆదాయంలో అప్పుధి భాగంగా ఉన్నాయి అప్పుచేసే పప్పుకూడు తిన్నట్లు అని చెప్పే వాసెంగా ఉన్నది. యీ సందర్భంలో పేద ప్రజల సౌకర్యాలకోసం చేసే ఖర్చు నిమిత్తం యిదంతా అవుతోందని చెప్పడాన్నిబట్టి చూస్తే గ్రామీణ భాషలో చెప్పాలంటే ఎర్రి కుక్కకో బొంక అని చెప్పిపట్లగా వున్నది. పేదవారికి సహాయం చేస్తున్నట్లు చూపించి పెద్దలను, ధనికులకు సహాయం చేయడమే అవుతుంది యిది. ఈ వాస్తవం యీ బజ్జెటులో స్పష్టంగా ఉన్నది. అంతేగాదు, ఇందులోని ఒక్కొక్క అంశం తీసుకొని పరిశీలిస్తే యీ లోటు ఏర్పడడానికి కూడా ప్రధానమైన కారణమేమంటే— అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు పది కోట్లకు ఒక పథకం చేపట్టితే చివరకు దానిఖర్చు వంద కోట్లు అవుతోంది. గురికి బెత్తెడు తేడాగా పరిష్కారం కాకుండా అసేర రెట్లు తేడా వస్తోంది అంటే తీవ్రమైన లంచగొండివిధానం మొత్తం ఈ ప్రభుత్వ వ్యవస్థలో నరనరానా జీర్ణించుకు పోయిందన్నమాట. నేనీమాట చెబితే యీ సభవారికి అభ్యంతరం ఉండదనుకుంటాను. ఈనాడు యీ లంచగొండివనాన్ని నిర్మూలించాలంటే సులభసాధ్యంకాదు. ఇది క్రింద చప్రాసీ నుంచి వైవారి వరకు ఏవిధంగా జీర్ణించుకుపోయిందో చెప్పాలంటే ఒక్క ఉదంతం సరిపోతుంది. ఈనాడు వున్న కామాన్స్, స్కీముస్, విధానాలలోనే లోసుగుల దర్శణాలు కొల్లాగా తెరవబడి వుంచడం జరిగింది. ఒక వ్యక్తిని నముద్రీవు ఒడ్డున కూర్చో బెట్టితే అతను అక్కడ కూడా లంచం తీసుకోగలుగుతాడు. ఎట్టాంటే వచ్చే పోయే పడవలను అప్పుతాడు. ఎందుకాపావయ్యా అంటే నేను ఇక్కడ అలిల తెక్క పెట్టడానికి ఉన్నాను, నీ పడవ వెడితే నా తెక్క చెడిపోతుందని, కాబట్టి డబ్బు యివ్వమంటాడు అప్పుడు వానితో పంచాయతీ పెట్టుకోవడమెందుకని ఆ పడవవారు నాలుగు డబ్బులిచ్చి ముందుకుపోవడం జరుగుతుంది. ప్రాదరా వారు నీటిలోనే ఈమధ్య మూడు రోజులనుంచి కిరోసినుకు ఎంతో బాధపడు తున్నాము మేము—ఎం, ఎల్. ఏ. గా వుండి. మా ప్రక్కన వున్నవారు తెచ్చి కుంటువ్వుర, వా రెట్లు తెచ్చుకుంటున్నారని వాలుగు డబ్బులు పడేసి వేతికూ తెచ్చుకుంటున్నారని. అప్పువల్ల లంచగొండితనం, బ్లాకు మార్కెటు అచేడి బెస్ట్ డానికి విజిలేనివిధంగా పరిపరాస జీర్ణించుకుపోయి వీర మొత్తం అంతానే డబ్బు తీస్తున్నాయి, రోధిట్ అక్కపోల్ ఫ్యాక్టరీ ఉదంతం తీసుకోండి. కాకాబట్టి,

బిల్లాలకూ లాభాలు చేకూర్చే నిమిత్తమే దానికి సంబంధించిన ఉద్యోగులు, బాధ్యతగల నాయకులు ఎవరో గానీ—వారంతా చరువాత విచారణలో బయట పడవచ్చు కానీ—యీనాడు వారికోసం కొంతగా అడనంగా టిప్పించడం, యిది వరకు చేసుకున్న ఒప్పందం ప్రకారం బిల్లా కంపెనీ, సిరివూరుకు అమ్మడానికి నిర్ణయం చేసుకోవడం దాని ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం ఆయన సుమారు కోటి రూపాయలు కేబుల్లో చేసుకొని పోవడం జరుగుతున్నది. ఏ డబ్ల్యు. డి. ఎస్టి. మేటు మొదట ఒక లక్ష రూపాయలతో ప్రారంభమైనది, చివరకు నాలుగు లక్షలు అవుతోంది అంటే మిగిలిన మూడు లక్షలలో ఎవరెవరికి ఎంతెంత ఉంటుందో ఆ భగవంతుడనేవాడుంటే ఆయనకే తెలియాలి. లంచగొండితనం అంత తీవ్రమైన జాడ్యంగా ఉన్నది యీనాడు. ఈనాడు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ సహజమైన లక్షణం, జమీందారీ వ్యవస్థకు వాస్తవమైన స్థితిగా ఇవి ఉంటున్నాయి. ఇక ఉద్యోగాల విషయంలో, ప్రమోషన్లు విషయంలో ఎప్పుడు ఏ మంత్రికి ఏది తోస్తే అప్పుడు అవిధంగా ఒక ఈ. జి. ఓ. లకు అంటూపంతుడుండడు. ఎప్పుడు ఏది వస్తుందో ఎక్కడ అంతమవుతుందో తెలియదు. ఒకపాతంవల్ల ఎంతోమంది నలిగి పోతున్నారు. ప్రమోషన్లు విషయంలో గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లు కూడా మూడు నుంచి ఆరు వేల రూపాయలవరకూ ఖర్చు చేసుకుంటే తప్ప లాభంలేదనే స్థితికి వచ్చి అట్లా తిరుగుతున్నారు. మెటరినం డాక్టరుగానీ, పహాసీల్దారుగానీ—ఏ ఉద్యోగానికై నానరే పరిస్థితి యిట్లాగే ఉంది. వారు ఐదారువేలు ఖర్చు చేసుకున్న తరువాత తిరిగి ఆ సొమ్ము రాబట్టుకొనే మార్గం ఏమిటి? వారు వారికిందివారి మీద చేతులు పెట్టడంజరుగుతోంది. లంచగొండితనం, అక్రమపతనపాతం—రెండూ పెనవేసుకుపోయాయి. ఇక రెడ్ టేబిలెటునేది చెప్పడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. లంచం ఉంటే రెక్కలు కట్టుకొని కడులుతుంది తప్ప మరేమీలేదు బ్రిటిషువారి కాలంలోకంటే, నైజాము పరిపాలన కాలంలోకంటే కూడా యిది చాలా అన్యాయంగా తయారై నది. నైజాము పరిపాలనలో వారు ఒక మాట చెబితే దానికి నిలబడేవారు, యిప్పుడు యీ కాంగ్రెసు పాలనలో వంద మాటలు చెబితారు, అందులో ఏమి చేస్తారో తెలియదు. ఆనాడు నైజాము ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం కావాలని కోరేవారము. ఇప్పుడు బాధ్యత లేని ప్రజా ప్రభుత్వం అయింది, గుర్రాన్ని చూపించి గుర్రం అంటే బాగుంటుంది కానీ గుర్రాన్ని చూపించి ఆవు అంటే మాత్రం మాకు బాధ కలుగుతోంది. జమీందారీ పెట్టుబడి వ్యవస్థలోని బడ్డటు యిట్లాగే ఉంటుంది. ఇది సోషలిజం మార్గాన్ని నుగమం చేసే బడ్డటు అని చెప్పడం అబద్ధం తప్ప మరోకటి కాదు. డబ్బు కొరత ఉంటుంది, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎక్కువ కావాలంటే ఇబ్బంది వస్తుంది అంటున్నారు కదా. అటువంటప్పుడు చేతకాని పనులు, భారమైన పనులు ఎందుకు సెత్తిన పెట్టుకుంటారు? భూస్వాములకు నష్టపరిహారం గురించి యీ బడ్డటుల్లో కోటి రూపాయలు పెట్టారు. అసలు భూస్వాముల నుంచి భూమినితీసుకొంటున్నది ఎందుకోసం? వారి దగ్గర ఎక్కువ భూమి ఉన్నదనే కదా. గామీణ ఆర్థిక జీవితం, సాంఘిక జీవితం—వారి బతుకులు కొట్టాలని చేస్తున్న పని యిది. లేకపోతే భూస్వాములకు నష్టపరిహారం ఏమిటి? ఇక భూములు పెట్టుకుంటే ఎక్కువ

లాభం రాదు, బస్ లకుపోయి ఏ ఫాక్టరీయో పెట్టుకొని, నాలుగంతస్తుల మేడలు కట్టుకొని బాగుపడమని ముందుగానే వారికి చెప్పకనున్నమాట యిది. ఇది సోషలిజానికి మార్గం కాబోదు. ఖూస్వాములకు నష్టపోహారమివ్వడమనేది సమర్థనీయం కాదు. రాజరికం రద్దు అయింది. నైజాం నవాబుకు యిచ్చే డబ్బు రద్దు చేయమని అసెంబ్లీ సమావేశములో తీర్మానం పెట్టితే పాలకపక్షంవారు తమకున్న మెజారిటీతో దానిని ఓడించారు. ఇప్పుడు 41 కోట్ల రూపాయల లోటులో ఉన్నాము. ప్రణాళికా వ్యయంతో 18 కోట్ల రూపాయల రుణంతో ఉన్నాము. మొత్తం 60 కోట్ల రూపాయల లోటులో ఉన్నాము. ఈ 60 కోట్ల భారం ప్రజల మీద పడకుండా వుండడానికి నేను చెప్పిన చర్యలైనా ఓసుకుంటే మంచిదని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వ పరిపాలనా వ్యవహారంలో వున్న దుశారాను బాగా తగ్గించాలి. మంత్రులు తమ ఆడంబరాలకయ్యే ఖర్చు, ప్రయాణాల ఖర్చులు బాగా తగ్గించుకోవలసి వుంటుంది. గ్రామాలలో ఒక మంత్రిగారు వస్తున్నారంటే ఆ మునిసిపాలిటీ వారు, పంచాయితీ వారు వందలకొలది, వేలకొలది, లక్షలకొలదీ రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. అదంతా ఒక గంట కోసం మాత్రమే శాశ్వతంగా పనికి వచ్చే పనులకోసం ఖర్చు చేస్తే బాగుంటుంది కదా. ఆడంబరాలకు చేస్తే ఖర్చు తగ్గించుకోవలసి వుంటుంది. మనకు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు ఎందుకు? అది మనకు మోయలేని భారం కాదా? రాజకీయంగా భేదాభిప్రాయాలు ఏమీ ఉన్నప్పటికీ రాజకీయంగా కూడా శాసనసభలు రద్దుచేసిన దృష్ట్యా—కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలను కూడా రద్దు చేసిన దృష్ట్యా దీనిని ఉపయోగకరమైన సూచనగా ఆలోచించవలసి వుంటుంది. గవర్నరు పదవిని కూడా రద్దు చేస్తే దానివల్ల జరిగే ఖర్చు కూడా మనకు మిగులుతుంది. అనేక విధాలుగా పొదుపు చేసుకొని కొన్ని పనులు సేసుకోవచ్చు. పోలీసు పరిస్థితిని కూడా చెప్పదలసున్నాను. పోలీసు యీ నాడు ప్రజల ఆవసరాలను, ఊమాన్ని ప్రధానంగా దృష్టిలో వుంచుకోవడంలేదు. కస్టలైట్లు వున్నారు. వారు ప్రజలను దోపిడీ చేస్తున్నారు. హత్యలు చేస్తున్నారు అంటున్నారు. ఆ పార్టీ పాలనకి మా పార్టీ పాలనకి చాలా దూరం వున్న విషయం జగానికి తెలుసు. నక్సలైట్లు పేరుతో—వేరే వున్న వారిని పట్టుకొని కాల్చేసి ఎన్ కౌంటర్ లో చనిపోయారని ప్రకటిస్తున్నారు. ఎంత మందిని పట్టుకొని కొట్టితే, ఎంతమందిని కాల్చి చంపితే అన్ని బిరుదులు వస్తాయని పోలీసువారు యీ మధ్య యిట్టి పనులు చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు యీ పేరుతో ఎక్కువ బిరుదులు తెచ్చుకోవడమే వారి పిచ్చితనంగా వున్నది. ఎన్ కౌంటర్స్ అనే పేరుతో అనేకమంది మనుషులను చంపేస్తున్నారు. పెర్షి ఎక్కిన కుక్క మాదిరిగా, మనిషిని తినడానికి తెగబడిన పెద్దవులిలాగా యీ పోలీసువారు జనం మీద పడితే యిక వారిని ఆపడం ఎవరికి సాధ్యమవుతుంది? దీనిని తీవ్రమైన విషయంగా సభవారు ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నేను యీ విషయం బాధ్యతతో చెబుతున్నాను. విచారణ జరిపితే రుజువుచేస్తాను. ఎన్ని సరఫుటన లలో ఏ విధంగా అస్థాయాలు, అక్రమాలు జరిగాయో చెప్పడానికి నేను సిద్ధముగా ఉన్నాను.

ఇక ఫామిలీ ప్లానింగు గురించి వారు మహా ఘనంగా చెబుతున్నారు. గ్రామాలలో వెనక్టమీ చేసిన కేసులు నేను చాలా చూశాను. Severyl persons have come to me and informed me that they are suffering from impotence due to vasactomy operations. Wherever I went and saw and spoke in regard to this matter, they have clearly stated to me that they are suffering from impotence due to the vasactomy operation. My earnest appeal to have an enquiry with regard to this vasactomy. Previously, we have adopted a methrd i. e. loop in family planning operations. After some times, we found that there was some thing wrong and given up. So, also in this regard, we must have a clear enquiry in this regard.

పోయిన సారి సమావేశంలో మంత్రులు ఆహార పదార్థాలు సరిపోయనివి ఉన్నాయని చెప్పారు. ఈ రోజున సహకార శాఖ మంత్రిగారు సప్లయలు లేక నరనన్నపేట గిరిజన కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ కోటా ఎత్తుకోలేదని అన్నారు. సప్లయలు కావలసినంత ఉన్నాయని ఒక మంత్రిగారు చెబుతారు. సప్లయలు లేక కోటాలు ఎత్తుకోలేదని మరొకరు చెబుతారు, నేను శాసన సభనుంచి బైటకు వెళ్ళిన తరువాత వరంగల్లు జిల్లాలో ఎక్కడా ఒక చౌక డిపో పెట్టినట్లు లేదు. ఉన్న చౌక డిపోలకు మరల కోటాలు ఇచ్చినట్లు కూడా నాకు తెలియదు. కరువు పనుల విషయంలో మార్చి 31 అని మొదట పరతు పెడతారు. హడా విడిగా పనులు ముగించుకుంటారు. తరువాత మే 15 వరకు పొడిగించాము అంటారు. తరువాత జూన్ నెలాఖరు అంటారు. ఈ విధంగా ప్రతి 15 రోజులకు పిల్లవాళ్ళ పరాచికం మాదిరి కాకుండా సెప్టెంబరు పూర్తి అయే వరకు ఉండాలి. అప్పటికి కాని పునాస పంటలు రావు. అట్లా కాకుండా అస్తరమైన వాస్తీతి వల్ల దుబారా ఖర్చుకు దారి తీస్తుంది. ప్రతిసారి ఎక్స్ టెండ్ చేసుకుంటూ పోతే బాగుండదు కనుక ఈ విషయం చూడాలి. నాకు టైం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి డి. భానుతిలకం (క్రొత్తపేట) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను మనుస్మూర్తిగా ఆమోదిస్తున్నాను. కాని ఇందులో మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు ఏ విధమైన ప్రాతినిధ్యం కనిపించడం లేదు. గోదావరి బాచేటి నిర్మాణం కూడా ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నట్లు లేదు. అక్కడ చురుగ్గా పని సాగుతున్నట్లు లేదు. ఈ విషయం మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకుని—

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—సభ్యులు చదవడానికి వీలున్నదా? మంత్రులవరకే ఉంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—(శ్రీ) సభ్యుల విషయంలో కొంత—

శ్రీమతి డి. భానుతిలకం :—నేను చదవడం లేదు. ఈ విషయాన్ని ఆర్థిక మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి త్వరిత గతినీ ధన సహాయం లభించేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ పని చేసే సిబ్బంది

అవినీతికి అక్రమాలకు లోబడి క్రమ శిక్షణను కోల్పోతున్నారు. ఇందుకు తగిన సాంఠిక నిపుణులను నియమించి త్వరిత గతినీ బారేజీ నిర్మాణం పూర్తి అయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. దీనివల్ల అనేక వందల ఎకరాల భూమి సాగు అవుతుంది. అనేక వేల మందికి ఉపాధి కల్పించిన వారు అవుతారు. అధిక ఉత్పత్తిని సాధించిన వారు అవుతారు. కొత్తపేటలో విద్యా సౌకర్యాలు తక్కువగా ఉన్నాయి. అక్కడ ఉండే జూనియర్ కాలేజీని అప్ గ్రేడ్ చేసి ఆర్ట్స్ కాలేజీగా మార్చాలని కోరుతున్నాను. ఉన్నత విద్యా భ్యాసం చేయాలి అనుకునే బాల బాలికలకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతోంది. పట్టణాలకు వెళ్ళి ఉన్నత విద్య అభ్యసించడానికి చాలా వ్యయ ప్రయాసలకు లోనవుతున్నారు. మా సెంట్రల్ డెల్టాలో కొబ్బరి పంట హెచ్చుగా ఉంది. దాని విషయమై ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుని అక్కడ కొబ్బరి పీచు పరిశ్రమ నెలకొల్పినట్లయితే కొన్ని వందలమంది స్త్రీ పురుషులకు ఉపాధి కల్పించినట్లు అవుతుంది. రాజమండ్రిలో హార్లిక్స్ ఫ్యాక్టరీ నెలకొల్పుతారని వినికిడి ఉంది కాని నిర్మాణం ఏ దశలో ఉన్నది తెలియడం లేదు. తొందరలో దీనిని నిర్మాణం చేసి నిరుద్యోగ సమస్యను కొంతే నా నిర్మూలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. విజయలక్ష్మి (తుని) :- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటులో అనేకమైన అభివృద్ధి కార్యకలాపాలతో పాటు గ్రామ సీమలలోగాని ప్రజా జీవిత విధానం విస్తృతం చేసే అనేకమైన ప్రాథమిక సౌకర్యాలను, అంటే విద్య, వైద్య, గృహ వసతి, రోడ్లు రవాణా వంటి వాటిని, గురించి ప్రస్తావించినందుకు మా నియోజకవర్గం ప్రజల తరపున నా తరపున ప్రవర్తనంగా అభినందనలు వారికి తెలుపుతున్నాను. ఆర్థిక మంత్రిగారు రాష్ట్ర వ్యాపితంగా అందరిని సంతృప్తి పరచే విధంగా బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ మాకుకొన్ని అసంతృప్తికరమైన అంశాలున్నాయి. వాటిని చారి దృష్టికి తీసుకురావలసి ఉంది. *Uneasy lies the head that wears the crown.* వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల వడగాడ్చులవల్ల మా ప్రాంతం ప్రజలు మెట్ట వైరులే కాకుండా కనీసం వరి నాధు కూడా వేసుకోలేని దుస్థితిలో వున్నారు. బడ్జెటులో 2,140 గ్రామాలకు 174 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో మంచినీటి సదుపాయం కలిగించే విధంగా బడ్జెటులో చెప్పి వున్నారు. అందులో రాయలసీమ, తెలంగాణాబళ్ళు 7 వేల గొట్టపు కావుల నిర్మాణానికి కాంక్రీట్ శేఖరు. రాయలసీమ తెలంగాణాబళ్ళకంటే ఆధ్యాత్మ మైన పరిస్థితిలో వున్న మా మెట్ట కాలూకా గ్రామాలకు రెండు లక్షల రూపాయలు వేసి నీటి సౌకర్యం కలిగించాలని కోరుతున్నాను ఈ నిషయం ప్రత్యేకంగా ఎందుకు వెళ్ళవలసి వస్తున్నదంటే గడచిన జూన్ లో పి హిట్ డేట్ మూలంగా పనిచేసేటప్పుడు, పనుగ బాట అవసరం విజియోలు. మేము ముఖ్యమంత్రిగారితో మనవిచేయగా వారు రయతో మంచినీటి సరఫరా జరిగేట్లు తెలిగ్రాఫ్ అర్జు యిచ్చారు. ఇటువంటి దుస్థితి ఏదేపదే కలుగ కుండా ప్రభుత్వం వారి ప్రతి గ్రామంలోను కామన్ ప్లెన్ తో గొట్టపు కావులను

నిర్మించే పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ క్రింద 85.18 లక్షలు బడ్జెటులో కేటాయించినట్లు వుంది. మా తుని మునిసిపాలిటీ దీనిక్రింద కాంక్షన్ జరగడం, ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయడం కూడా జరిగింది. కాని ప్రభుత్వం యిప్పటి వరకు యింట్రిమెంటు చేయడం జరుగలేదు. దీనిని పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులకు యితర వెనుకబడిన వర్గాలకు యిండ్ల స్థలాలు కేటాయిస్తామని అన్నారు. ఇందులో చాలా కాల విఠాబన అవుతోంది. అట్లా కాకుండా త్వరితగతిని జరిగేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. వర్షాలు లేక పంటలు లేక కరువు కాటకాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. బియ్యం ధర పెరిగిపోతుంది. ప్రజలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. రూపాయికి తప్పెడు బియ్యం అయ్యేట్లు వుంది. వారికి పన్నులు లేకుండా వుండాలంటే ప్రభుత్వం చౌక డిపోజిటు ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. వర్షం లేనందువల్ల వ్యవసాయ కూలీలకు పని లేదు. అందువల్ల కరువు పనులు ప్రారంభించి వారికి పనులు కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో చాలా గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. కనీసం కొన్ని ముఖ్యమైన గ్రామాలకైనా ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను. లక్ష్మీగేవిపేట, చిన్నాయపాలెం, మల్లవరం, కొత్తపల్లి, దానవాయిపేట వంటి గ్రామాలకైనా ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతంలో కోస్టల్ పరియానుమారు 12 మైళ్ళు విస్తీర్ణం కలిగి ఉంది. మత్స్య పాతికామికులు. యాదవులు వంటి వెనుకబడిన వర్గాలవారు నివసిస్తున్నారు. ఇసుక పర్రలు కలిగి ఉన్నచోటు కావడంవల్ల, అక్కడ రహదారి సౌకర్యాలు బొత్తిగా లేవు. ఈ విషయం పరిశీలించాలని అధిక మంత్రిగారిని కోరుక న్నాను. అక్కడ భూమిలేని పేదలు చాలామంది ఉన్నారు. వారితోవాటు ఒకటి రెండు ఎకరాలలో మాత్రమే ఇసుక నేలమీద ఫలసాయం చేసేవారు చాలామంది ఉన్నారు. వారికి త్వరలో పట్టాలు మంజూరు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆఖరి శంకం — ఇదివరలో నాతోపాటు గౌరవ సభ్యులు చాలామంది గోదావరిపై పోలవరంవద్ద బారేజీ నిర్మించాలని చెబుతూ వచ్చారు. ఈ బడ్జెటులో అది వస్తుందని ఆశించాము. బడ్జెటులో అది కనిపించకపోవడంతో చాలా నిరాశగా ఉంది. పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలలోని మెట్ట ప్రాంతాలలో నీటి వనరులు లేకపోవడంవల్ల ప్రతి సంవత్సరం దుర్భిక్షానికి లోనవుతూ ఎన్నో కష్టాలు పడుతున్నారు. గోదావరిపై వ పోలవరంవద్ద బారేజీనిర్మించాలని కోరుతున్నాను. గోదావరి జిల్లాలను విశాఖపట్టణం జిల్లాకు తరలించితే యిరిగేషనుకు, నేవిగేషనుకు ఇండస్ట్రియల్లైజేషనుకు కూడా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. I may be permitted to say one thing Sir. If this by a riage is taken up equal justice could be done to the entire upland areas in the coastal district. అందుచేత జాప్యం లేకుండా ఈ పథకాన్ని వెంటనే అమలుపరచడానికి చూడవలసినదిగా అధికమంత్రిగారికి తమద్వారా మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశాన్ని కల్పించిన తమకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ కలవు తీసుకుంటాను,

Sri C.V.K. Rao :—Mr. Deputy Speaker Sir.

The Hon'ble lady Members on the other side spoke so politely and so nicely about the Government. It looks a little embarrassing for me to speak now.

కుమారి ఎం. సమలమ్మ :—అధ్యక్షా, వారిని తెలుగులో మాట్లాడమనండి.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—తెలుగు నాకు కూడా యిష్టమైనదే. అయితే ఎవరికీ అర్థం కాకూడదని ఇంగ్లీషులో మాట్లాడాను. (నవ్వులు.) ఇది ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, క్రొత్త ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇంటరిం బడ్జెటు తరువాత రెండవ బడ్జెటు. ఇంతకుముందు ఇంటరిం బడ్జెటుతో సహా రి బడ్జెటు స్పీచెస్ నేను వినడం జరిగింది. వాట్ యొక్క సడవడిక చూడడం జరిగింది. కాని ఎన్ని జరిగినప్పటికీ కూడా రాష్ట్రంలో ప్రజల యొక్క దారిద్ర్య పరిస్థితులు అట్లాగే ఉన్నాయి. ఏ మాత్రమూ తగ్గలేదు. నేను కోరేది, ఏ ఆర్థిక మంత్రిగారైనా, నిజమైన ఆర్థిక మంత్రి అయ్యేటట్లయితే ప్రజల విశ్వాసం కలిగివున్నవారయితే ప్రజాస్వామికంలో నమ్మకం ఉన్న మంత్రి అయినట్లయితే ఈ వాస్తవాన్ని చెప్పిఉండాలి, నేను చింతిస్తున్నానని చెప్పి ఉండాలి. దేశంలో దారిద్ర్యం యింకా ఉన్నందుకు చింతిస్తున్నానని చెప్పి ఉండాలి. ఏమీ చేయలేకపోయినందుకు శుమాపణ కోరుకుంటున్నానని చెప్పి ఉండాలి. మార్గం తెలియక అయోమయ పరిస్థితిలో ఉన్నాము మార్గం చూపమని ప్రజలను, శాసనసభ్యులను అడిగిఉండాలి. నిజాయితీ గలిగిన ఆర్థికమంత్రి అయితే అది ఒప్పుకుంటారు. దురదృష్టవశాత్తు ఈ దేశంలో నిజాయితీ లోపించింది. ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామికాన్ని వమ్ముచేసే ఎవరైతే జడవులలో ఉన్నారో వారికి అంతా స్వర్గంలాగా కనిపిస్తుంది. వారు చెప్పే వేద వాక్యాలలో అందరికీ వర్తించేటట్లుగా ఉన్నాయి ఈ వాస్తవాన్ని గమనించాలని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. బడ్జెటు అనేటట్లయితే ఏదో లెక్కలు వేసి ఒక మూల ప్రభుత్వ యంత్రాంగం చెప్పేటటువంటి లెక్కలు తీసుకుని యిక్కడ వర్తించడం కావేకాదు. బడ్జెటు అంటే కష్టపడి శ్రమపడి సంపాదించిన ప్రతివైసా వ్యాయం ధర్మం ఆచరించడానికి వినియోగించే ఒక విధానం, ఒక ప్రజాస్వామిక విధానం. సత్యమును చెప్పడం ధర్మాన్ని ఆచరించమని చెప్పేటటువంటి ఒక పాలసీ నిర్వచించడానికి ఆధారం అన్నమాట. ఇప్పటికీ ఈ శాసనసభలో ఆ వాస్తవాన్ని వినడానికి నోచుకోలేదు. అయితే ప్రశ్నించేది ఎవరు? కేసులు ఎత్తేవారున్నారు, తమ ఆధిపత్యాన్ని గట్టిగా ప్రశ్నించేది ఎవరు, ప్రశ్నించేవారు. కూడా ఎంతకాలం ప్రశ్నిస్తారు, ఆనేటటువంటి ధోవడంతో ప్రజల హక్కును దుర్వినియోగం చేసే బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టారని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మంత్రిగారు వెంటనే దారిద్ర్యంలో ప్రభుత్వం ఇకలాది ప్రజల జీవన ప్రమాదాన్ని ప్రగతివైపు మూర్ఖుడానికి ఉద్దేశించలేక కార్యక్రమాలు ఎన్ని చూపించాకవి అడుగుకున్నాను. అటు-ముగింపులో ఇత్యంత దారిద్ర్యంలో ముగ్గుతున్న లక్షలాది ప్రజల జీవన పరిస్థితులను ప్రగతివైపు మూర్ఖుడానికని ఉద్దేశించ

బడిన ఎన్నో కార్యక్రమాలను నేను పేర్కొన్నాను అంటే మంత్రి కాబట్టి చాకిరి తప్పదు కాబట్టి ఆ చాకిరి చేస్తున్నారన్నమాట. కనుక ప్రభుత్వ లక్ష్యం ఏమిటి? ఏ మంత్రి అయినా ప్రభుత్వం ఏ పార్టీకి చెందినది అయినా తన లక్ష్యములు వాస్తవాన్ని స్పష్టికరించాలి. అన్నమో రామచంద్రా అని మలమల మాడుతున్న ప్రజలకు మన అందరకు వోట్లు యిచ్చి పంపించిన ప్రజలకు 80 రూపాయల అలవెన్సు కావనసభ్యులకు యిస్తున్న ప్రజలకు మంత్రుల పెట్రోలు దాహం తీర్చే ప్రజలు పురోగమించడానికి నిజంగా ఏమయినా చేస్తున్నారా? ఈ దేశాన్ని రక్షించడానికి సోషలిజం వైపు పురోగమించడానికి ఏదయినా చేస్తున్నారా? తమ అడంబరాలు చెల్లించుకొడానికి తాపత్రయమే తప్ప ఏమీ లేదు. మంత్రులు వస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రులు వస్తున్నారు. ఎవరు వచ్చినా యిదే జరుగు తున్నది. ఎందుచేత? ఇది జరగడానికి కారణంకూడా నైతిక కార్యక్రమం తోపించింది. ధర్మం నాశనం అయిపోయింది. దానియొక్క ప్రభావం ఈ నాడు పరిపాలించే మనుష్యులపైన పరిపాలించే యంత్రాంగం పైన వచ్చింది. మంత్రి గారు రాజ్యాంగ హామీల గురించి చెబుతున్నారు. రాజ్యాంగంలో ఉన్న హామీలు "జాతీయ జీవనపు అన్ని సంస్థలలోనూ సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయం మరియు కేటెగూ వుండే సాంఘిక వ్యవస్థను సమకూర్చటంద్వారానూ ఖర్ర పరచడంద్వారానూ ప్రజల సంక్షేమాన్ని పెంపొందించడానికి ప్రభుత్వ వ్యవస్థను కృషిచేయాలి." 25 సంవత్సరాలు ఆధిపత్యంలో ఉన్న పార్టీ ఏమీ చేయలేక పోయింది. 25 సంవత్సరాలు కృషిచేయడం చేత కాశేదు. అది చేత కాలేదు. కనీసమయిన నిర్వచనము సూత్రం అర్థం కాదు. దీనిని యిప్పుడు వర్ణించడం దయ్యాలి వేదాలు వర్ణించినట్టుంది. ఈ హామీని సత్యంగా రూపొందించాలంటే ఈ పార్టీ ఆధిపత్యంలో ఉన్నంతవరకు చేయదు. ఎందుచేత నంటే ఈ పార్టీ లక్ష్యం ఏమిటంటే పదవీ వ్యామోహం. దనికవర్గాన్ని బల పరచడం ఈ పార్టీలక్ష్యం. పేదలను మోసగించడం ఈ పార్టీ లక్ష్యం. ప్రధా నంగా ప్రతిపక్షాన్ని తమ జేబులో కీలుబొమ్మలుగా చేసుకోవడమే వారి లక్ష్యం. విచలవిధిగా ప్రవర్తించడమే వారి లక్ష్యం. ఇది ఎంతో కాలం ఓరగదని పాచ్చరిస్తున్నాను. అనేకసార్లు బడ్జెటులలో పాచ్చరించాను. బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి పదవి ఉన్నంతకాలం జాగానే ఉండనకున్నారు. నేను అప్పుడు పాచ్చరించాను. వారిలోనే ముసలం పుడుతుందని పాచ్చరించాను. ఎందుకంటే అన్యాయం జరిగివచ్చుడు ముసలం పుడుతుంది. న్యాయం ఎక్కడుందంటే మనుష్యుల హృదయాలలో ఉంది. అన్యాయాన్ని న్యాయంగానూ అధర్మాన్ని ధర్మంగానూ నిర్వచించడానికి ఎప్పుడు ప్రయత్నం చేస్తారో అప్పుడు ముసలం పుడుతుంది. అందుకే మళ్ళీ పాచ్చరిస్తున్నాను. బలం ఉండిక దా అని యిప్పుడ వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తే ఎంతోకాలం సాగదు. భూసంస్కరణలు చేస్తున్నార అన్నారు. ఒక పిచ్చిశాడు తప్ప మరెవరూ ఆ మాటలవలన మోసరారు. ఎందుకంటే అవి ఎటువంటి భూసంస్కరణలు అసలు వారి విధానం ఏమిటి? ధనికవర్గాన్ని బలపరచే విధానం అన్నమాట. ఈ ఫ్యూడల్ విధానం తొలగి గిట్టుకాటుగా లేదు, దానిని మరొకసారి తొలగించి నూతనమైన ప్రజాస్వామిక

వ్యవస్థ సోపలిస్తు విధానం వచ్చేది ఉంది. అది మీకు యిస్తుం లేదు. అయినా వాటి పేరుతో ఆ వర్గం తరపున మీరు పని చేసినట్లుండాలి. దానిని ఈనాడు క్రొత్త నినాదాలు, క్రొత్త మిత్రులు, పాత మిత్రులే క్రొత్త మిత్రులుగా తయారవడం ఈ వ్యవహారాలు నాగుతున్నది. ఈనాడు పట్టణాలలో వున్న ఖాళీ స్థలాలు ఎవరి చేతుల్లో వున్నవో వారు వాటిని వుంచుకోరు. పేదవారికి మోక్షము కలుగజేస్తారట ఆ మోక్షము కలుగజేసే దానికి శాసనాన్ని ఎప్పుడో తీసుకువస్తారు. అది వస్తుంది. రాకపోదు. ఆ శాసనము వచ్చిన తరువాత ఆ భూములను, ఖాళీ స్థలాలను పేదవారికి పంచుతారు. దిక్కులేనివారికి, ఏ పూటకు ఆ పూట జీవనాన్ని సంపాదించుకొనే వారికి ఈ ప్రభుత్వము దేవతలా పుట్టినట్లు అవి వారికి యిచ్చేవరకు ఆ అంతలో జీవించాలని చెప్పడము జరుగుతున్నది. ఇవేనా భూసంస్కరణలు. ఇట్లా చేయడమువల్ల ధనికవర్గాన్ని మేల్కొనండి, బలపడండి అని చెప్పడము తప్ప మరేమీకాదు. వైకి కబుర్లు మినహా ఏమీలేదు. సరియైన భూసంస్కరణలు అంటే భూమి ఒక్కచే కాదు. ఆస్తిపాస్తులు వ్యక్తుల చేతుల్లో లేకుండా, తమ స్వార్థానికి ప్రజల సొత్తును ఉపయోగించుకొనకుండా, దేశములో అందరూ సమాన పౌరులుగా వుండే విధంగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆస్తిపాస్తులు, భూములు, ఫ్యాక్టరీలు, బ్యాంకులు, గనులు, ఇతర సంపదలను తయారుచేసే సాధనాలన్నీ ప్రజల పరములో వుండాలి. అప్పుడే సోపలిజమ్ వస్తుంది. ఒకరు రోజుకు 6 వైసలు తెచ్చుకొంటూ తన శార్యా, బిడ్డలను పోషించుకొనలేక అవస్థపడుతూ వుంటారు. ఇంకొకరు ప్రజలను దోపిడిచేస్తూ, పెద్ద మనిషి క్రింద ఈ దేశములో వుంటారు. ఈ వ్యత్యాసాలు వున్నంతసేపూ దేశములో సోపలిజమ్ గురించి మాట్లాడడానికి వీలులేదు. ఈ దేశములో ప్రజాస్వామికము గురించి మాట్లాడడానికి వీలులేదు. ప్రజాస్వామికానికి వారసులమని చెప్పే మనుష్యులు ఏ వర్గంలో అధికారములోకి వచ్చారో తెలుసు. ఎన్ని లక్షలు ఖర్చు పెట్టారో తెలుసు. శాసనాలను దోపిడి మార్గములో పెట్టి ఈనాడు అధిపత్యము లోకి వచ్చారు. మాయచేసి రావడముతప్ప మరొక మార్గములేదు. మంత్రి కావాలంటే అధ్యక్షునికి ఒక లక్ష రూ.లు, నాయకునికి ఒక లక్ష రూ.లు యిస్తే తప్ప మంత్రిపదవిరాదు. వెర్రిబాగులవారికి మంత్రిపదవులవస్తే అవి పోతున్నవి. వారు నా రూమ్ ఎదుటనుంచి పోతూవుంటే నాకు జాలివేస్తుంది. ప్రజలను రక్షించడానికి వచ్చినట్లు ఈనాడు వున్న అధిపతులు చెబుతున్నారు. ఈ పరిపాలన అంతాకూడ ఆరాచక పరిపాలన అంటున్నాను. ఈ పరిపాలనలో అంచగొండి తనము ఎక్కువయిపోయింది. తహశీలుదారు ఆఫీసు నుంచి మంత్రివరకు ప్రవేశించింది. మంత్రిగా వుండాలి అంటే తన టరమ్లో కనీసము 6 లక్షలై నా సంపాదించుకోవాలి. తనను ఆక్రయించేవారు ఎట్లా చూడగలుగుతారు ? ప్రజలను మోసముచేసి ఇదంతా జరుగుతూ వుంటే ప్రజలకు ఏమి వ్యాయం జరుగుతుంది ? అనుకోగలము ? ఈ పాలన ఈ విధంగా వున్నప్పుడు ఏమీ జరగదు. ఈ ఇద్దరులో వున్న అంకెలన్నీ గారడీ లెక్కలు, 844 కోట్ల 70 లక్షలు ఆదాయము వస్తున్నట్లు చెప్పారు. మొన్న లెక్కలు చేసుకొనడములో

కేంద్రమునుంచి వచ్చే గ్రాంట్లు లెక్క పేసుకొనలేదట. ఎందుకు పేసుకొనలేదు? చేతకానితనమన్నమాట. ఈ లెక్కలను చెప్పడములోనే లోపము వుందన్నమాట. 9 కోట్ల 81 లక్షలు రెవెన్యూ ఖాతాలో మిగులు అన్నారు. దేనికి దానిని విడతీయాలి. 40 కోట్ల 15 లక్షలు బడ్జెటు డెఫిసిట్ అంటున్నారు. ఇంకోకచోట మిగులు 9 కోట్ల 81 లక్షలు అన్నారు. దేనికి దానిని విడతీసే ఈ సిస్టమ్ ఏమిటో నాకు అర్థము కావడములేదు. ప్రజలయొక్క సొత్తుతో మేజిక్ క్రింద వ్యవహరిస్తున్నారు. 40 కోట్ల 15 లక్షల తరుగును ఎట్లా సంపాదిస్తారు? అది ప్రజలనుంచి గుంజాలి ప్రజలవైన పన్నులు వేయాలి. ప్రజలవైన బంగ్లాదేశ్ కొరకు పన్నులు వేస్తే వారు చెల్లించుకోవాలి. మరొక పన్నులు చెల్లించుకోవాలి. ఈ విధంగా ప్రజలను ఏడ్పించే ప్రభుత్వముగా తయారైనది. ఈ ప్రభుత్వముపోతే ఎవరు అధికారములోకి వచ్చేది అంటారు. వారు ప్రజలనుంచే ఉద్భవిస్తారు. వారిలోనుంచే ఉద్భవిస్తారంటున్నాను. నీతి నిజాయితీ వుండేవారు వస్తారు. ప్రత్యేక కులము అనో, ప్రజలకు వ్రాసేయిచ్చారు అనేటటువంటి సమస్యలేదు. దేశములోని ప్రజలను తక్కువ అంచనా వేయకండి. రూలింగ్, అప్పోజిషను అనే సమస్యకాదు. నిజాయితీ ఎంత, మాయ ఎంత, మోసము ఎంత అని ప్రజలు గుర్తించారు. ఇక దుబారా తగ్గడానికి గవర్నరు పదవిని రద్దుచేయండి. అప్పర్ హౌసెస్ ని రద్దుచేయండి. అక్కడకు వెళ్లడానికి కూడ డబ్బు యిచ్చి ఓట్లు కొనుక్కోంటున్నారు. మంత్రులను తగ్గించండి. కరెన్సీ అఫీషియల్స్ ని రిమూవ్ చేయండి. న్యాయముగా వున్నవారికి ఆధికారమును యివ్వండి. సామాన్య పౌరులుగా బీవించడానికి తగిన సహాయము యివ్వండి. పోలీసు యంత్రాంగమును ఉపయోగించుకొని ఇష్టము లేనివారిని నక్కలైట్స్ అని చెప్పి చంపివేసే పద్ధతి మారాలి. ఫుడ్ క్రెడిట్ లో మిడిల్ మెన్ ని తీసివేయండి. ఆహారమును అందరికీ సమానముగా పంచండి. శ్రామిక వర్గాన్ని అన్యాయము చేసే బ్యూరోక్రసీని అదుపులో పెట్టండి. ఇటువంటి సంస్కరణలను వారు చేయగలరా అని అడుగుతున్నాను. కాని ఈ సంస్కరణలను వారు చేయరు. వారు చేసేది మాయ, మోసము అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి) :—అధ్యక్షా, ఈనాటిబడ్జెటును పరిశీలించినపుడు సామాన్య మానవుని కలలన్నీ కల్లలుగావే మిగిలిపోయినవని చెప్పక తప్పదు. వ్యవసాయ రంగము తీసుకొన్నా, పారిశ్రామిక రంగము తీసుకొన్నా ఏ ఇతర రంగము తీసుకొన్నా మనము కొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన అభివృద్ధి పథకాలు ఏమీ కన్పించడము లేదు అని చెప్పక తప్పదు. వ్యవసాయ రంగములో మన రాష్ట్రములో ఎంత అభివృద్ధి సాధించామో పారిశ్రామికముగా అంత వెనుకపడినట్లు అందరికీ తెలుసు. గడచిన 7, 8 సం.లనుంచి విశాఖ స్టీలు ప్లాంటు గూర్చి చెప్పుకొంటున్నాము. ఒక్క అడుగుకూడ ముందంజ వేయలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము స్టీలు ప్లాంటును పరిశీలించడానికి ఇతర దేశాలకు పంపించిన ప్రతినీధి బృందము తిరిగి వచ్చిన తరువాత సేలమ్ స్టీలు ప్లాంటు గురించే వివరాలు యిచ్చారు. వైజాగ్ స్టీలు ప్లాంటు గూర్చి ఏమీ మెన్నను చేయలేదని తెలుసు. ఇదంతా చూస్తుంటే కేంద్రం మన ప్రభుత్వంను చిన్న చూపు చూస్తున్నదని

అర్థం అవుతున్నది. గత సంవత్సరం వరకు శ్రీకైలం వద్ద ఆటామిక్ పవర్ ప్లాంటు వస్తుందని ఆశించాము. ఇప్పుడది మన రాష్ట్రానికి రావడం లేదని, యు. పి. లో స్థలం నిర్ణయించారని లోక్ సభలో ఇటీవల ప్రకటించడం జరిగింది. కొత్త ప్రాజెక్టులు మన రాష్ట్రానికి ఎందుకు ఇవ్వడం లేదో, ఎందుకు సవతి తల్లి ప్రేమ చూపిస్తున్నదో అర్థం కావడం లేదు. కేంద్రంపై ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి అయినా సరే యాటామిక్ పవర్ ప్లాంటు మన రాష్ట్రానికి వచ్చేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వంపై వుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనకు విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఉంది. లేనిదే విద్యుచ్ఛక్తి కొరత పరిశ్రమలు స్థాపించలేము కొత్త పరిశ్రమలు రానిదే మన ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడదు. నిరద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించలేము మన రాష్ట్రంలో సాంకేతిక నిపుణులు ఎక్కువ సంఖ్యలో వున్నారు. ఈ మధ్య వచ్చిన ప్లాటిస్టిక్స్ ప్రకారం 1,400 మంది డాక్టర్లు, 31 వేల మంది ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్స్ వున్నారని తెలిసింది. వారి సర్వీసెస్ ను, వారి ట్యాలెంట్స్ ను మనం ఉపయోగించుకోలేకపోవడంవల్ల వారు విదేశాలకు వెళ్లిపోతున్నారు. వీటిని నివారించి అరికట్టి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావాలంటే పెద్ద పరిశ్రమలు మన రాష్ట్రంలో స్థాపించాలి. మన రాష్ట్రంలోని ప్రతి జిల్లాలోను ఖనిజ సంపదలు వున్నాయి. ముడి పదార్థాలను ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నాము కాని వాటిని ఉపయోగించుకోనే పరిశ్రమలను మన రాష్ట్రంలో స్థాపించుకోలేకపోతున్నాము గుంటూరు దగ్గర అగ్నిగుండాల కాపర్ మయిన్స్ వున్నాయి. రాగినే ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నాము కాని దానికి సంబంధించిన ఇండస్ట్రీ లేదు. అలా అక్కడే ఒక ఇండస్ట్రీ ఏర్పాటు చేస్తే మన రాష్ట్రంలో మనకు ప్రయోగపడడమేగాక స్థానికంగా వున్న ఎంతోమందికి ఉద్యోగము కూడా దొరుకుతుంది, వారి ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగువుతుంది. కోస్తా ప్రాంతం సారవంతమైన ప్రాంతమని అందరూ అంటూ వుంటారు. మనకు 100 మైళ్ళ కోస్తా ప్రాంతం వుంది. నముద్ర జలాలలో 20 పర్సెంట్ కంటే ఎక్కువ పెట్రోల్ దొరుకుతుందని ప్రపంచమంతటా తీస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో కూడా అటువంటి డ్రిల్లింగ్ కార్యక్రమం చేపట్టేటట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకురావాలని మనవి చేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణం, చీరాల, కాకినాడ మొదలైన ప్రాంతాలలో ఇటువంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలి. వ్యవసాయకంగా మన రాష్ట్రం ముందడుగు వేసింది ఈనాడు ఏనోట విన్నా భూసంస్కరణల గూర్చే వినబడుతున్నది. నేను భూసంస్కరణలకు వ్యతిరేకిని కాను. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో ఏ రైతు కూడా వ్యతిరేకి కాడని మనవి చేస్తున్నాను. భూ సంస్కరణల గురించి మాట్లాడే ప్రతి రాజకీయ వేత్త, ప్రతి పౌరుడు రైతును దుర్మార్గుడిగా, దురహంకారిగా చిత్రించడం బాధగా వుంది. స్వాతంత్ర్యం రాకముందునుండి ఈనాటి వరకు మూరుతున్న కాలంలో పాటు తనుకూడా మూరుతూ, మూరుతున్న సామాజిక వ్యవస్థలో తాను భాగస్వామిగా వుంటూ దేశానికి, ప్రభుత్వానికి అండగా నిలబడుతున్నది రైతు తక్కువే. ఈనాడు దేశం అధికారంలోకి వచ్చి పాఠించటానికి కరువు నాటుకాలలో అదుకొనటానికి బంగ్లాదేశ్ కు 50 వేల టన్నుల అదాన భాగ్యాలు పంపటానికి మూలకారణం రైతే. రిప సంవత్సరంలో 5 కోట్ల

అహార ధాన్యాలను ఇతర దేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకొన్న మనం ఈనాడు దిగుమతి చేసుకోకుండా వుండటానికి కారణం ప్రభుత్వం కాదని, రైతేసని అందరూ గుర్తుంచుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. తన స్వయం శక్తితో తన కాళ్ళ మీద తాను నిలబడుతున్న రైతుపై అదనపుభారం వేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. అంటే సేను ల్యాండ్ సీలింగ్ కు వ్యతిరేకని అనుకోవద్దు. ల్యాండ్ సీలింగ్ తీసుకు రావచ్చు. ప్రభుత్వ భూములు లీజుకు ఇచ్చామని చెప్పారు. ఎటువంటి భూములు ఇచ్చారు? ఎటువంటి భూములు ఇచ్చారో, ఇప్పుడవి ఏ స్థితిలో వున్నవో గమనించండి. ఇసుక మేటలతో, రాళ్ళు రప్పలతో, మిట్టపల్లాలతోవున్న భూములను రైతులు తీసుకొని ఈ నాడు సస్యశ్యామలం చేశారు, అలా భూమిని అభివృద్ధిలోనికి తీసుకువచ్చిన రైతును దురహంకారి అని చిత్రించడం మంచిది కాదని భావిస్తున్నాను. భూసంస్కరణ విషయంలో ఒక రాష్ట్రానికి ఒక రాష్ట్రం పోటీపడి ఒకరు ఏ ఎకరాలంటే ఒకరు ఏ ఎకరాలని, మరొకరు ఒకఎకరం అంటున్నారు. భూసంస్కరణలు అమలు జరగాలి కాని దానితోపాటు మధ్యరకం రైతుయొక్క బాగోగులు, మంచిచెడ్డలు సాధక బాధకాలుకూడా ఆలోచించాలి. పాపులారిటీ కోసం, వోట్లకోసం ప్రజలకు ప్రభుత్వం ఎన్నో వాగ్దానాలు చేసింది. ప్రజలలో అలజడి రాకుండా గరిష్ట పరిమితి నిర్ణయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. భూసంస్కరణలతోపాటు అవినీతిని, లంచగొండితనాన్ని నిర్మూలించాలని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అవినీతి, లంచగొండితనము రోజురోజుకు పెరిగి పోతున్నాయి. డిమోనిస్త్రే జేషన్ ఆఫ్ కరెన్సీ చేసి దానిద్వారా వచ్చే బ్లాక్ మనీతో డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలు, కొత్త ఇండస్ట్రీలు స్థాపించి దేశంలో అభివృద్ధి సాధించటానికి వనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

కుమారి యం. కమలమ్మ:—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. మానవుడికి కావలసిన అన్ని విషయాలు, అవసరమైన అన్ని విషయాలు వారి ఉపన్యాసంలో పొందుపరిచారు. పేదరికాన్ని పోగొట్టి దేశాభివృద్ధి సాధించటానికి సూచించిన పద్ధతులు జాగా వున్నాయి. కాని చెప్పిన విషయాలు ఆచరణలోకి ఎలా తేవాలా అనేది ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. సహకార రంగం గురించి చెప్పారు. పరిశ్రమలను ఎక్కువ చేయాలన్నారు. సహకార రంగం విషయం చూస్తే ప్రభుత్వం వాటిని అడిగినంత డబ్బు ఇస్తున్నది కాని అది ఏ విధంగా వినియోగి. వబడుతున్నదో మరచిపోయారు. పాల సంఘాలకు డబ్బు ఇస్తామన్నారు. బర్రెలు కొనుక్కోవటానికి డబ్బు ఇస్తామన్నారు. నాలుగైదు నెలల క్రిందట కొన్ని సంఘాలు ఏర్పాటుచేసి, రిజిస్టరుచేసి లోన్ అడిగితే, యింతవరకు లోన్స్ ఇవ్వలేదు. మా నల్గొండ జిల్లాలో సహకార సంఘం రిజిస్టరు అయిందికాని ఇంతవరకు ఒకపైసా అక్కడ ఇవ్వలేదు. ఎగ్రికల్చరల్ మంత్రిగారు ఇక్కడే వున్నారు. వారు దీని గురించి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. బర్రెలకు లోన్స్ ఇస్తామన్నారు. ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. రిజిస్టరు చేసినప్పుడు షెడ్యూల్ రూపాయలు కట్టారు. ఆ డబ్బు తినేశారా అని అక్కడవారు భావిస్తున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు చెప్పే మాటలను సరైన పద్ధతిలో అమలు జరపడానికి

యిచ్చాము, నీటిపారుదలశాఖ మంత్రిగారికి చెప్పాము, వారు మా పరియా పర్యటించినప్పుడు చెప్పాము. సాధ్యమైనంత తొందరలో పరిష్కారం చేయకపోతే బాగుండదని వారికి చెప్పాము. మాకు వచ్చేనీటికి, మూసిమీద అక్విడెట్ కట్టారు, ఎందుకు కట్టారు? మాకువచ్చేనీరు కృష్ణానదిలోకి పోవడానికా? 4 అడుగులక్రింద కట్టడమువల్ల మూసిలోకి నీరు వచ్చివెళ్ళిపోతుంది, ఢిప్ యింజనీరుగారిని అడిగాము. నీరు ఎక్కువ వచ్చినప్పుడు కాలవ దెబ్బతింటుందని కట్టామన్నారు. అదిగాదు. అట్లాగాకుండా, ఆ నదిలోకి పోకుండా సౌకర్యం కల్పించడానికి ఆర్థికమంత్రిగారు ఆలోచించి, పై లెవెల్ లో ఏదైనా చేయడానికి తెలంగాణ బడ్జెటులో ఎక్కువ కేటాయించిఅయినా సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుండి తీసుకవచ్చి అయినా మాకు వచ్చే లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ ను తొందరగా చేయించాలని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఇంకొక విషయము, కిన్నరసాని ప్రాజెక్టు వుంది. ఎందుకు కట్టారు? ధర్మల్ ప్రాజెక్టు కట్టారు. దానిని కావలసిన నీరును తీసుకున్న తరువాత తక్కినది డెల్టాప్రాంతానికి వెళ్ళుతుంది. అట్లా వెళ్ళకుండా ఖమ్మం ఆయకట్టుకు యిచ్చినట్లయితే 20 వేల ఎకరాలు సాగుబడిలోకి వస్తుంది. అది జాగ్రత్తగా చూడవలసిన విషయమని చెబుతున్నాను. మా దగ్గెల నాగార్జున సాగరు కాలవవుంది, నల్లగొండలో ప్రాజెక్టు కట్టారుగాని నీరు ఎవరికో పోతుంది. రాళ్ళప్రదేశము ఏ విధంగా బాగుపడుతుందో ఆలోచించుమని కోరుతున్నాను. త్రాగే నీటికొరకు స్కీము వెట్టారు. మా దగ్గెల వరంపడలేదు. వైదరాబాదులో యిప్పుడు వర్షము పడుతుంటే అక్కడకూడా పడుతుండేమోనని విచారిస్తే ఒక చుక్కకూడా పడలేదట. మా ప్రాంతములో వంద అడుగులొకటి తగ్గివినా నీరు రాకుండావుంది. ఆడవారు రెండుమైళ్ళ దూరమునుండి నీరు తెచ్చుకుంటున్నారు. 22 రిగ్స్ వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది నల్లగొండ జిల్లాకు కనీసము మూడురిగ్స్ వంపించి తొందరగా యీ సమస్యను పరిష్కారము చేయాలని కోరుతున్నాను. చిన్న నీటిపారుదల ఎక్కువ చేయాలని చెబుతారు. మా దగ్గెల తుంగతుర్తి గ్రామంవుంది. ఇదివరలో సరఫ్ఫు చెలువు క్రింద 220 ఎకరాలు సాగుబడి అయ్యేది. ఆ చెలువునిండి గండిపడితే దానిని బాగు చేయకుండా పూరుకున్నారు, లోకల్ లైట్ చేశామన్నారు. దానిని రద్దుచేసి కట్ట నుంచిగాచేస్తే 220 ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. ఇది ప్రభుత్వము వారు గమనించాలి. చిన్నరైతులు—అర ఎకరము, ఒక ఎకరము, రెండు ఎకరాలు వున్నవారు—కష్టపడుతున్నారు, ఆ విషయము ఆలోచించవలసిన అవసరము వుంది. ఇంకా కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. చేయడములేదనే బాధ కలుగుతోంది. ఈ బాధ ఎట్లా నివారించబడాలి. ఏ విధంగా ముందుకు పోవాలి? సాంఘికంగా కొన్నిచోట్ల రకరకాలైన లోట్లు జరుగుతున్నాయి. అందరివైన బాధ్యత వుంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు కొన్నిచోట్ల విద్యార్థులకని వైట్ స్కూల్స్ అని పెట్టినదువు చెప్పేఅతనికి నెలకు రి రూపాయలు యిస్తున్నారు, నెలరోజులు చదువుచెప్పితే రి రూపాయలా? డిరెక్టనే మాట్లాడిన వ్యక్తులకు 250 రూపాయలు యిస్తున్నాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— 850 రూపాయలు మాట్లాడనివారికి కూడా అనుస్తున్నారు.

కుమారి కమలమ్మ :— గౌరవ సభ్యులు మీరు అనుకుంటున్నారు—మాకు కూడా బాధ్యత వుందని తెలుసు—అపోజిషన్ వారు గొప్పగా చేస్తున్నారనుకుంటే అంతకంటే గొప్పగా చేసేవారు కాంగ్రెస్ లో వున్నారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :— మొన్న మొన్న నేవచ్చి అంతమాట వువయోగించటం ధర్మమా ?

కుమారి ఎం. కమలమ్మ :— నిజంగా పని చేసేవారు వున్నారు. పోతే యింకా కొన్ని విషయాలు చెప్పవలసివుంది. ఈ రోజు సినిమాల ప్రచారము చూస్తూవుంటే — నిన్న ఒక బోర్డు చూశాను, నగ్నంగా చూపిస్తున్నారు. నేను మొన్న ఒక సినిమా బోర్డు చూచాను. అందులో నగ్నముగా బొమ్మ చిత్రించారు. ఆ బోర్డు అక్కడ నుంచి వెంటనే తీసేయాలి. మనది గౌరవ మైన భారత దేశము. సినిమా వారినికూడ ఇటువంటి చిత్రాలు చిత్రించరాదని హెచ్చరించాలి. ఆడవారిని నగ్నంగా చూపించడమనేది రద్దు చేయించాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత పాల్లు విషయంవుంది. మా నల్లగొండ జిల్లాలో ఒక అంబ్యు లెన్సుకూడ లేక పేపెంటును అవసరమైనప్పుడు ప్రైవేట్ రాజాదుకు తేవాలంటే ఇబ్బందిపడుతున్నారు. కాబట్టి మాకు ఒక అంబులెన్సు ఇవ్వాలి. నేను నిన్న ఉస్మానియా అనువృత్తికి వెళ్లాను. రోగులను డాక్టర్లు పీడిస్తున్నారు. 20 రూ.లు ఇస్తే అవశేషము చేస్తాను లేకపోతే వెళ్ళమంటారు. తరువాత లిఫ్ట్ వద్దకూడ రెండు నుంచి నాలుగు రూ.ల వరకూ వసూలు చేస్తున్నారు. పేదవారు ఎక్కడనుంచి యిచ్చుకుంటారు. వున్నవారు ఇచ్చుకుంటే యిచ్చుకోవచ్చు. యీ లంచగొండితనం మాన్పించడానికి మనం కృషి చేయాలి. అది మన ధర్మం. నేను నా చెవులకు ట్రీట్ మెంటుకు హాస్పిటలుకు వెళ్ళాను. యం ఎల్. ఏ. గా కాకుండా సామాన్య మనిషిగా నిలబడ్డాను. అప్పుడు అక్కడున్న డాక్టరు ఇప్పుడు నా డ్యూటీకాదు అన్నారు. అప్పుడు నేను ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడేవచ్చా నన్నాను. నా వద్దవున్న ఆ చీటి చూచి యం. యల్. ఏ. గా నన్ను గుర్తించి నా చెవి ఫోటో తీసుకొనడం పూర్తయ్యేవరకూ ఉన్నారు, అలాంటప్పుడు సామాన్యుల సంగతి ఏమిటి, తరువాత నందిగామలో ఒకటి జరిగింది. ఒకాయన వాంతులు ఆవుతున్నాయని హాస్పిటలుకు వెడితే నీకు మఱు ఇస్తే నాకేమి లాభమని డాక్టరు అని మందు ఈయనందువలన ఆయన రెండురోజుల తరువాత చనిపోయారు. పాల్లు మంత్రిగారు అటువంటివారిపైన చర్యలు తీసుకోవాలి. తరువాత మంత్రులు ఎవరైనా హాస్పిటలుకు చెకింగ్ వెడితే వారు ఏదో టూక్స్ వైన మారువేషములో వెళ్ళాలి. నేను ఇప్పుడు చెప్పినవన్నీ ప్రభుత్వవారు చేస్తారని ఆశిస్తూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారి బడ్జటు ఉపన్యాసం చూస్తే భార్య కమిటీ సూత్రాలకు రీజినల్ కమిటీకి బేధాభిప్రాయాలున్నాయన్నారు. అతాగ ఉండడానికి వీలులేదు. భార్య కమిటీ సూత్రాలను అమలు చేయాని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించారు. అందుచేత భార్య కమిటీ సూత్రాలకు భిన్నంగా రీజినల్ కమిటీ వ్యవహరించడానికి వీలులేదు. ఆ సూత్రాలను యథాతథంగా అమలు చేయవలసినదే. ఎప్పుడైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వముకు రీజినల్ కమిటీకి తగాదా వస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు రీజినల్ కమిటీ చైర్మనుగారు ఇద్దరూ పరిష్కరించుకోవచ్చు. అంతేకాని భార్య కమిటీ సూత్రాలకు కాకుండా ఇతర విషయాలలో తగాదావస్తేనే, భార్య కమిటీ సూత్రాలను డిస్ ప్యూట్ చేయడానికి రీజినల్ కమిటీకి హక్కులేదు. అది సైన్ లో డిసిషను. అటువంటిప్పుడు.....

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—రీజినల్ కమిటీవారు కొన్ని రిపోర్టులు ప్రభుత్వమునకు ఇచ్చారు. వారి సూచనలు భార్య కమిటీ సూత్రాలకు భిన్నంగా వున్నాయి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—భిన్నంగా ఉన్నాయని రీజినల్ కమిటీ క్లయిమ్ చేయడానికి వీలులేదు. అది డిస్ ప్యూట్ చేయడానికి ఎవరికి అధికారములేదు. ఆ డిసిషన్ బైండింగు. అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వముకు కేంద్ర ప్రభుత్వముకు మధ్య బైండింగ్ డిసిషన్. భార్య సూత్రాలపై నకాకుండా ఇతరమైన వాటిపైన డిస్ ప్యూట్ ఉంటే ముఖ్యమంత్రిగారు రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్ గారు చర్చించుకొని వారు ఏకాభిప్రాయముకు రాకపోతే అప్పుడు గవర్నరుకు రిపోర్ట్ చేసుకోవాలి. యీ భార్య కమిటీ సూత్రాలు తెలంగాణకు అనుకూలంగా ఉన్నవి అమలుచేసి నడిచినందువలన భగవంతురావుగారు ఆర్థిక మంత్రి అయిన తరువాత అవి భార్య సూత్రాలకు భిన్నంగా వున్నందువలన ఆంధ్రకు 30 నుంచి 40 కోట్ల రూ.లు నష్టం వచ్చింది. ఒక సుద్దీము కోర్టు న్యాయమూర్తిని వేస్తే మేము రుజువు చేస్తాము. ఇదొక సవాలుగా తీసుకుంటారా అని అడగుతున్నాను. ఇది రుజువు అయినట్లయితే ముఖ్యమంత్రి గారు ఆర్థిక మంత్రిగారు రాజీనామా చేస్తారా అనికూడ అడుగుతున్నాను. అన్ని కూడ తెలంగాణాకు ఇచ్చారు. పదవ వంతుకూడ ఆంధ్రకు ఇవ్వలేదు. టెక్నలాజికల్ యూనివర్సిటీ తెలంగాణాలో వరంగల్ లో పెట్టారు. నాగార్జున సాగర్ కు చాలా తక్కువగా యిచ్చి పోచంపాడుకు 10 కోట్ల రూ.లకు పెంచారు. నాగార్జునసాగరుకు కాలవల శ్రవ్యకం పని మధ్యలో శ్రవ్య నిలిపారు. తరువాత రాయలసీమకు డెవలప్ మెంటు బోర్డు తెలంగాణాకు రీజినల్ కమిటీ ఉన్నాయి. సర్కారుకు ఎటువంటి బోర్డుకూడ లేదు. సర్కారుకు పెస్టిసైడ్సుకు సబ్సిడీకూడ లేదు. సర్కారులో విద్యుచ్ఛక్తికి ఎంతో బాధగా వుంది. ఒక ఎడిషనల్ పోలు పయన కూడా అగ్రికల్చరల్ లోడు ఇవ్వడములేదు. ఒక ఎడిషనల్ పోలుకు కూడా అవకాశంలేదు. కొత్త గ్రామాలకు ఆంధ్రలో సర్పిస్ కనక్షన్సు కూడా లేవు.

ఆంధ్రలో ఇటువంటి పరిస్థితి ఉంది. తెలంగాణాలో ఇప్పుడున్న మంత్రులు ఉద్యమం నడిపించారు. ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలనే ధ్యేయం వారి ప్రత్యేకత. వారు మంత్రులు అయినతరువాత ఆ తెలంగాణా ఉద్యమం ఆ ప్రజాసమితి ఏమయిపోయినాయో తెలియకుండా అయింది. ఎంతోమంది చనిపోయారు ఆ ఉద్యమంలో. ఇప్పుడు మంత్రులుగా ఉన్నవారు ఆ చనిపోయిన వారి రక్తపాతముపయన నడిచి మంత్రులయినారు. వారికి పదవులే కాని పేరు కాదు. ఆంధ్రప్రాంతంనుంచి వచ్చినవారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండరావని తెలంగాణా వారు ముఖ్యమంత్రి అయినారు. పదవి కాండవలన ప్రత్యేక తెలంగాణా ప్రజాసమితికి తిలోదకాలిచ్చారు. ఇటువంటి పరిస్థితే ఆంధ్రలో కూడా రావచ్చు. భార్గవ కమిటీ సూత్రాలకు భిన్నంగా ఉన్నందువలన ఆంధ్రకు కోట్ల రూ.లు నష్టం వచ్చింది, మాకు ఉద్యమం ఉంది. పొట్టిశ్రీరాములుగారు చనిపోయినా మాకు అలాంటి ఉద్యమం తేగలము. ప్రభుత్వం ప్రాధరాబాదులో కింగ్ కోటి 76 లక్షలకు కొనాలని, పలక్ నామా కొనాలని ఉన్నది. ఆర్పిఎస్ సీలింగ్ పయన బిల్లు తెస్తున్నామంటారు. ఇది కోటిస్వరుల రక్షణకా, కోటిస్వరులకు రక్షణ కల్పించడానికా. 75 లక్షలపెట్టి ఒక భవనం కొనడం ఏమిటి? ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం నెగోషియేషను చేయడం ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇక పోతే ఇరిగేషను, పవర్ రైతుకు నిత్యావసరమైనవి. 9 కోట్లు కట్ చేశారు ఆర్థిక మంత్రి గారు, బీకర్ నెక్టు అన్నారే కాని అనుకున్నంత బీకర్ నెక్టు కనిపించడం లేదు. పాత మంత్రివర్గం చేసిన నిర్ణయాన్ని అమలు జరపడానికి అవస్థపడ్డట్టు కనిపిస్తుంది కాని కొత్త పథకాలు అసలు కనిపించడంలేదు. ఇకపోతే లాండు రిఫారమ్సుకు ఒక కోటి రూపాయలు కంపెన్ సేషన్ అన్నారు. జమీందార్లకే అనాడు కంపెన్ సేషన్ ఇచ్చారు. ఇక్కడ కొంతమంది కాంపెన్ సేషన్ ఇవ్వ వద్దనేవాళ్ళు ఉన్నారు. ఈ కోటి రూపాయలు కాంపెన్ సేషన్ కు సరిపోతుందా? ఈ ఒక్క సంవత్సరానికేనా? లేకపోతే ఇది పార్టు పేమెంటు ఇవ్వబోతున్నారా? మీరు పెరుక్కొనే భూములకు ఈ కోటి రూపాయలే సరిపోతాయని అనుకుంటున్నారా? లేకపోతే చాలా తక్కువ భూములే లభ్యం అవుతాయి కాబట్టి ఈ కోటి రూపాయలు సరిపోతాయని అనుకుంటున్నారా? ఇది కూడా క్లారిఫై చేయవలసిన పరిస్థితి ఎంతో ఉంది. ఈ సంవత్సరం ప్రణాళికలో 105 కోట్లు అని నిర్దేశించి 77,95 కోట్లకు దిగజారిపోయాము. 98,34 దాకా ప్రయత్నం చేయాలని ఉంది. ఎంతవరకు ఇది సబబుగా ఉందో చూడండి. సోమళిల విషయం మాత్రం కేవలం ప్రస్తావించి వదలివేశారేగాని కేటాయింపుమాత్రం లేదు. మేము తమిళులక్రింద లెక్క. ఆంధ్రప్రాంతం క్రింద మమ్మల్ని లెక్క వేయరు. ఆందోళన చేసేవారు లేకనో లేక దయలేకనో, అభిమానం లేకనో అంధులు అని మమ్మల్ని గుర్తించకనో ఎందువల్లనోకాని సోమళిలకు కనీసం టోకెన్ గ్రాంటు అయినా బడ్జెటులో ప్రొవైడ్ చేయలేదంటే అంతకన్నా ఘోరమైనటువంటి విషయం లేదు. డ్రింకింగు వాటర్ కు మీరు గ్రాంటు ఇచ్చారు. డిప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీరు, పంచాయితీరాజ్ ఒక ఉత్తరువు జారీ చేశారు. రిగ్గులు వస్తున్నాయి కాబట్టి రిగ్గులు వచ్చేదాకా డబ్బు ఖర్చుపెట్టవద్దన్నారు. వావులు త్రవ్వే

దానికి చాలా గ్రామాలలో రిగ్గులు అవసరంలేదు. నూటికి 95 చోట్ల బావులు పడే అవకాశం వుంది. అటువంటిచోట్ల కూడా రిగ్గులు వచ్చేదాకా అపివేశారు. కాటగిరి 1 లిస్టులో ఉన్నటువంటి విలేజెస్ లో కూడా డ్రింకింగు వాటర్ వెల్పు ప్రవ్వకుండా ఆపివేసి అన్యాయంగా డబ్బు కలెక్టర్ల దగ్గర ఉంచుకున్నారు. డెవ్లూప్ చేసే ఇంజనీరు పంచాయతీరాజ్ నుంచి అవసరమైన ఇన్ స్ట్రక్షన్లు వెళ్ళినందున ప్రభుత్వం ఉద్దేశానికి భిన్నంగా వెళ్ళినందువల్ల ఈ పని జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాము. ఇకపోతే ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ స్కీమ్ను రాష్ట్రంలో అనేకచోట్ల అసంపూర్ణంగా నిలిచిపోయి ఆ వైపులు అన్ని కూడా తుప్పు పట్టి పోతున్నాయి. 10 సంవత్సరాలనాడు కొన్న వైపులుకూడా పూర్తిచేసేటటువంటి మార్గాలను అన్వేషించమని అర్థిస్తున్నాము. 70.88 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం అదుకొని ఓవర్ డ్రాఫ్టు కట్టకపోతే ఎమ్. ఎల్. ఏలకు కూడా జీతాలు వచ్చి ఉండవు. ఎట్లాగో కేంద్ర ప్రభుత్వం శ్రీ భగవంతురావుగారిని అదుకొన్నది. ఇక మళ్ళీ పరవతి ఉంటుందో లేదో తెలియదు. అది వారే చెప్పాలి. 4.80 కోట్లు ఇంకకుముందు ప్రజలదగ్గర అప్పు తీసుకున్నాము. ఇంకొక 7 కోట్ల అప్పుకు ప్రజలదగ్గరకు బయలుదేరుతున్నామని భగవంతురావుగారు అంటున్నారు. ఈ కోట్లు అన్ని తీసుకొనివచ్చి ఖర్చు పెడుతున్నారు. బాగానే ఉంది. మళ్ళీ తిరిగి చెల్లించేదంటూ జీవితంలో జరుగదు. అది వీలయ్యే వనే కాదు, దివాళా తీసినప్పుడు కోర్టులో ఇన్ సోల్ వెన్సి పిటిషను అని ఒకటి పెట్టుకుంటారు. ప్రభుత్వం కూడా అటువంటి సదుపాయాన్ని అన్వేషించుకోవచ్చు. తీర్పుకోనే దానికి అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాము. ఇక 40 కోట్ల తరుగు కొరకు ముందు ఎన్నో టాక్సులు వేసే ప్రతిపాదనలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇప్పటికే కృంగి కృషించిపోయి ఉన్నారు. అటువంటి ప్రజాసేవకం మీద టాక్సులు వేయకుండా ఉండే మార్గం ఏమైనా ఉంటే చూడమని కూడా కోరుతున్నాము. తరువాత అతి ముఖ్యమైన విషయం ఒకటి మనవి చేయాలి. 1968 లో కాలేజీలు పెట్టారు. ఏ కండిషను మీద పెట్టారంటే 3 సంవత్సరాలపాటు రికరింగు ఎక్స్ పెండిచరు ఆ మేనేజిమెంటు ఫరించాలని పెట్టారు. 3 సంవత్సరాలు అయిపోయినాయి, 4 సంవత్సరాలు అయిపోయినాయి. ఈనాటికి మీరు డెఫిసిట్ టీచింగు గ్రాంటు వాళ్ళకు ఇవ్వడం లేదు. ఆ కాలేజీలన్నీ కూడా ఎత్తేస్తే పగిలిపోతాయి వస్తున్నాయి. ఒక్క కాలేజీ మాత్రమే ఇస్తున్నారు. హైదరాబాదులో ముఖ్యమంత్రిగారి సతిమణి పేరుతో పెట్టినటువంటి కాలేజీ మాత్రం పెట్టిన రోజునుంచి మీరు ఇస్తున్నారు. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారి కుమారుడు రంగారావుగారు కరస్పాండెంటుగా ఉంటున్నారు. టీచింగు గ్రాంటు కాదు అడ్ హాక్ గ్రాంటు కూడా వారికి ఇచ్చినారు. ఇంకొకటి— మహిళా కాలేజీ అని హైదరాబాదులో ఉంది. దానికి ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు. తెలంగాణాలో 4 పెట్టారు 1968 లో. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 9 పెట్టారు. వాటికి ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? ఒక్క ముఖ్యమంత్రిగారి సతిమణి పేరుతో పెట్టినటువంటి కళాశాలకు మాత్రమే మీరు రికరింగు ఎక్స్ పెండిచరు ఇవ్వడమే కాకుండా అడ్ హాక్ గ్రాంటు కూడా ఇస్తున్నారు. ఇది న్యాయమేనా

ఇకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారి ఇంటిలో కనీసం 6 వేల ఫైల్లు నిలచి ఉన్నాయి. నిజంగా ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండాలంటే ప్రజల సమస్యలను అవలీలగా పరిష్కరించాలి అంటే ఇది న్యాయమైన విషయమేనా అని అడుగుతున్నాను. మీరు వీకర్ సెక్స్ ను జిందాబాద్ అంటున్నారు. అందులో ఈ వీకర్ సెక్స్ నుకు సంబంధించిన 5,900 ఫైల్లు ఉంటాయని అనుకుంటున్నాను. ప్రతి వ్యక్తి కూడా ఆనుకుంటాడు. మహారాజులు ఉంటే నూటికి నలుగురు, ఐయిదుగురు ఉంటారు. మిగిలిన వారంతా సో కాల్డ్ వీకర్ సెక్స్ ను. నినాదాలు ఇవ్వడం తప్ప ఆచరణలో సాధ్యంగా ఉంటుందా? ఈ ఫైల్లు ఎప్పుడు ఆయన డిస్ పోజిట్ చేస్తారు? కనీసం శాసనసభ్యులకు కాని మంత్రులకు కాని ప్రజలకు కాని వాళ్లు వచ్చి అవతల వైపు మార్గంలో వెయిట్ చేస్తూ ఉంటే సందు దారిన కారు ఎక్కి వెళ్లిపోవడం జరుగుతున్నది. గోపాలకృష్ణుడు మాదిరి బృందావనములోనో, యమునాతీరములోనో వ్యవహరిస్తూ ఉంటే ప్రజల గతి ఏమి కావాలని అడుగుతున్నాను. ఇంతకన్నా నేను చెప్పేది ఏమీ లేదు. ఇప్పుడు నిరుద్యోగ సమస్య విజృంభించింది. ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుతున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఒక్క వస్తువు ధర మాత్రం పెరగలేదు. నిరోధ్ అనే వస్తువు ఒకటి ఉంది. అది తప్ప మిగిలిన వస్తువులు అన్ని పెరిగిపోయాయి. నిరోధ్ మాత్రం మొదటనుంచి 5 పైసలకే అమ్ముతున్నారు. ఇక టాక్సులు మాత్రం వేయకుండా చూడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను ఆమోదిస్తూ వాటిలో కొన్ని అసంతృప్తికరంగా ఉన్నటువంటి అంశాలు గురించి చెప్పదలచుకున్నాను ప్రప్రథంలోనే వారు నివేదించినట్లుగా ఉద్దేశం ఏమిటని పూర్తిగా అర్థం అవుతుంది. “But shall endeavour to mould and refashion these so that they contribute effectively to the realisation of wider and deeper social values.” దీనినిబట్టి చూస్తే ఒక వైపున ముందు ఉన్న సమస్యలు సంతృప్తికరంగా పని చేయలేదని వాటితో మనం మన సమ సమాజ నిర్మాణం అనండి లేకపోతే మన అభివృద్ధి పంధాలు అనండి వాటివైపు మళ్లలేకపోతున్నామని ఒక వైపు అసంతృప్తిని కలుగజేస్తూ వాటిని రిఫేషన్, రీమోడల్ చేసి వాటిని అనుగుణంగా తయారు చేస్తాము అంటే ఎంత పాత కుండను వగులకొట్టి మంచి కుండను చేస్తామని అభిప్రాయ వడినా అది వీలుకాని సమస్య. అవి ప్రయోజనాత్మకంగా లేవని తెలిసినప్పుడు కొత్తగా ఎందుకు నిర్మాణం చేసి వాటి ద్వారా ప్రజలకు శ్రేయస్సును అందించలేకుండా పోతున్నామని భావిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, అదే పద్ధతి అని కాకుండా ‘టల్డర్ వెన్ ఇన్ యూ బాటల్స్’ మాదిరిగా అలోచిస్తున్నారు అనే ఆలోచన కలుగకమానదు. అదే కాకుండా యీనాడు చరిత్రాత్మకమైన నిర్ణయాలు తీసుకోబోతున్న తరుణంలో ఈ ఆర్డినెన్స్ గురించి యిక్కడ ప్రస్తావించారు. వాటిని గురించి విపులంగా వ్రాయడం అందుకు అభినందనీయులే. వాటిలో యింతకు ముందు సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, కేటాయించిన మొత్తాన్ని చూస్తే మాకు వున్నటువంటి ఆశ నిరాశగా పరిణమిస్తుందని

అనుకోవలసి యుంటుంది. ఒక కోటి రూపాయలు అంటే, ఎకరాకు నూరు రూపాయలు యిచ్చినప్పటికీ లక్ష ఎకరాల కంటే తక్కువ అవుతుంది. ఈ లాండ్ రిఫారమ్స్ గురించి యిటువంటి అంచనా వున్నదా అనే అనుమానము కలుగుతూ యిది ఆశాజనకంగా లేదని, యీ అంశాన్ని బట్టి సరికేలిస్తే అది యధార్థమే అనిపిస్తుంది. ఇటువంటి చరిత్రాత్మకమైన నిర్ణయాలు తీసుకోనే టప్పుడు, వాటిని ఎఫెక్టివ్ గా యింప్లి మెంటు చేయకపోయినట్లయితే అవి చాలా రసాభాసగా తయారై అనుకొన్న ఫలితాలు లేకుండా తద్వారా అప్రతిష్ట కలుగుతుందని భయపడవలసిన అవసరం వున్నది. ఏ ప్రణాళికలోనైనా ఒక విధమైన పద్ధతినీ, ఒక విధానాన్ని చేపట్టేటప్పుడు కొంత అలజడి, కొంత అసంతృప్తి ప్రజల నుంచి, వ్యతిరేక శక్తుల నుంచి రాకమానదు. అప్పుడు ధైర్యంగా గట్టిగా ఒక నిర్ణయానికి కట్టుబడి నిలబడాలి. ఇదిగో యీ పద్ధతిలో లాండ్ రిఫారమ్స్ తీసుకొని వస్తున్నాము, మీరు అనుకొన్న దానిని యింప్లి మెంటు చేస్తున్నాము అని దానిని నిష్పాక్షికంగా నిష్కర్షగా అమలు జరిపినప్పుడే దాని ఫలితాలు చేకూరుతాయి. అట్లు గాకుండా కొంతమంది పెద్దకారు రైతుల నుంచి అలజడి వస్తుందని, యిటువైపు చిన్నకారు రైతులు అసంతృప్తి పడతారని యిటు అటు తటవటాయించడం వలన ఏ నిర్ణయాలు కూడ ఆమలు జరగలేము. మనం ఎప్పుడైతే సోషలిస్టు నిర్మాణము అనేది ముఖ్యంగా పెట్టుకొన్నామో, అప్పుడు వీటిని ఆమలు జరుపవలసివ అవసరం ఎంతైనా వున్నది. కనుక ఈ విషయంలో ఆర్థిక మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రి గారు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొంటారని నామనవి.

తరువాత, మూడవ అయిటంలో అగ్రికల్చర్ గురించి ప్రస్తావిస్తూ వాటిలో ఏ విధమైన కొత్త విధానాలను, ప్రతిపత్తినీ, సౌకర్యాలను, యితరత్రా దాని కొరకు యిన్ స్టిట్యూషన్లను ఏమాత్రము సూచించలేదు. పాతపద్ధతినే క్రోడీకరించినట్లు ఉన్నది. ఈనాడు చరిత్రాత్మకమైన నిర్ణయాలు తీసుకొంటున్నారు. దేశములో యీనాడు రైతులను ఎక్కువగా చేస్తున్నాము, కొంత ధనిక వర్గము నుంచి తీసి పేద రైతులను ఎక్కువ మందిని చేస్తున్నామని అంటున్నాను. మరి పేద రైతులను ఎక్కువగా చేస్తున్నప్పుడు వారికి కావలసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, సహకారము, వనరులు ఎక్కువ కావలసి యున్నది, మరి అటువంటి కార్యక్రమాలు సూచించలేదు. ఈనాడు ఒక రైతు వుంటే, రేపు యిద్దరు ముగ్గురు కాబోతున్నప్పుడు ఏవిధమైన సౌకర్యాలు అదనంగా లేకపోతే ఎట్లా మరి? పోతె కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఒకటే మీ పాలనగా కన్నదుతుంది' ఈ సొసైటీల విషయం అందరికీ తేటతెల్లంగా అర్థమైన విషయమే. అందులో 90 వ రెస్పంటు బినామీ ట్రాన్స్ ఫర్ కేసు కాదని నిరూపించగలరా అని అడుగుతున్నాను. అటువంటి కో-ఆపరేటివ్ యిన్ స్టిట్యూషన్స్ యీ రాబోతున్న నవ సమాజానికి లేక సమ సమాజానికి, యీ రైతులకు ఎంతవరకు తోడ్పడతాయి అనేది ఆలోచించండి. మరి అటువంటప్పుడు చేతిలో దమ్మిడి కూడ లేనటువంటి పేద రైతులకు యివ్వబోయేటటువంటి సహకారము ఏమిటి. మరి వారికి వనరులు కల్పించకపోతే యీ లాండు రిఫారమ్స్ అవహేయంగా తయారవుతుతాయి. వెలకు పెట్టుబడి వున్నటువంటి ట్రాక్టర్స్ కలిగినటువంటి మహానియులు

వున్న కాలములోనే మనము యిచ్చే సహకారము చాలనప్పుడు, చారికి పితృనాల కని, మందులకని, ఎరువులకని యిచ్చే సహకారము చాలదని మొస్తుకొనే తరుణంలో రైతులను ఎక్కువ చేస్తాము, వనరులు మాత్రం తక్కువచేస్తాముంటే, మనము అనుకొన్న నిర్ణయాలు ఏవిధంగా అమలు జరుగగలవో, ఏవిధంగా ఫలిం చ గలవో ఆర్థిక మంత్రి గారిని తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రైతులను ఎక్కువ చేసేటప్పుడు, చారికి కావలసిన వనరులకు ఏమి చేయబోతున్నా మని స్పష్టంగా నిర్ణయించుకొని ముందుకు రావలసిన అవసరం వున్నది.

తరువాత గ్రౌండు వాటర్ సర్వే గురించి ప్రస్తావిస్తూ వచ్చారు. నామ మాత్రంగా యీ సర్వే డిపార్టుమెంటు వుంటున్నది. ఈ సర్వే డిపార్టుమెంటు ఎక్కడ పనిచేస్తున్నాయో, ఎక్కడవున్నాయో అసలు శాసనసభ్యులకు తెలుసుకో తెలియదో, కాని నావరకు మాత్రము యీ ఆఫీసర్స్ ఎక్కడ సర్వే చేస్తున్నారనేది నాకు అర్థం కావడం లేదు. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతము అని అందరికీ తెలుసును. అటువంటప్పుడు ఆ ప్రాంతములో యీ గ్రౌండు వాటర్ సర్వేగురించి ఎంతవరకు చర్య తీసుకొన్నారు, వాటిని వుపయోగించుకొనే దానికి ప్రయత్నం చేసినారు అనేది ఏమీ కన్పించడం లేదు. ఇక డెయిరీ ఫారమ్ విషయంలో యిది ఎక్కడ కన్నడతాయి. ఏవో వట్టణాలలో అక్కడక్కడ యీ బోర్డు కనపడతాయి. పాల సరఫరా చేస్తున్నప్పుడు ఆ డెయిరీ ఫారమ్ కనపడుతుంది. కాని గ్రామసీమలలో జంతువులను పోషించగల రైతులు అక్కడ వున్నప్పుడు దీనిని ఎందుకు అభివృద్ధి చేయలేకపోతున్నారో తెలియడం లేదు. ఏదో శక్తి వున్నవాడు ఆదాయము పొందడానికి అక్కడ డెయిరీ ఫారమ్ పెట్టుకొంటున్నాడు. కాని పల్లెలలో ముందుకు వచ్చే సేద్యకారులు యీ సౌకర్యం పొందలేకపోతున్నారు. వాళ్ళకు ఏ విధమైన ఆస్కారము యివ్వలేకుండాపోతున్నాము అనే అనుమానము కలుగుతున్నది. కనుక డెయిరీ ఫారమ్స్ చిన్నచిన్న వట్టణాలలో, గ్రామాలలో అభివృద్ధి చేయవలసిన అగత్యం వున్నది. ఇదివరకు చెప్పిన యీ కో-ఆపరేటివ్ పాడ్ సు నెపరేట్ చేసి వారు ఆ విషయాన్నిగురించి ప్రస్తావించినట్లు కన్నడుతుంది. ఈ కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులోవున్న యీ పాతపద్ధతిని చాలా మార్చవలసిన అవసరం వున్నది. ఆ ఆఫీసర్స్ ప్రసిడెంటు యిప్పుడు రెండు టరమ్స్ వుండకూడదని వాళ్ళ భార్యలు ప్రసిడెంటు అయి కూర్చోన్నారు. ఇటువంటి పరిణామం కలిగింది. కనుక వీటిని సమగ్రంగా పరిశీలించి తగు ఆఫీసర్స్ ను వేసి ప్రజలకు యిది వుపయోగపడే విధంగా ఏరీతిగా చేయాలో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. వీటిని బాగుపరచలేము అనుకొంటే వేరే పద్ధతులు కనిపెట్టడం మంచిది. తరువాత యిండస్ట్రిస్ పాడ్ నెపరేట్ గా యివ్వడం జరిగింది. ఈ యిండస్ట్రిస్ అనేవి ఏదో వున్న ప్రాంతాలకే యివ్వడం జరుగుతున్నది. లేకపోతే ఏ ప్రాంతాలతో అయితే తగాదాలు, అలజడులు చేయడం జరుగుతుందో అక్కడ నెలకొల్పడం జరుగుతుంది. కాని రాయల సీమలో, మాకు అక్కడ ఎటువంటి ప్రాజెక్టు లేవు. కోటానుకోట్ల పెట్టుబడి పెట్టి కట్టించిన ఎటువంటి ప్రాజెక్టు గాని మాకులేవు. నీటివనరుల విషయంలో రాయలసీమ శావులమీదనే ఆధారపడుతున్నది. అటువంటప్పుడు మాప్రాంతములో

మంచి పరిశ్రమలైనా కల్పించాలి. అనంతపురము జిల్లాలో ఏ విధమైన ఫ్యాక్టరీ గాని ఏ విధమైన పరిశ్రమగాని లేకపోవడం చూడరుదృష్టము. అక్కడ ప్రాజెక్టులు వుపయోగపడడంలేదు, కేవలం బావులమీదనే ఆధారపడుతున్నాము, మరి వారికి ప్రాజెక్టు యివ్వలేనప్పుడు, వేరే రకంగా వారికి వెల్స్ వ్యారాగాని, ఎలక్ట్రిసిటీ ద్వారా గాని యితర సౌకర్యాలు గాని రాయలసీమకు కల్పించి అక్కడ వున్న లోటును భర్తీ చేయవలసిందని మగవీ చేసుకొంటున్నాను. నీటి ఎద్దడిగురించి లోగడ అసెంబ్లీలో ఆందోళన చేశారు కాబట్టి రిగ్స్ తెస్తామన్నారు. ఇప్పుడు వర్షాలు పడుతున్నవి కాబట్టి రిగ్స్ అక్కరలేదనే పరిస్థితిలో మాట్లాడుతున్నారు. వర్షాలు పడగానే బావులలో నీరు వస్తుందా? వర్షాలు పడగానే నీరు నోట్లోకి వస్తుందా? రాను. నీరు భూమిలోకి ఇంకన తర్వాత బావులలోకి వస్తుంది. కాబట్టి వర్షంపడగానే నీటిఎద్దడి తీరదు. వెంటనే నీటిఎద్దడి ఎక్కవగా ఉన్నచోట—చూ అనంతపురం జిల్లాలో—రెండు రిగ్స్ పంపించి నీటిఎద్దడి తోకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను. రాయలసీమ, తెలంగాణా, సర్కారు జిల్లాలకు ఎలాట్ చేసిన ఫండ్స్ చాలా జగ్గరిగా, మాయగా కనబడుతున్నది. ఆర్థికమంత్రిగారు తెలివి తేటలతో దీనిని క్రోడీకరించినట్లు కనబడుతున్నది. తెలంగాణాలో చూపించిన అంకెలు చూస్తే కొంచెం మళ్ళీ పెట్టినట్లు కనబడుతున్నది. కోస్తాఆంధ్ర, రాయలసీమ, తెలంగాణాలకు పాపులేషన్ జేసెస్ మీన్ విభజించామని చెప్పి—కోస్తా ఆంధ్రకు 39.87 కోట్లు, రాయలసీమకు 20.45 కోట్లు తెలంగాణాకు 31.2 కోట్లు ఇచ్చినట్లు చూపించారు. తెలంగాణాకు మొత్తం 31.2 క్లస్ 9.42—45 కోట్లు వరకు రావచ్చును. అది చూ రాయలసీమకు ఇచ్చినదానికంటే రెండు రెట్లు అవుతుందా మూడు రెట్లు అవుతుందా అన్నది చూడాలి. తెలంగాణాకంటే రాయలసీమ ఎంతో వెనుకబడి ఉంది. తెలంగాణా ప్రజాసమితి ఉండి, వారు అల్లరి చేస్తే, వారు విడిపోతామంటే—వారికి ఎక్కవ ఇవ్వటం జరిగిందా? ఎప్పుడో బ్రిటిష్ కాలం నుంచి కూడ రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతమని బహుకొన్నారు. ఇప్పుడు రాయలసీమకు తగ్గువ కేటాయిస్తే రాయలసీమకు ప్రోహం చేసినవారు అవుతారని మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు చేసిన రిక మెండేషన్స్ ఖాతరు చేయటంలేదు. దానికి ఇచ్చిన ఫండ్స్ ఎక్కువలేవు. ఈ రకంగా రాయలసీమకు అన్యాయము చేయదలిస్తే—రాయలసీమ ప్రజాసమితి ఉత్పన్నమైంది అందరికంటే వెదవత్తన ఆందోళన జరిపి, ప్రాజెక్టులు తెగించి అన్యాయాలు ఆ ప్రమాలు ఎదుర్కొంటారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సుహామ్యుద్ రజబలి :—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్ ప్రసంగంపైన రెండు రోజులనుంచి చర్చ జరుగుతున్నది. అనేకమంది సభ్యులు చెప్పారు. ఈ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు జరిగినతర్వాత ఆంధ్రదేశంలో ఎక్కడచూసినా, ఎక్కడవిన్నా—చాలా అసంతృప్తి జ్వాలలు వెరిగిపోయాయి. 4 సంవత్సరాలనుంచి మన రాష్ట్రంలో దుర్భిక్ష పరిస్థితులు ఉన్నవి. ఉత్పత్తి పడిపోవటం, ప్రజలు నైరాశ్యంతో ఉండటం మనం చూస్తున్నాము. ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపరచుటానికి, లేదా, ఊమానికి గురౌతున్న ప్రజలను ఆదుకోటానికి చేస్తున్న

సౌకర్యాలు నామమాత్రంగా ఉన్నవి. ఈనాడు రాష్ట్రంలో అనేక ప్రాంతాల నుంచి కరువుకాటకాలు గురించి, లక్షలచావులు గురించి, వశుగ్రామం కొగత గురించి వస్తున్న అందోళనను ప్రభుత్వం గాలికి పవలివేస్తున్నది. మృగశిరకార్తె పోయినా, ఇంకా వర్షాలు లేవు. ఎక్కడో హైదరాబాద్ లో వర్షం పడినందువల్ల మొత్తం దేశం సుఖింకంగా ఉన్నదని అనుకొంటే పొరవాయి. ఇవాళ ఆంధ్ర రాష్ట్రముంతా కరువు కాటకాలతో కరువు కష్టానికి బలైపోతున్నది. ఇది కమింపరాని విషయంగా ఉంది. కరువుకాటకాల నివారణకు, నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి మీరు యీ బడ్జెట్ లో ప్రస్తావించిన విషయాలు ఆశాజనకంగా లేవు. నాగార్జునసాగర్ కుడికాలపకు వెచ్చించిన ద్రవ్యం 7 కోట్ల రూపాయలు. ఈ డబ్బుతో కాలవపని పూర్తవుతుందనేది, ఉత్పత్తిపంచటానికి తోడ్పడుతుందనేది ప్రజలకు అనుమానంగా ఉంది. ఆ డబ్బు కాలవల మరమ్మత్తుకే సరిపోతుంది. ఖమ్మంజిల్లాలో వైరా పోలెట్టు దగ్గరకు వచ్చింది. దాని ప్రక్కన రెండు, మూడు మైళ్ళలోవల ఉన్నటువంటి ఈశ్వరిమాధరం సాగర్ ఒక రాయివట్టు వచ్చింది కాలవలో. దానిని తీసివేసేటట్లుయితే లక్షన్నర ఎకరాలకు అదనంగా నీటి గ్యారంటీ చేయగలము. ఆ కాలవ వచ్చి రిజర్వాయర్ లో నిడుతుంది. ఆ కాస్త రాయి తీయటానికి అలోచించలేని స్థితిలో ఉన్నారు మనం అనేకమైన అభ్యుదయ పథకాలు దీంట్లో చూపించి ఆంధ్రదేశ ప్రజలకు నోట్లో నీరు ఊరించే పద్ధతులలో జరుగుతున్నది. ఇకనైనా యీ విషయాలను మనం అలక్ష్యం చేసినట్లుయితే మన పథకాలు కాగితాలమీదనే ఉంటాయి. ఈ కరువు యీనాటి వ్యవహారం కాదు. 69 లో యీ కరువు మొదలై నానాటికి పెరిగిపోతున్నది. ఒక సంవత్సరం వర్షాభావం, ఒక సంవత్సరం తుఫాన్, కరువు పెరుగుతున్నది. కరువు నివారణకోసం తీసుకొంటున్న చర్యలు నామమాత్రంగా ఉన్నవి. మేజర్ ప్రాజెక్టుకు ఇచ్చిన ప్రోగ్రామ్ నామమాత్రంగా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కరువు అన్నది చాలా ఉన్నదని ఒకవైపున మీరు ఒప్పుకొంటున్నారు. 17 వేలకువైగా గ్రామాలలో యీ కరువు రాకుండా ప్రజలు బలైపోతున్నారని చెబుతున్నారు. అయితే ఆ కరువు నివారణకు తీసుకొంటున్న కార్యక్రమాలు, చర్యలు లేవు. జిల్లాకు 50 వేలు, 60 వేలు ఒక లక్ష రూ.లు కాంక్రెట్ చేస్తే—11 లక్షల మంది నివసించే ప్రాంతానికి—కరువు నివారణ కార్యక్రమాలకు—ఆ డబ్బు ఎట్లా సరిపోతుందని అడుగుతున్నాను. కరువు నివారణకు తక్షణ చర్యలు తీసుకోకపోతే ప్రజలు ఆవేశపరులు అవుతారు. దాని ప్రతిఫలం మీరు అనుభవించవలసినదేగాని ఇంకొక పార్టీ కాదు. 1972 ఎన్నికలనుంచి మీరు ఆశ్రితకవచాతంతో వ్యవహరిస్తున్న వ్యవహారం ఆంధ్రదేశ ప్రజలు బాగా చూస్తున్నారు. వదవుల పంచకం విషయముతో, వోడిపోయినవారికి అధికారం ఇచ్చేవాంట్లో మీరు కావిస్తున్న అవినీతి, అధికార దుర్వినియోగం కమింపరాని పద్ధతిగా మనం చూడవలసిఉంది. అవార్జికలు రాజ్యాంగానికి చాలా గౌరవప్రదమైన స్థానం కలుగుజేస్తున్నామని, ఢిల్లీ నుంచి ఇక్కడిదాకా—భోటానాయకుడిబాకా—ప్రతివారూ మేము దెమాక్రసీని ప్రసరించుచూటానికి కంకణం కట్టుకొన్నామని చెబుతున్నారు. కాని గత

25 సంవత్సరాలు కనుపించనటువంటి అహంభావంలో రాజ్యాంగాన్ని ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఖూనీచేస్తున్న కార్యక్రమాలు ఆచరణలో కనుపిస్తున్నవి. రహస్య వోటింగ్ వద్దతి అని చెప్పి—మీరు బహిరంగంగా వోటర్స్ ను తెల్లచేసి మొన్న రాజ్యసభ ఎన్నికలలో, ఇప్పుడు కౌన్సిల్ ఎన్నికలలో వ్యవహరిస్తున్నారు. మొన్న జరిగిన రాజ్యసభ ఎన్నికలలో ఎం. ఎల్. ఏలను తెల్లచేశారు. రేపు కౌన్సిల్ కు జరగబోతున్న ఎన్నికలలో మీరు జాగ్రత్తగా ఉండాలినుమా—అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినటువంటి ఉపన్యాసాలలో వ్యక్తం అవుతున్నది. పాపిరెడ్డిగారి రాజ్యసభ ఎన్నికను ఛాలెంజ్ చేస్తూ పెట్టుకొన్న పీటీషన్ లో ఐదుగురు ఎం. ఎల్. ఏలను ఫలానావారికి ఎలాట్ చేయగా వీరికి వేశారని చెప్పటం అంటే—ఇది చిన్న విషయం కాదు.

ఈ రహస్యం ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఛాలెంజ్ చేసిన తమ అనుయాయులకు ఎట్లా తెలుస్తుందో, ఈ సీక్రెసీ ఎలా కాపాడడం జరుగుతుందో యిది ఎవరికి అర్థం కావడం లేదు. ప్రజాస్వామ్యమును అహర్నిశలు జపిస్తూ, రాజ్యాంగాన్ని గౌరవిస్తామని చెప్పే మాటలు బూటకంగా తయారై మెజారిటీ బలంతో, బ్రూటల్ మెజారిటీని మీదగ్గర పెట్టుకొని, ఎమ్. ఎల్. ఏస్. ను భయపెట్టగలిగినటువంటి స్థితికి దిగజారింది అనడానికి ఎలాంటి సందేహం లేదు. ఇది నెల్లూరులో జరిగినటువంటి సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తెలివిచ్చారు. క్రమశిక్షణ బిక్రయ అని వారు పార్టీ పేరుతో చేస్తున్న ఉపన్యాసాల సారాంశం అన్నమాట. యిది ఈ రకంగా చేస్తూ ఎలా ప్రజాస్వామ్యాన్ని లేదా సీక్రెసీ ఆఫ్ ఛాలెంజ్ ను కాపాడడం అవుతుందో ఎవరికి అర్థం కావడం లేదు ఇది యిలాగే కొనసాగేటట్లయితే ప్రజాస్వామ్యాన్ని నాశనం చేయడమే జరుగుతుంది. లేదా ఓట్లు వేయడానికి, ఓట్లు వేసేవారికి అవకాశం యివ్వకుండా సిరోధించడమే జరుగుతుంది. రాజ్యాంగం ద్వారా యిచ్చిన ప్రామిసెస్ ను నిలబెట్టుకొనేందుకు వారు ఏమి జవాబు చెప్పజారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అదే రకంగా యివ్వాల అనేక రాజకీయ పార్టీలు ఈ ఖూనీకోరు విధానాన్ని బహిరంగతం చేయడానికి లేదా రక్షణ కల్పించవలసిందిగా కోరడం కూడ జరిగింది. డిప్యూటీ కమిషనర్ రేపు 28వ శేదీన జరిగే కౌన్సిల్ ఎలక్షన్ పర్లమెంటుకు వస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వారి సూపర్ విజన్ లోనే బ్యాలెట్ పేపర్స్ సీల్ చేసి డై రెక్టుగా ఢిల్లీకి తీసుకొని పోయే ఉద్దేశ్యం యిందులో కోరబడింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరిన దానికి పర్యవసానమే యిలాంటి నిర్ణయానికి రావడం. చాల సంతోషకరమైన విషయం. ఒకరు కాకపోయినా, ఒకరు అయినా దీనిని పరిరక్షించాల్సిన అవసరం యున్నదని, తదను గుణంగానే ఈ కార్యక్రమం భాగంగా తీసుకోవడం జరుగుతుందని, యిది ఈ రకంగా కొనసాగినట్లయితే దీనికి చెన్నుపోటు పొడవగల ఒక శక్తి ఉద్భవిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

లాండ్ రిఫారమ్స్ అనేవి పెట్టారు. లాండ్ రిఫారమ్స్ లో గవర్నరుగారు యిచ్చిన ఆర్డినెన్స్ తరువాత మీ మిషనరీ ఎట్లా పని చేస్తున్నది? నా అనుభవంలో ఖమ్మం జిల్లాలో నలుగురు తాసిల్దారులను ఆకట్టుకొని 50 బి క్రింద అవకాశాన్ని

తీసుకొని లక్ష రూపాయలు వారం రోజులలో గడించి బినామి డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆమోదించినట్లుగా దానిని లీగల్జేట్ చేసి 50 బి క్రింద వాలిడిటీ సర్టిఫికేట్ జారీ చేశారు. దీనివల్ల ఆర్డినెన్స్ యొక్క లక్ష్యాలు దెబ్బతింటున్నాయని మనవి చేయకతప్పదు. ఈ ఆర్డినెన్స్ సదుద్దేశ్యంతో చేసినా కొంతమంది తాస్తిల్లార్లు, ఖమ్మం జిల్లాలో భూస్వామ్య వ్యవస్థ కలిగినటువంటి ప్రాంతంలో ఖమ్మం తాలూకా, బూర్గంపాడు, ఇల్లందు, కొత్తగూడెం ప్రాంతాలలో లక్ష రూపాయలు గడించి దొంగ నర్టిఫికేట్ యిచ్చి సర్ప్లస్ లాండ్ లేకుండా చేస్తున్నారు. దీని విషయంలో ఆచార్యుని అవసరం ఉన్నదని, దానికి తగిన ప్రకాశన్స్ తీసుకోవాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లా తీసుకోకపోయినట్లయితే చట్టం వచ్చేవరకు భూమి ఎక్కడా మిగలదు. ఆ అనుభవాన్ని మేము ఎక్కువగా చెప్పగలుగతాము. భారత దేశంలో ప్ర ప్ర థ మం గా తెలంగాణాలో ఖమ్మం జిల్లాలో లాండ్ రిఫారమ్స్ అనేది ప్రయోగాలు జరిపారు ఆ ప్రయోగాలు జరిపి 17 ఏళ్లు అయింది. 17 ఏళ్ల క్రితం వేలమంది కౌలుదారులకు రక్షణ కల్పిస్తూ యిచ్చిన హామీలు తరువాత మిగిలిన భూమిని చూసినట్లయితే హాళికి హాళి, సున్నకు సున్నగా మిగిలిపోయినాయి. అందువల్ల యివ్వాలి అక్కడ ఉన్నటువంటి కౌలుదారులకు గాని ఎవరికి గాని లాండ్ రిఫారమ్స్ వల్ల భూమి మిగులుతుంది అనుకోవడం లేదు. మీ మెషివరీని సదుద్దేశ్యంగా చక్కగా రివ్యూ చేయండి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ రహస్యాన్ని తెలుసుకొని ఓటర్లను దబాయిస్తున్నారు, ఎమ్. ఎల్. ఎ. లను తెల్ల చేస్తున్నారని వారు ఉపన్యాసం చెప్పారు. దానిని మీరు ఆమోదించినట్లైనా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఆ విషయం చీఫ్ మినిస్టర్ గారు అవసరం అయితే తరువాత జవాబు చెప్పతారు.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ :—ఫ్రేనాన్స్ మినిస్టర్ గారు యి క్కు డే ఉన్నారు. ఎమ్. ఎల్. ఎ. లు వేయకపోతే రహస్యం తెలుస్తుందని వీరు తెల్ల చేస్తున్నారు అన్నట్లు మొత్తం అంతా ప్రచారంలో యున్నది. మాకు కూడ వివరాలు ఉన్నాయి. దెమొక్రసీని కాపాడడానికి సిద్ధంగా యున్నారా, లేకపోతే అలానే ఓట్లన్నీ వేయించుకోవే కార్యక్రమం చూసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ ఎల్. టి. లో త్యాగం చేసి అన్ని కలెక్టు చేసుకొన్నారు. కలెక్టు చేసుకొని చీఫ్ మినిస్టర్ గారి రెసిడెన్సిలో ఫర్మి చేయడం జరిగింది.

(At this stage the Hon. Chief Minister entered the House.)

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ :—వేమం లేదు. ఏదో ఒకటి ఉన్నామని అడుగుతున్నది. For my benefit will he kindly tell me what he is applying?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :—ఓట్ల యొక్క రహస్యాన్ని కాపాడడం లేదు. మీరు యిచ్చే ట్రెట్స్ ఏదైతే ఉన్నాయో ఎమ్. ఎల్. ఏ. లకు రక్షణ లేకుండా పోతున్నది అని.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎవరికి ట్రెట్స్ యిచ్చాము, ఎక్కడ చూశారు? ఎట్లా తెలుసును?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :—నెల్లూరులో అన్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—నెల్లూరులో ఏమి అన్నాను. ఏమి అనలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—తమపార్టీ తమకు ఓట్లురాలేదని క్రాస్ ఓటింగుజరిగిందనీ, తమ పార్టీవారు తమ పార్టీవారి మీదనే దావాలు వేసుకొన్నారు. అలాంటివారు నెల్లూరుజిల్లా పరిషత్ మీటింగులో చెప్పారు. యిక్కడ చెప్పారు అని ట్రెట్స్ చేస్తున్నారని మాకు వర్తమానం వచ్చినది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దావాలు వేసుకొన్నారు. క్రాస్ ఓటింగ్ జరిగింది. అది ఏదో కోర్టువారు తేలుస్తారు ఇక్కడ మనం చేయాల్సింది ఏమీ యున్నది. నేను యిప్పుడుమీకు చెబుతున్నాను. ఎవరి పేరు మీద దావాలు వేశారో వారు మాకే వేశారని మాకు తెలుసును. అని మేము నమ్ముతున్నాము. దానికి ఏమీ చేయమంటారో కోర్టు వారు తేల్చనీయండి.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—మీ కాండిడేట్ గదా దావా వేసినది.

Sri P. V. Narasimha Rao :—He is one of the candidates.

Sri Vanka Satyanarayana :—That is there. Nominated by the Congress High Command and recommended ...

Sri P. V. Narasimha Rao :—What difference does it make ?

శ్రీ వంక సత్యనారాయణ :—మీ సభ్యులే ఓటు చేయలేదని ఎలక్షన్ పేటిషను మీ కాండిడేట్ వేసినప్పుడు...

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—మా యొక్క కాండిడేట్ ఓ డి పో వ డం మూలకానే మా సభ్యులే కొంతమంది ఓటు చేయలేదని తెలుతున్నది. It does not require a big enquiry. వాళ్ళకు ఏమీ తెలిసినదో ఎవరి పేరనో వేసుకొన్నారు. As a leader of the Party, I am saying, I still believe that those whose names were mentioned in the election petition or newspapers, believe they have voted for the Congress. Let the Courts decide.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సమస్యమీద సమన్వయం అవుతున్నది. అఫిడవిట్ లో స్టేట్ చేసి ఫలానావారు ఫలానావారికి వేయలేదు. ఫలానావారికి వేశారు అని చెప్పినది పేర్లతో సహా ఒక నేరం. రెండవది అట్లాకాదు. మీకే వేశారు అని చెప్పకొనేది మరొక వర్షన్.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దీనికి దానికి సంబంధం లేదు. సంబంధం లేకుంటే వివరాలు తీసుకువచ్చి ఎల్వీను చెటి. చ. ను లు ప్రతిరోజు 10 వేస్తూ ఉంటారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మాకు తెలివంటే వర్తమానం చెప్పాము. నెల్లూరు జిల్లాపరిషత్ లో మాకు ఎవరెవరికి వేసేది తెలుస్తున్నది జాగ్రత్త అన్నారు అని, కాంగ్రెస్ తెజస్వీ చర్చి పార్టీలో అన్నారనిగాని తెలిసినది, క్రాస్ ఓటింగు చేసి ఒకరికొకరు దావాలు వేసుకొని కోర్టుకు వెళ్ళి...

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—సర్ కమన్వెన్యూయల్ ఎవిడెన్సు ఉంటుంది. సర్ కమన్వెన్యూయల్ ఎవిడెన్సువల్ల ప్రతి ఎలక్షను అప్పుడు కూడ ఎవరు వేసి ఉంటారు. ఎవరు వేసి ఉండరు అనేది ఉజ్జాయింపుగా తెలుస్తుందని చెప్పాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—కోర్టులో ఒకపార్టీలో ఒకరి మీద ఒకరు దావాలు వేసు కొనేదాకా వెళ్ళిన తరువాత తెల్పు వచ్చినప్పుడు మాకు తెలియకుండా ఉంటుందనేది అంత ఊహించవచ్చులేదు. మాకు తెలిసినది అంటే అంత అనుమాన పడవచ్చులేదు. నేను అనలేదు ఆ మాట అంటే అది చెప్పండి.

Sri P. V. Narasimha Rao :—So that people may not repeat this I am saying. నాకు తెలుసును. నేను అర్థంలాగా చూశాను అని చెప్పలేదు ఎక్కడా. పార్టీ మీటింగులో చెప్పాను. 200 మంది మెంబర్స్ ఉన్నారు. సర్కంవెన్యూయల్ ఎవిడెన్సువల్ల ప్రతి ఎలక్షను అప్పుడు ఎవరు వేసి ఉంటారు. ఎవరు వేసి ఉండరు అనేది ఉజ్జాయింపుగా తెలుస్తూ ఉంటుంది అట్లాంటి ఫ్రెండ్లు ఎవరైనా ఉన్నట్లుంటే నేను పేరే పిలిచి మాట్లాడుతున్నాను. కొంతమంది అంగీకరించారు. కొంత మంది అంగీకరించలేదు. యింకా కొంతమందితో మాట్లాడవలసి యున్నది అని మాత్రం చెప్పాను. ఒక సభ్యుడు క్రాస్ ఓటింగు జరిగినప్పుడు యింత యిన్ డిసిప్లీను జరిగినప్పుడు నాయకులు అయినవారు ఏమి చేస్తున్నారని అడిగితే నేను చెప్పిన మాట యిది. ఇందులో బాలెట్ చేపరుకు సంబంధంలేదు. పీకెసికి సంబంధంలేదు. ఇది యింటరెస్టెడ్, డిజ్-యింటరెస్టెడ్ గాని అనవసరంగా ఎందుకు తీసుకువచ్చినారో తెలియదు గాని యిది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి గాని యిక్కడ సభ్యులకుగాని, యిక్కడ ఆసెంబ్లీకిగాని ఏమి అంత కీర్తిని ఆపాదించేది కాదు. ఇది చేయడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అఫిడవిట్ ను అన్ ద్యు వల్లినీటి యిచ్చారు. ప్రతికలలో ప్లాన్ గా కాన్సిల్ కు ఓటింగ్ జరగటోయే ముందు వల్లినీటి యిచ్చి నేమ్స్ మెంబర్స్ చేసి యిలాంటివి తెలుసుకోడానికి అవకాశం ఉన్నదని కలిగిస్తూ ఆ రకమైన వసతి తెచ్చినది ఎవరు అంటే ఎవరో కాదు. ప్రతికలలో వచ్చి అర్గ్ ఆయిటోయి దేశం అంతా గోల పెడుతూ ఉంటే యిక్కడ సభలో మేము తెచ్చిన సమస్యను ఒక సభ్యుడు తాత్కాలికంగా తెచ్చినటువంటిది మాత్రం కాదు. ఇప్పుడు కూడా కాంగ్రెసు సభ్యులలో ముఖ్యమంత్రికాని అవ్వరులే. వారి సభ్యులలో తెచ్చినట్లు అది ప్రతికలకు ఎక్కోంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— దానికి పబ్లిసిటీ మేము యివ్వలేదు. ఏ ఒక్కూ యివ్వవలసి అవసరం లేదు. పత్రికల వారు ఎక్కడికి పోయి తెచ్చుకొన్నారో ఎవరికి తెలియదు. పబ్లిసిటీ యివ్వడం అనేది మాకు కూడా యిష్టంలేదు. అది ఎవరు చేశారో, ఒక పెటిషన్ పోయింది. పెటిషన్ వేసిన వారు చేశారు; ఆ పెటిషన్ వేసిన తరువాత, పత్రికలలో చూసేంతవరకూ కూడా ఎవరికి తెలియదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఒక క్లారిఫికేషన్ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. గత రాజ్యసభ ఎన్నికలలో క్రాసు వోటింగ్ జరిగిందని మీరు ఒప్పుకుంటున్నారు. ఎవరు చేశారో మీకు తెలుసునా? అని నేను అడుగుతున్నాను. రేపు కాన్సిల్ ఎన్నికలలో నిజంగా మీరు, స్వేచ్ఛగా అందరూ వోట్లు వేసేటట్లు అవకాశాలు కల్పిస్తున్నారా? అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మీకు విచారం అక్కర్లేదు; నేను ఎవరెవరితో మాట్లాడానో, ఎవరయితే మా వల్ల పొరబాటు జరిగిందని చెప్పారో, వారు రేపు ఖచ్చితంగా మేము కాంగ్రెసుకే వేస్తాం అని చెప్పారు. ఎవరయితే ఒప్పుకోలేదో వారు కూడా "మేము యిదివరకు వెయ్యలేదు; క్రాస్ ఒటింగ్—యిక మీదట చెయ్యం" అని చెప్పారు. అందుకని, పాపం దానిమీద ఎవరయినా ఆశపడివుంటే అది అడియాన అవుతుందని మాత్రం మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఆశ మాకు లేదు; నిరాశ పడినవారు వారే.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మాకు నిరాశ ఏమీ లేదు. క్షేరికాళ్ళలో ఒకటి పోతే ఎంత, వుంటే ఎంత?

శ్రీ నల్లవరెడ్డి, శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఎందుకండి ముఖ్యమంత్రి గారికి అంత ఆగ్రహం; వారి ఉపన్యాసంలో ఏమి అన్నారో నేను చెబుతాను. దయచేసి వినండి. నెల్లూరు జిల్లాపరిషత్తు మీటింగు హాల్ లో వారు చెప్పింది ఏమీ టంటే—పొట్టచించుకుంటే వేగులు కాళ్ళమీద పడతాయి; పార్టీ శాసనసభ్యులలో ఎవరు కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా వేసింది నాకు తెలుసు; కాని పేర్లు యిక్కడ బయట పెట్టదలచుకోలేదు. అన్నారు. అది ఒకటి. రెండవ విషయం—ఇప్పుడు వారే చెబుతున్నారు—ఎన్నికలు అయిన తరువాత, ప్రతి ఒక్కరిని నేను పిలిచి అడుగుతున్నాను. అనుమానంతో—'నువ్వు వేళావా. లేదా?' అని. అది క్రెట్ కాదా? ఎక్క నుకు ముందు విప్ జారీ చేయడానికి అవకాశం వుంది పార్టీకి ఎన్నికలు అయిన తరువాత విప్ అనేది It is not mandatory. It is obligatory.

Mr. Deputy Speaker :—I think it is an internal matter.

Sri P. V. Narasimha Rao :—He need not tell me how to set our House in order. I am not prepared to take you as my mentor, Mr. Srinivasulu Reddy.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఒక పాయింట్ వినండి. ఇది డ్రెబ్ట్ క్రిందకు వస్తుందని నేను అంటున్నాను. ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత, నువ్వు వేశావా, లేదా అని అడగడం డ్రెబ్ట్ క్రిందకు వస్తుందని నేను అంటున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Mr. Deputy Speaker, Sir, Mr. Srinivasulu Reddy has a very great stake in indisciplin of the Congress. That is the real reason why he was born as an M. L. A. here. So, we need not take any thing seriously regarding discipline if he speaks, because he is the result of indisciplin. He is the creature of indisciplin.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అది వేరే సంగతి

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇండిసిప్లీన్ రాదు, ఆత్మ ప్రబోధము.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అది వదిలెయ్యండి, నేను చెప్పవలసింది చెప్పాను. There is nothing further to talk about this.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు యిట్లా చాలెంజెస్ చేయడం Look at the way in which he is insinuating.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—రావు గారికి మనవి జేస్తున్నాను—నేను ఏమీ యిస్ సెన్సుయేట్ చేయలేదు. I am only talking very passively.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ముఖ్యమంత్రి గారిని ఎప్పుడూ ఉద్రేకంలో చూడలేదు. ఇప్పుడు ఎందుకు ఉద్రేకపడుతున్నారో తెలియడంలేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—నాకు అసలు ఉద్రేకం లేనేలేదు. నాకు నవ్వువస్తున్నది మిమ్మల్ని చూస్తుంటే. మీరు ఏదో ఎవరో పెటిషన్ వేశాడని దానికి ఎన్ని ఆర్గాలు కల్పించారో,—దానికి I am only amused.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—మీ పార్టీ వారే డ్రెబ్ట్ చేస్తున్నారు—వోటింగు రాబోతున్నది జాగ్రత్త, జాగ్రత్త అని.

శ్రీ మహమ్మద్ రజీబ్ అలీ :—అధ్యక్షా, నేను నా ఉపన్యాసాన్ని యింకా ముగించలేదు. ఒక చిన్న విషయాన్ని మనవిజేసి. నా ఉపన్యాసాని ముగిస్తాను, ఈ శిస్తులు దస్తుల కలెక్షన్స్ చాలా ఫోర్చ్యుబుల్ గా జరుగుతున్నాయని సెసిఫిక్ గా చెప్పాము. ముఖ్యమంత్రిగారు గతంలో టు అవర్స్ డిస్కషన్ లో యిచ్చిన హామీని ఉల్లంఘించారు : అలస్యం చేశారు. ఆచరణలో వాగు ఉదాశీనత ప్రకటిస్తున్నారు. ఒకవైపున టవర్ డ్రాఫ్ట్ చూపిస్తున్నారు ; జనరల్ ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ పరిపాలన జరగాలంటే యీ బడ్జెట్ శావాలి, మీరు ఆమోదిస్తే గాని వీలులేదు అని చెబుతూ, మరోవంక కలెక్షన్స్ ఫోర్చ్యుబుల్ గా చేస్తున్నారు : ఒక్కమాటతో చెప్పాలంటే తినడానికి తిండిలేదుగాని, మీసాలకు సంపెంగనూచె అన్నట్లువుంది. యీ పరిస్థితి అంతా. ఆచరణలో మనమేమీ చెయ్యలేని నిష్పవోయ్ ప్రితి వుంది ; వాలుగు సంవత్సరాలుగా దుర్భిక్షం వుండి రైతుల పరిస్థితి ఏ విధంగా వుందో—

అది ఏవిధంగా చెప్పాలో కూడా తెలియడంలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఫోర్సుబుల్ గా కలెక్ట్ చేయడానికి కలెక్టర్లుకు డిస్క్రిప్షన్ ఎందుకు యిచ్చారు ? కరీంనగర్ జిల్లాగాని, ఖమ్మం జిల్లాగాని అక్కడ ఏమీ జరుగుతున్నదో చూడండి. ఆ శిస్తులుదుస్తులు వసూలుచేసి వారక్కడ భోంచేస్తున్నారు. ఖమ్మం జిల్లాలో 80 లక్షల రు.లు సహకారసంఘాల టవర్ శూన్యవుంది ; అందులో వున్నవారు- మీరిమధ్యకాలంలో ప్రమోషన్ యిచ్చి కూర్చో బెడితే ఆ మొత్తాన్ని భోంచేసి బంగాళాలు కట్టుకున్నారు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఇట్లా జరిగింది. ఇలా చాలా గందరగోళమైన పరిస్థితికి దారితీసింది. ఈ విధంగా మొండిగా బండగా వసూళ్లను చేయడం చాలా ఘోరమైన కార్యక్రమమని, దారుణమైన కార్యక్రమమని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The House is now adjourned till 8-30 a. m. tomorrow.

(The House then adjourned till half-past eight of the clock on Wednesday, the 28th June, 1972.)